1

Onsdag den 21. februar 2024 (D)

# 58. møde

Onsdag den 21. februar 2024 kl. 13.00

### Dagsorden

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministrene (spørgetid). (Se nedenfor).

#### 2) 1. behandling af lovforslag nr. L 108:

Forslag til lov om socialt frikort.

Af social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil). (Fremsættelse 07.02.2024).

#### 1) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

#### Susie Jessen (DD)

Hvad er ministerens holdning til den lokale V-kandidat Iben Krogs meldinger i Lolland-Falsters Folketidende den 5. februar 2024 om at sikre en bedre lægedækning i hele landet ved at give praktiserende læger et større økonomisk incitament til at praktisere uden for de store byer, og agter ministeren på den baggrund at iværksætte initiativer, der kan sikre, at flere stillinger som praktiserende læge og uddannelsesstillinger som speciallæge i almen medicin besættes i Region Sjælland, Syddanmark og Nordjylland? (Spm. nr. S 512, skr. begr.).

# 2) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

# Mads Olsen (SF)

Vil regeringen i forlængelse af den store kritik, som Rigsrevisionen lægger op til i forhold til ventetider til udredning og behandling i børne- og ungepsykiatrien, indføre en akutpakke svarende til den, de har indført på kræftområdet, så man på sigt både kan få sikret tilstrækkelig støtte og behandling, men også hjælp til de forpinte børn og unge og deres pårørende, før de er tilstrækkeligt udredt? (Spm. nr. S 533, skr. begr.).

# 3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

# Peter Kofod (DF)

Hvad er ministerens holdning til at revurdere kommunalreformen fra 2007 og lade borgerne tage stilling til, om kommunegrænserne blev trukket rigtigt ved reformen?

(Spm. nr. S 580 Medspørger: Morten Messerschmidt (DF)).

#### 4) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

#### Peter Kofod (DF)

Er ministeren enig i, at beslutninger skal træffes så tæt på borgeren som muligt, og at kommunalreformen fra 2007 i mange tilfælde har ført til, at borgerne ikke føler sig hørt?

(Spm. nr. S 582 Medspørger: Morten Messerschmidt (DF)).

#### 5) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

#### Morten Messerschmidt (DF)

Hvad vil ministeren gøre for at modvirke den tendens, som kommunalreformen i 2007 har medført, nemlig at udvikling og initiativer samler sig om kommunens største by, mens de mindre byer inden for en kommune bliver ladt i stikken?

(Spm. nr. S 583. Medspørger: Peter Kofod (DF)).

#### 6) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

#### Morten Messerschmidt (DF)

Hvorfor mener ministeren, at der er behov for så store kommunale enheder, når udviklingen siden 2007 har vist, at der ikke er sammenhæng mellem en kommunes befolkningsmæssige størrelse og kommunens økonomiske holdbarhed?

(Spm. nr. S 584. Medspørger: Peter Kofod (DF)).

#### 7) Til justitsministeren af:

#### Mikkel Bjørn (DF)

Vil ministeren forklare, hvorfor ministeren med henvisning til Danmarks sikkerhed gennem koranloven har begrænset danskernes ytringsfrihed, mens ministeren stadig mener, at det skal være lovligt at kalde til jihad på åben gade i Danmark, og har ministeren ikke dermed stadfæstet et princip om, at ytringsfriheden for muslimske jihadister til at opfordre til massemord skal være større end for danskere, der ønsker at ytre kritik af Koranen? (Spm. nr. S 531).

# 8) Til miljøministeren af:

#### Kenneth Fredslund Petersen (DD)

Hvordan vil ministeren fremadrettet sikre en markant kortere samlet sagsbehandlingstid på miljøtilladelser i erhvervshavnene særligt i forhold til klapning, der er en essentiel del af den løbende havnedrift i langt de fleste erhvervshavne?

(Spm. nr. S 475 (omtrykt)).

#### 9) Til miljøministeren af:

# Theresa Scavenius (UFG)

Vil ministeren foranlediget af Nordic Waste-sagen tage initiativ til, at der igangsættes en undersøgelse af, hvorvidt tilsynet med listevirksomheder er tilstrækkeligt, heriblandt om lovgivningen og vejledningerne stemmer overens med de EU-direktiver, der er lovramme for tilsynet, og om tilsynsmyndigheden har tilstrækkelige midler til at prioritere og kvalificere tilsynet med listevirksomheder? (Spm. nr. S 574, skr. begr.).

# 10) Til miljøministeren af:

#### Theresa Scavenius (UFG)

Vil ministeren tage initiativ til, at der udarbejdes lovforslag, der korrekt implementerer de relevante miljøretlige EU-direktiver i dansk lovgivning, så Danmark i højere grad følger de rammer, EU har sat for vores miljølovgivning, og at risikovilligheden for miljøkatastrofer for fremtiden minimeres?

(Spm. nr. S 576, skr. begr.).

#### 11) Til social- og boligministeren af:

#### Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU)

Mener ministeren, at det er rimeligt, at initiativet vedrørende en oversættelse og tilpasning af psykologiske tests til grønlandske forældre, som var fastsat i finansloven 2023, nu er blevet forsinket på ubestemt tid, og hvordan vil ministeren forhindre yderligere forsinkelser af initiativet?

(Spm. nr. S 565).

#### 12) Til beskæftigelsesministeren af:

#### Victoria Velasquez (EL)

Vil ministeren svare på det rimelige i, at mindsteudbetalingsreglen i dagpengesystemet straffer bygningsarbejderne, når de hyres og fyres så tilfældigt, som de gør?

(Spm. nr. S 575, skr. begr.).

# 13) Til børne- og undervisningsministeren af:

#### Karina Adsbøl (DD)

Hvad er ministerens svar til de bekymrede forældre på Borup Skole, der i et brev til ministeren spørger, om det er rimeligt, at offeret skal gå på samme skole som krænkeren efter at have været udsat for slemme forbrydelser?

(Spm. nr. S 585, skr. begr.).

# 14) Til børne- og undervisningsministeren af:

#### Karina Adsbøl (DD)

Hvad er ministerens holdning til at iværksætte initiativer, der fremover tydeliggør, hvordan kommunalbestyrelser og skoler kan skærme børn, som har udvist grænseoverskridende adfærd og begået overgreb på andre børn, fra de krænkede børn med henblik på at iværksætte de rette indsatser for børnene, der har krænket og er blevet krænket, såvel som deres forældre?

(Spm. nr. S 586, skr. begr.).

#### 15) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

#### Susie Jessen (DD)

Hvad agter ministeren at gøre for at bekæmpe det, som Socialdemokratiets udlændinge- og integrationsordfører Frederik Vad Nielsen i et interview med Berlingske kalder for »herskerattitude« blandt ikkevestlige indvandrere?

(Spm. nr. S 481, skr. begr. (omtrykt)).

# 16) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

#### Mette Thiesen (DF)

Hvordan agter ministeren at komme ulovlige islamiske vielser af mindreårige til livs, når politiet, som i en sag, der er omtalt i Berlingske den 1. februar 2024, afstår fra at rejse sigtelse i et tilfælde, hvor et barn er blevet islamisk gift, og når ingen er dømt for at have overtrådt loven, siden den blev indført i 2021?

(Spm. nr. S 490, skr. begr. (omtrykt) Medspørger: Mikkel Bjørn (DF)).

# 17) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

# Mikkel Bjørn (DF)

Hvad er ministerens holdning til, at Flygtningenævnet nu har vurderet, at folk fra Gaza, der kommer til Danmark, vil have ret til midlertidig beskyttelse i Danmark, og at statsløse palæstinensere vil blive anerkendt som konventionsflygtninge? (Spm. nr. S 567).

#### 18) Til skatteministeren af:

# Hans Kristian Skibby (DD)

Hvad er ministerens holdning til, at Skattestyrelsen, Udbetaling Danmark m.fl. sender opkrævninger til borgere på helt ned til 9 øre og tilmed truer med at sætte Gældsstyrelsen til at inddrive beløbet,

hvis der ikke betales rettidigt, og vil ministeren være indstillet på at indføre en generel minimumsgrænse for opkrævninger, og i bekræftende fald, hvad ville niveauet for denne grænse, ifølge ministeren, med fordel kunne sættes til?

(Spm. nr. S 526, skr. begr.).

# 19) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

#### Lotte Rod (RV)

Hvad er ministerens holdning til, at en ny pædagoguddannelse skal give meget mere legemod?

(Spm. nr. S 525, skr. begr.).

#### 20) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

#### Lotte Rod (RV)

Hvad er ministerens holdning til at give pædagogstuderende pædagogik og kreative fag på alle semestre?

(Spm. nr. S 527, skr. begr.).

# 21) Til klima-, energi- og forsyningsministeren af:

#### Samira Nawa (RV)

Hvad er ministerens holdning til, at vi i Danmark står til at have opbrugt vores andel af jordens ressourcer den 16. marts 2024, hvilket betyder, at Danmarks såkaldte Overshoot Day, der på dansk kan forklares som dagen, hvor menneskehedens efterspørgsel efter økosystemressourcer og -tjenester i et givet år overstiger, hvad jorden kan regenerere i det år, i år indtræffer 12 dage, før den gjorde sidste år?

(Spm. nr. S 573, skr. begr.).

K1. 13:00

# Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Kristian Bøgsted (DD) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 116 (Forslag til folketingsbeslutning om at udarbejde en national handlingsplan med henblik på at regulere den danske bestand af mellemskarv) og

Beslutningsforslag nr. B 117 (Forslag til folketingsbeslutning om at udarbejde en national handlingsplan med henblik på at regulere den danske bestand af sæler).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Jeg skal meddele, at spørgsmål nr. 3 og 4 på dagsordenen (spm. nr. S 580 og S 582) til indenrigs- og sundhedsministeren af Peter Kofod (DF) udgår af dagsordenen efter ønske fra spørgeren.

Jeg skal samtidig meddele, at spørgsmål nr. 5 og 6 på dagsordenen (spm. nr. S 583 og S 584) til indenrigs- og sundhedsministeren af Morten Messerschmidt (DF) udgår af dagsordenen efter ønske fra spørgeren.

Jeg skal endvidere meddele, at spørgsmål nr. 11 på dagsordenen (spm. nr. S 565) af Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) til social- og boligministeren udgår af dagsordenen efter ønske fra spørgeren.

Det første punkt på dagsordenen er:

#### 1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministrene (spørgetid).

K1. 13:0

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Det første spørgsmål er til indenrigs- og sundhedsministeren af fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:01

#### Spm. nr. S 512

1) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

#### Susie Jessen (DD):

Hvad er ministerens holdning til den lokale V-kandidat Iben Krogs meldinger i Lolland-Falsters Folketidende den 5. februar 2024 om at sikre en bedre lægedækning i hele landet ved at give praktiserende læger et større økonomisk incitament til at praktisere uden for de store byer, og agter ministeren på den baggrund at iværksætte initiativer, der kan sikre, at flere stillinger som praktiserende læge og uddannelsesstillinger som speciallæge i almen medicin besættes i Region Sjælland, Syddanmark og Nordjylland?

#### Skriftlig begrundelse

Der henvises til »Lægekrisen løst? Sådan lyder Iben Krogs bud på at løse manglen på familielæger« og »V-politiker: Axel havde fået hurtigere reaktion af kendt familielæge« i Lolland-Falsters Folketidende den 5. februar 2024.

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Vi giver ordet til spørgeren. Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 13:01

# Susie Jessen (DD):

Tak for det. Hvad er ministerens holdning til den lokale V-kandidat Iben Krogs meldinger i Lolland-Falsters Folketidende den 5. februar 2024 om at sikre en bedre lægedækning i hele landet ved at give praktiserende læger et større økonomisk incitament til at praktisere uden for de store byer, og agter ministeren på den baggrund at iværksætte initiativer, der kan sikre, at flere stillinger som praktiserende læge og uddannelsesstillinger som speciallæge i almen medicin besættes i Region Sjælland, Syddanmark og Nordjylland?

Kl. 13:02

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Ministeren.

Kl. 13:02

#### Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for det. Jeg synes, det er en utrolig vigtig dagsorden, som Iben Krog sætter fokus på. Jeg er altid glad for og villig til at drøfte nye forslag og løsninger på de udfordringer, som vi har i vores sundhedsvæsen, for vi skal sikre et velfungerende sundhedsvæsen i hele landet og dermed også, at alle borgere har adgang til en læge tæt på, hvor de bor. Jeg mener også, at der er behov for at tage mere grundlæggende fat omkring de udfordringer, vi har med både geografisk, men også social ulighed i vores sundhedsvæsen i Danmark. Det er også en del af baggrunden for, at vi tog initiativ til

at nedsætte Sundhedsstrukturkommissionen, som snart kommer med deres anbefalinger.

Derudover har regeringen allerede taget en række forskellige tiltag til at sikre bedre lægedækning. Dels har regionerne nu her som noget nyt fået mulighed for at yde et særligt økonomisk vederlag til læger i områder med lægemangel, dels har vi afsat penge til etablering af det, der hedder licensklinikker, og givet bedre muligheder for etablering og drift af regionsklinikker. Jeg har også pålagt det, der hedder videreuddannelsesregionerne, at de skal prioritere lægedækningstruede områder fremover, når de opslår uddannelsesstillinger. Det skal understøtte, at der kommer flere læger i de områder, der er lægedækningstruede.

Derudover giver regeringen fra april videreuddannelsesregionerne fri adgang til at lave sammenhængende introduktions- og hoveduddannelsesforløb i lægedækningstruede områder. Det vil give uddannelseslæger bedre mulighed for at blive boende i områderne under hele deres speciallægeuddannelse. Jeg har senest her tidligere i februar måned meldt ud, at kommende almenmedicinere skal være et halvt år længere i almen praksis under deres uddannelse, og det vil også bidrage positivt til at sikre flere praktiserende læger.

Så vi har altså samlet set taget en række forskellige initiativer til at kunne sikre, at vi kan få flere praktiserende læger, men også adressere nogle af de udfordringer, vi har med lægedækningstruede områder i Danmark, hvor der er behov for, at vi sikrer en bedre fordeling.

Kl. 13:04

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Spørgeren har 2 minutter.

Kl. 13:04

#### Susie Jessen (DD):

Tak for svaret, og jeg er også glad for, at det lyder, som om der hos regeringen er en ambition om at få løst det her problem. Jeg er selv nede fra Region Sjælland, og det er jo det område i landet, hvor man kan sige at der er allermest lægemangel, og hvis man kigger på tallene, kan man jo se, at kun 40 pct. af stillingerne i Region Sjælland blev besat i 2022, og at to ud af tre lægeklinikker i Danmark som helhed ikke kan tage flere patienter ind. Så der er jo, kan man sige, nogle huller i vores danmarkskort og områder, hvor det kan være rigtig, rigtig svært at få en helt basal adgang til en praktiserende læge, som man kunne det før i tiden.

Så det er jo et område, som det er meget vigtigt at få kigget ind i, og i Danmarksdemokraterne har vi også en ambition om det. Vi ved, at der skal mere til for at sikre, at der også er læger, der har lyst til at have praksis ude i landdistrikterne, og vi har jo foreslået det her med en rekrutterings- og fastholdelsespulje, og det er også noget af det, som Iben Krog nede på Lolland-Falster kigger ind i. Den har vi afsat 50 mio. kr. til, og så har vi også foreslået en eftergivelse af uddannelseslægers su-gæld, og lige i forhold til det sidste med at få eftergivet uddannelseslægernes su-gæld ved jeg også, at det er noget, som Venstre tidligere har fremlagt. Det kom Venstre med i et landdistriktsudspil før valget i 2022, og jeg er med på, at der er en Sundhedsstrukturkommission i gang.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre ministerens betragtninger om, om det her med at få eftergivet uddannelseslægers su-gæld stadig er et mål for Venstre, som ministeren jo er en del af, og om man i så fald ikke bare vil følge det til dørs; man behøver ikke nødvendigvis at vente på en Sundhedsstrukturkommission for det.

Kl. 13:06

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen): Ministeren.

Kl. 13:06 Kl. 13:08

#### Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for det. Jeg er helt enig i, og regeringen er helt enig i, at det her er et ekstremt vigtigt område, og som min besvarelse også viser, er vi en regering, som ikke bare taler, men som faktisk også handler. Jeg har, siden jeg tiltrådte i december måned 2022, været med til at sikre, at vi nu har fået gennemført lovgivningsændringer på en række områder, så vi har kunnet tage en række initiativer, som jeg også har redegjort for i min besvarelse, der vil sikre en bedre lægedækning.

Så synes vi også, der er behov for at se på almen praksis og hele styringen og organiseringen af almen praksis og også få den fremtidssikret til det sundhedsvæsen, vi kigger ind i, og det er en af de opgaver, som Sundhedsstrukturkommissionen har fået til opdrag at skulle levere på i forhold til at levere en række anbefalinger til os.

For så vidt angår det at kunne sikre f.eks. målrettede rekrutteringsinitiativer i områder med lægemangel, har vi jo bl.a. nu her senest for ganske nylig gennemført en lovændring, som sikrer, at regionerne nu kan yde et særligt økonomisk vederlag til læger i områder med lægemangel.

Kl. 13:07

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Spørgeren.

Kl. 13:07

#### Susie Jessen (DD):

Tak for det svar. Nu spurgte jeg sådan helt specifikt i den her runde ind til Venstres forslag før valget, i 2022, i deres landdistriktsudspil om at eftergive uddannelseslægers su-gæld. Det er noget af det, som lokale kandidater stadig taler om, og det er noget af det, vi har haft med i vores finanslovsforslag. Så lige specifikt i forhold til den del kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren igen, om man nu som Venstreminister vil følge sit valgløfte til dørs og eftergive uddannelseslægers su-gæld. Tak.

Kl. 13:08

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:08

#### Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Jeg beklager, at jeg ikke nåede at svare på alle spørgsmålene, henset til at formanden ligesom illustrerede tydeligt, at nu var tiden udløbet, så jeg skal fortsætte min besvarelse her. Først og fremmest vil jeg gerne kvittere for, at det jo er dejligt, at Danmarksdemokraterne er enige i så meget af Venstres politik og bakker op om så mange af de forslag, som Venstre er kommet med. For noget af det, Venstre også gik til valg på, var bl.a. spørgsmålet: Skal der ikke være mulighed for at kunne give ligesom en ekstra økonomisk gulerod til læger de steder, som er lægedækningstruede, altså områder med lægemangel? Og det er noget af det, der senest er gennemført lovgivningsmæssige initiativer til.

Vi kommer ikke til at stoppe her. Vi kommer til at fremlægge en række forskellige initiativer, og vi har jo også her for nylig meldt ud, at vi kommer til inden for kort tid at lancere et landdistriktsudspil, hvor der også vil være en række forskellige initiativer målrettet sundhedsområdet.

Kl. 13:08

#### **Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Spørgeren for det sidste spørgsmål.

#### Susie Jessen (DD):

Tak. Der er rigtig meget af Venstres tidligere politik fra før valget, som vi kan se os selv i, og som vi også håber at Venstre nu vil følge til dørs i regeringen. Og det er jo så også derfor, jeg spørger helt specifikt til det her valgløfte, som Venstre kom med før valget i deres landdistriktsudspil om at eftergive uddannelseslægers su-gæld.

Det spørger jeg bare helt konkret til, og jeg kunne rigtig godt tænke mig et svar fra ministeren på, om det er noget, som man vil følge til dørs. Når man har haft det i et landdistriktsudspil før valget, har man så ikke også en interesse i at følge det til dørs nu? Det er bare et helt kort svar, jeg har brug for, synes jeg: Ja eller nej?

Kl. 13:09

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:09

#### Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Jo, og det er sådan set også derfor, jeg nævner en lang række initiativer, som den her regering leverer på, og som også er at finde i forhold til det udspil til en bedre sikring af alment praktiserende læger i hele landet, som Venstre kom med forud for valget.

Der kan jeg nu sætte flueben ved adskillige af de initiativer. Og vi stopper ikke her. Vi kommer til at præsentere endnu flere initiativer til at sikre en bedre lægedækning i hele Danmark, for det er afgørende, at man har sikkerhed for at kunne have en læge tæt på, hvor man bor, uanset hvor man bor henne i Danmark, og snart kommer vi så med et landdistriktsudspil, hvor jeg også her og nu annoncerer at sundhedsområdet selvfølgelig også kommer til at spille en vigtig rolle.

Kl. 13:10

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Dermed er det spørgsmål afsluttet. Tak til spørgeren.

Vi kan gå til spørgsmål nr. 2. Det er også til indenrigs- og sundhedsministeren, og det er af Mads Olsen fra SF.

Kl. 13:10

# Spm. nr. S 533

2) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

#### Mads Olsen (SF):

Vil regeringen i forlængelse af den store kritik, som Rigsrevisionen lægger op til i forhold til ventetider til udredning og behandling i børne- og ungepsykiatrien, indføre en akutpakke svarende til den, de har indført på kræftområdet, så man på sigt både kan få sikret tilstrækkelig støtte og behandling, men også hjælp til de forpinte børn og unge og deres pårørende, før de er tilstrækkeligt udredt?

Skriftlig begrundelse

Den kommende kritik fra Rigsrevisionen blev nævnt i Politiken den 7. januar 2024.

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Vi siger værsgo til spørgeren for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 13:10

# Mads Olsen (SF):

Tak. Vil regeringen i forlængelse af den store kritik, som Rigsrevisionen lægger op til i forhold til ventetider til udredning og behandling i børne- og ungepsykiatrien, indføre en akutpakke svarende til den, de har indført på kræftområdet, så man på sigt både kan få sikret tilstrækkelig støtte og behandling, men også hjælp til de forpinte børn og unge og deres pårørende, før de er tilstrækkeligt udredt?

Kl. 13:10

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Ministeren.

Kl. 13:11

#### Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for det. Jeg ser med stor alvor på Rigsrevisionens beretning. Det er naturligvis fuldstændig uacceptabelt, at der er så lange ventetider i vores børne- og ungdomspsykiatri. Det er uholdbart for det stigende antal af børn og unge, som desværre mistrives psykisk, og som har behov for hjælp, men også for deres familier. Derfor skal vi have styrket vores børne- og ungdomspsykiatri i Danmark. Det skal vi både her og nu, men også på den længere bane, og vi er fra regeringens side også allerede i fuld gang.

Vi har jo senest her så sent som i november måned indgået en bred politisk aftale, som giver psykiatrien en massiv saltvandsindsprøjtning. Vi tilfører alene i år psykiatrien ekstra 600 mio. kr., og samlet set vil psykiatrien være løftet med mere end 4 mia. kr. over de 10 år, som psykiatriplanen løber. Pengene skal jo bl.a. bruges til, at vi skal have udvidet og styrket kapaciteten i børne- og ungdomspsykiatrien, så vi kan sikre, at flere børn og unge kan få rettidig udredning og behandling.

Vi skal også, set med regeringens øjne, blive langt bedre til at forebygge, at så mange børn og unge, der er i psykisk mistrivsel, bliver så syge, at de har behov for egentlig behandling i børneog ungdomspsykiatrien. Hvordan kan vi sikre, at man der får en langt tidligere indsats? Det er baggrunden for, at vi her om lidt også præsenterer et nyt lovforslag, som pålægger landets kommuner at etablere det, vi kalder for et lettilgængeligt behandlingstilbud rundtom i kommunerne, sådan at børn og unge kan få adgang til hurtig hjælp, hvis de er i psykisk mistrivsel.

Så vi har altså sat ind på forskellig vis: akut for at sikre, at flere børn og unge selvfølgelig skal have hjælp, og vi skal også have udbygget kapaciteten i børne- og ungdomspsykiatrien. Det er et område, der står mit hjerte ekstremt nær, og derfor også et område, jeg kommer til at følge meget tæt, for vi skal have vendt den negative spiral, som børne- og ungdomspsykiatrien er inde i. Det skylder vi børnene og de unge og deres familier.

Kl. 13:13

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Spørgeren har 2 minutter.

Kl. 13:13

#### Mads Olsen (SF):

Jeg er helt enig. Den forfærdelige rapport, Rigsrevisionen kom med, var meget chokerende. Altså, 27.000 børn og unge har ventet for længe i forhold til at blive udredt inden for 30 dage, og den gennemsnitlige ventetid har ligget på 115 dage, altså næsten fire gange så meget. Det er jo chokerende. Og på medarbejdersiden er det 28 pct. af børne- og ungepsykiaterne, der nu arbejder i det private, og 50 pct. af de børne- og ungepsykiatere, der er tilbage i det offentlige, har overvejet at skifte til det private.

Så børne- og ungepsykiatrien står jo reelt på randen af et kollaps, og det er derfor, vi også i SF ser på det her med utrolig stor alvor. Vi drømmer om en psykiatri, vi kan være stolte af. Vi drømmer om en psykiatri, hvor vi overholder patientrettigheder, og hvor vi har lige muligheder for behandling, uanset hvilken baggrund vi kommer med, for det er jo også en af Rigsrevisionens konklusioner. Og det tror vi på er muligt, men det kræver, at vi handler nu, og at vi laver en akutpakke, før problemet bliver værre. For jo mere vi venter, og jo mere vi udskyder og forhaler, desto værre bliver det.

En af Rigsrevisionens konklusioner var også, at billedet faktisk ser værre ud, end da man lavede psykiatrihandlingsplanen for halvandet år siden. Man har jo indrapporteret nogle forkerte tal i forhold til ventetiderne. Giver det med, at billedet er værre, end det var, dengang man lavede aftalen, sundhedsministeren anledning til ligesom at tilføre flere penge til børne- og ungepsykiatrien, end der var lagt op til? Det kunne jeg godt tænke mig et svar på.

Kl. 13:14

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:14

#### Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Det korte svar på det spørgsmål er ja. Vi har ekstraordinært afsat 600 mio. kr. i år til psykiatrien – mere end det, som der var lagt op til med den tidligere psykiatriplan fra før folketingsvalget, hvor SF var støtteparti. Og i det hele taget er psykiatrien jo et af de områder, som den her regering er meget, meget optaget af og investerer massivt i, fordi vi har nogle kæmpestore udfordringer, som, hvor gerne jeg end ville kunne løse dem fra den ene dag til den anden, kommer til at kræve, at vi gradvis får opbygget noget mere kapacitet, bl.a. i børne- og ungdomspsykiatrien, men også, at vi sikrer, at vi får vendt den negative spiral, så vi gør det mere attraktivt, hvad enten man er børne- og ungdomspsykiater eller i andre personalegrupper, at arbejde i psykiatrien. Det arbejde er vi fuldt optaget af, og det er ikke noget, der bare skydes ud eller noget. Vi handler, og vi gør det også nu og her på den korte bane.

Kl. 13:15

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Spørgeren, 1 minut.

Kl. 13:15

#### Mads Olsen (SF):

Jeg er meget glad for, at ministeren både i sin første besvarelse og også i den her kommer ind på det med bedre forebyggelse, før man ender i børne- og ungdomspsykiatrien. Det tror jeg er noget vi alle sammen ønsker. I SF har vi foreslået det med gratis psykologhjælp til unge, men vi kan jo se, at det er en ordning, der bliver benyttet mere, end man havde håbet på, for ventetiderne er meget længere. Det er nok et spørgsmål, der ligger uden for her, men jeg håber, at regeringen vil kigge på at tilføre ordningen flere midler, så man kan behandle unge, før de ender i børne- og ungdomspsykiatrien.

Jeg ved ikke, om det ligger udenfor, men jeg bliver bare nødt til at spørge om noget andet også ...

Kl. 13:16

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Stop, tiden er gået. Så er det ministeren.

Kl. 13:16

#### Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Der blev i virkeligheden spurgt om flere ting. Dels er jeg jo optaget af, at man ikke bare som politiker står og snakker om gratis psykologhjælp til de unge, hvis det, de bliver mødt af, er at få en lang næse, fordi der er lange ventetider. Altså, kapaciteten skal også være til stede. Noget af det, vi er i gang med, er at se på en gennemgribende modernisering af hele psykologsystemet. Det kommer vi til at levere en række forslag til ændringer af, så vi kan sikre en bedre adgang til psykologordningen, også så vi udnytter nogle af de muligheder, der er, for også at kunne tilbyde hjælp digitalt til nogle af de børn og unge, der også har ønske om at kunne modtage det.

Dels er jeg glad for, at spørgeren også er optaget af, at vi netop skal sikre bedre muligheder for at kunne få hjælp på et tidligere tidspunkt, altså at sætte langt mere forebyggende ind. Og det er også hele formålet med det let tilgængelige behandlingstilbud ude i kommunerne, som vi går i gang med at etablere, og som jeg fremsætter lovforslag om her i april måned, så vi får sat tidligere ind, og at man ikke bare som i dag bliver overladt til at vente og vente; nogle børn og unge, for hvem det er en evighed at vente så længe på hjælp, er væk fra skolen i halve og hele år. Der skal vi sikre en langt tidligere indsats end det, vi er i stand til i dag, og det er også et af de initiativer, som vi jo særskilt har øremærket et trecifret millionbeløb til, nemlig at kommunerne nu skal i gang med at foretage implementeringen af det og udbygge kapaciteten til at kunne levere det til børn og unge.

K1. 13:17

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Spørgeren for det sidste spørgsmål.

Kl. 13:17

#### Mads Olsen (SF):

Mit sidste spørgsmål tror jeg egentlig bare bliver, om den her rapport får sundhedsministeren til at tænke, nu hvor vi har fået de her tal, at vi så skal forhandle børne- og ungdomspsykiatri, før end vi havde regnet med, altså at vi skal indkalde til forhandlinger noget hurtigere, så vi ligesom stopper medarbejderblødningen; for jo hurtigere man kommer i gang, jo nemmere bliver det ligesom, tænker jeg.

Kl. 13:18

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:18

#### Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for det. Ja, vi skal starte tidligere, end der var lagt op til. Nu er det helt fair at spørge, da spørgeren er ikke sundhedsordfører, men SF er jo allerede en del af de forhandlinger, vi har startet tidligere, end det var forudsat i den aftale, som SF også var med til at indgå før folketingsvalget, hvor SF jo var støtteparti.

Altså, nu har vi jo lavet en ny regering, der præsenterer den største investering i vores psykiatri, som man nogen sinde har set. Det gør ikke, at problemerne forsvinder fra den ene dag til den anden, men det sikrer jo, at vi kan sætte tidligere ind, og at vi kan gå i gang med at indfri nogle af de ambitioner, vi gerne vil i fællesskab, på et tidligere tidspunkt. Det var derfor, vi lavede forhandlinger i november måned, så kunne vi sikre et løft allerede nu her i 2024. Jeg forventer at lande en aftale med regioner og kommuner omkring udmøntningen af de penge inden for kort tid, og jeg forventer også, at vi genoptager forhandlingerne med henblik på at få en fuldt og helt finansieret psykiatriplan her til efteråret.

Kl. 13:19

#### **Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Så er spørgsmålet afsluttet. Tak til spørgeren, og tak til indenrigs- og sundhedsministeren.

Vi kan gå videre til det næste spørgsmål (spm. nr. S 531), og det er til justitsministeren af hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 13:19

# Spm. nr. S 580

3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Peter Kofod (DF) (medspørger: Morten Messerschmidt (DF)):

Hvad er ministerens holdning til at revurdere kommunalreformen fra 2007 og lade borgerne tage stilling til, om kommunegrænserne blev trukket rigtigt ved reformen?

(Spørgsmålet er udgået, da det er taget tilbage af spørgeren).

Kl. 13:19

#### Spm. nr. S 582

4) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Peter Kofod (DF) (medspørger: Morten Messerschmidt (DF)):

Er ministeren enig i, at beslutninger skal træffes så tæt på borgeren som muligt, og at kommunalreformen fra 2007 i mange tilfælde har ført til, at borgerne ikke føler sig hørt?

(Spørgsmålet er udgået, da det er taget tilbage af spørgeren).

Kl. 13:19

#### Spm. nr. S 583

5) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Morten Messerschmidt (DF) (medspørger: Peter Kofod (DF)):

Hvad vil ministeren gøre for at modvirke den tendens, som kommunalreformen i 2007 har medført, nemlig at udvikling og initiativer samler sig om kommunens største by, mens de mindre byer inden for en kommune bliver ladt i stikken?

(Spørgsmålet er udgået, da det er taget tilbage af spørgeren).

Kl. 13:19

#### Spm. nr. S 584

6) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Morten Messerschmidt (DF) (medspørger: Peter Kofod (DF)): Hvorfor mener ministeren, at der er behov for så store kommunale enheder, når udviklingen siden 2007 har vist, at der ikke er sammenhæng mellem en kommunes befolkningsmæssige størrelse og kommunens økonomiske holdbarhed?

(Spørgsmålet er udgået, da det er taget tilbage af spørgeren).

Kl. 13:19

#### Spm. nr. S 531

7) Til justitsministeren af:

#### Mikkel Bjørn (DF):

Vil ministeren forklare, hvorfor ministeren med henvisning til Danmarks sikkerhed gennem koranloven har begrænset danskernes ytringsfrihed, mens ministeren stadig mener, at det skal være lovligt at kalde til jihad på åben gade i Danmark, og har ministeren ikke dermed stadfæstet et princip om, at ytringsfriheden for muslimske jihadister til at opfordre til massemord skal være større end for danskere, der ønsker at ytre kritik af Koranen?

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Værsgo.

Kl. 13:19

# Mikkel Bjørn (DF):

Vi vil i Dansk Folkeparti godt bede ministeren forklare, hvorfor han med henvisning til Danmarks sikkerhed gennem koranloven har begrænset danskernes ytringsfrihed, mens ministeren samtidig mener, at det skal være lovligt at kalde til jihad på åben gade i Danmark, og har ministeren ikke dermed stadfæstet et princip om, at ytringsfriheden for muslimske jihadister til at opfordre til massemord skal være større end for danskere, der ønsker at ytre legitim kritik af Koranen?

Kl. 13:20

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Ministeren.

Kl. 13:20

#### Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Tak for ordet, og tak til spørgeren for spørgsmålet, om end jeg ikke bryder mig om at få lagt i munden, at jeg skulle mene, at det var i orden at kalde til jihad i Danmarks gader. Det mindes jeg simpelt hen ikke at have sagt på noget som helst tidspunkt, så det vil jeg gerne bede spørgeren om at redegøre for mere i detaljen, hvis han mener, at jeg skulle have sagt det.

7

Formålet med koranloven var først og fremmest at værne om danskernes sikkerhed, og de koranafbrændinger, vi så fra i sommer og frem, betød, at Danmark i store dele af verden i stigende grad blev set som et land, der faciliterede forhånelse og nedgørelse af andre lande og religioner. Politiets Efterretningstjeneste oplyste, at koranafbrændinger havde haft betydning for det aktuelle trusselsbillede, og at terrortruslen mod Danmark var skærpet inden for det i forvejen høje niveau. Det så regeringen sig nødsaget til at reagere på. Regeringen er meget bevidst om, at forbuddet berører flere væsentlige hensyn, og derfor foreslog vi et afgrænset indgreb, der ikke ændrer ved, at der fortsat er meget vide rammer for ytringsfriheden i Danmark.

Hvad angår konflikten mellem Israel og Hamas, vil jeg understrege, at jeg finder det dybt foruroligende og fuldstændig uacceptabelt, at konflikten bliver brugt af herboende personer til at skabe utryghed i vores samfund. I Danmark har vi en grundlovssikret ret til at forsamle og ytre os, og det skal vi værne om, men det er klart, at der også skal være grænser, og vi skal ikke acceptere, at demokratiets rettigheder bliver misbrugt til at tilskynde til eller billige terrorhandlinger.

Jeg vil også gerne understrege, at jeg personligt ikke bryder mig om og tager stor afstand fra de udsagn om jihad, som angiveligt skulle være blevet råbt under den seneste tids demonstrationer. Udsagnene er efter min mening både udanske og foruroligende, men jeg kan selvsagt ikke stå her i Folketinget og gøre mig til dommer i en konkret sag.

Jeg kan dog oplyse, at politiet og anklagemyndigheden i lyset af den aktuelle situation har skærpet opmærksomheden på ytringer, som kan være omfattet af straffelovens bestemmelser vedrørende bl.a. tilskyndelse til og billigelse af terror. Vi skal selvsagt ikke tolerere, at der er borgere i Danmark, der billiger eller tilskynder til terror.

På den måde er det klart, at ytringsfriheden er meget udstrakt, men selvsagt ikke absolut. Det gælder i forhold til afbrænding af bøger, og det gælder i forhold til tilskyndelse af terror. Derfor er det også vigtigt, at vores myndigheder følger området tæt og i lyset af den nuværende situation har en skærpet opmærksomhed på ytringer, som kan være omfattet af straffelovens bestemmelser. Tak for ordet.

K1. 13:2

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Spørgeren har 2 minutter.

Kl. 13:22

#### Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Ministeren vil ikke gøre sig til dommer, men det er jo det, ministeren har gjort med koranloven. Der har man gjort det ulovligt at komme med legitim utilbørlig kritik af hellige skrifter, hvorimod ministeren slår ring om retten til at råbe til jihad på åben gade. Jeg har ikke hørt noget fra ministeren om, at han vil indskrænke jihadisters ret til at gå på gaden og skrige på jihad få dage efter et terrorangreb.

Jeg imødeser gerne sådan et lovforslag fra ministeren, hvis han skulle få den idé, men ikke desto mindre har regeringen lige indskrænket danskernes ytringsfrihed til at rette legitim kritik mod de hellige skrifter, der opfordrer til jihad, samtidig med at han slår ring om jihadisters ret til at gå rundt på åben gade og råbe på jihad. Det er et helt forkert hensyn i vores optik i Dansk Folkeparti. Der slår vi ring om danskernes ret til tryghed og sikkerhed i deres eget land og ikke om islamisters ret til at råbe på jihad på åben gade.

K1. 13:23

**Den fg. formand** (Erling Bonnesen): Ministeren.

#### Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg vil sige til hr. Mikkel Bjørn, at i værste fald siger hr. Mikkel Bjørn noget, der bevidst er forkert for bevidst at fordreje diskussionen. I bedste fald er det, fordi han ikke har læst koranloven og i øvrigt heller ikke har læst mine udtalelser omkring den konkrete situation, hvor der blev råbt jihad i forbindelse med en demonstration. Der er intet – der er intet! – i det forbud mod utilbørlig behandling af religiøse skrifter, som forbyder nogen som helst form for kritik af hverken Koranen eller af andre religiøse dogmer.

Kl. 13:24

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Spørgeren har ½ minut.

Kl. 13:24

#### Mikkel Bjørn (DF):

Det passer jo ikke. Jeg har snakket med iranske flygtninge, der selv ser det som en massiv indskrænkning af deres ret til at udøve kritik af de islamiske kræfter, som opfordrer eksempelvis til at piske kvinder på åben gade, hvis de har været utro, og mange andre uhyrlige ting mod vantro og meget andet. Det er den kritik, som ikke længere er legitim at ytre omkring de islamiske skrifter, som opfordrer til jihad. Samtidig siger ministeren, at det skal være fuldt lovligt og tilladt for islamiske jihadister at gå rundt på åben gade og opfordre til jihad. Det er da en helt gal skævvridning, i forhold til hvem der er, man tager hensyn til, og hvis sikkerhed og tryghed det er, man prioriterer.

Kl. 13:25

#### **Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:25

#### Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Det er endnu en gang ikke korrekt, hr. Mikkel Bjørn. Der er ingen kritik, som er blevet gjort forbudt i forbindelse med forbuddet mod utilbørlig behandling af hellige skrifter af en væsentlig betydning for et anerkendt trossamfund – ingen kritik! Det er fuldt ud legitimt. Det er fuldt ud lovligt på alle tænkelige måder at diskutere og kritisere det, der står i de religiøse skrifter.

Derudover har jeg konkret sagt i forhold til den konkrete situation, at jeg ikke kan gøre mig til dommer, men jeg forventer, at politiet og anklagemyndigheden vurderer, hver evig eneste gang der måtte blive sagt noget i forbindelse med den seneste tids demonstrationer eller andre steder, om det falder inden for straffelovens bestemmelser om enten tilskyndelse til terror eller billigelse af terror, for jeg mener selvsagt, at hvis der overhovedet er grundlag for at rejse sager, skal politiet og anklagemyndigheden også gøre det.

Kl. 13:26

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Spørgeren for det sidste spørgsmål.

Kl. 13:26

# Mikkel Bjørn (DF):

Ministeren har gjort sig til dommer ved eksempelvis at ulovliggøre, at den iranske kunstner Firoozeh Bazrafkan kan rive en koran på et rivejern som protest mod de hellige skrifter, som opfordrer til at henrette hende. Det er den kritik, hun ønsker at udøve. Den kritikmulighed har ministeren taget fra hende. Samtidig ønsker ministeren *ikke* at tage retten til at råbe på jihad på åben gade fra de islamister, som gør det og har gjort det få dage efter et voldsomt terrorangreb på staten Israel. Det synes vi i Dansk Folkeparti er en helt gal skævvridning.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:26

#### Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

I forhold til de gældende bestemmelser i straffelovens § 136 kan det sagtens i konkrete tilfælde vise sig, at det at råbe jihad eller andre ting i forbindelse med jihad er enten tilskyndelse eller billigelse af terror. Så det, hr. Mikkel Bjørn siger, er ikke korrekt. Det er jo noget, som selvfølgelig politiet og anklagemyndigheden på baggrund af enten egne observationer eller konkrete anmeldelser altid vurderer om hvorvidt der er grundlag for strafforfølgning for.

I forhold til vores lov vedrørende forbud mod utilbørlig behandling af religiøse skrifter: Der var engang, hvor Dansk Folkeparti bekendte sig til grundtvigianisme, i hvert fald i en eller anden udstrækning, og jeg synes egentlig, at den populære udlægning af Grundtvig sådan set også passer meget godt i det her tilfælde: Munden fri, men hånden bundet. Det behøver ikke altid at være en uindskrænket ret til at destruere og ødelægge andre genstande, som betyder noget for andre, for også at kunne føre en legitim og i øvrigt rigtig kritik.

Kl. 13:27

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det, og dermed er spørgsmålet afsluttet. Tak til spørgeren, og tak til justitsministeren.

Vi kan gå til det næste spørgsmål. Det er til miljøministeren, og det er af hr. Kenneth Fredslund Petersen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:27

#### Spm. nr. S 475 (omtrykt)

8) Til miljøministeren af:

#### Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Hvordan vil ministeren fremadrettet sikre en markant kortere samlet sagsbehandlingstid på miljøtilladelser i erhvervshavnene særligt i forhold til klapning, der er en essentiel del af den løbende havnedrift i langt de fleste erhvervshavne?

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Værsgo til spørgeren for oplæsning.

Kl. 13:27

#### Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak. Hvordan vil ministeren fremadrettet sikre en markant kortere samlet sagsbehandlingstid på miljøtilladelser i erhvervshavnene særlig i forhold til klapning, der er en essentiel del af den løbende havnedrift i langt de fleste erhvervshavne?

Kl. 13:28

# Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Ministeren.

Kl. 13:28

#### Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Jeg er opmærksom på, at Miljøstyrelsen har forlænget sagsbehandlingstiden, som der spørges til, i en række sager, hvor der er ansøgt om klapning i vandområder, der ikke er i god tilstand for miljøfarlige stoffer. Forlængelsen har en årsag, og den er, at Miljøministeriet som følge af en afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet har været nødt til at suspendere og ændre en række vejledninger. Vi har haft de ændringer i høring, og den høring er nu afsluttet, og sidste hånd er ved at blive lagt på det nye juridiske og miljøfaglige grundlag for sagsbehandlingen af ansøgninger om tilladelse til klapning, og styrelsen forventer at kunne begynde at træffe afgørelser i klapansøgningerne i næste uge.

Miljøstyrelsen har cirka 140 ansøgninger om klapning liggende, og det er altså en bunke, der har bevæget sig opad, mens man har været i gang med det her arbejde. Styrelsen oplyser, at de altså allerede har gennemført dele af sagsbehandlingen, og det er altså nu kun de dele, der handler om miljøfarlige stoffer og derfor var omfattet af klagenævnsafgørelsen, der mangler. Så det er ikke sådan, at sagsbehandlingen har stået stille, men man har måttet afvente det sidste element.

Miljøstyrelsen kan også oplyse, at de er opmærksomme på, at nogle sager har et særligt samfundsmæssigt hensyn, og de vil så vidt muligt prioritere disse, når det fulde grundlag for at træffe afgørelse er på plads. Og styrelsen har oplyst, at når sagspuklen er afviklet, er forventningen, at gennemsnitssagsbehandlingstiden vil være tilbage på 9 måneder, før en sag er fuldt oplyst, og det var også det, sagsbehandlingstiden var inden den her klagenævnsafgørelse, som gjorde, at vi måtte suspendere vejledningerne.

Kl. 13:29

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Spørgeren har 2 minutter.

Kl. 13:29

#### Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak. Hvordan stiller ministeren sig i den forbindelse til et forslag om, at der vedtages et fast tidsloft over sagsbehandlingen med en maksimal sagsbehandlingstid på 1 år samlet? Jeg kan så forstå på ministeren, at forventningen er 9 måneder, når man har fået afklaret den nuværende situation. I dag er det havne, som udfordres af begrænset kapacitet på grund af manglende uddybning af sejlrender, og det er et område, der om noget vil få betydning for fragt, transport i forbindelse med den grønne omstilling. Der er politisk opmærksomhed på at flytte det gods, der kan flyttes, og hvor det giver mening, over på f.eks. skibstrafik, som så ikke kan besejle de relevante havne på grund af manglende klaptilladelse.

Jeg står med et eksempel her fra en havn, Vejle Havn, der søger klaptilladelse den 1. maj 2020. De bliver så bedt om 2 måneder senere at indsende ekstra prøver, og 2 måneder efter er der nye krav for kviksølv og pcb – og det er fair nok – og 2 måneder senere sendes en revideret ansøgning om klaptilladelse og overdrages dermed fra Miljøstyrelsen til et rådgivende ingeniørfirma, der overtager behandlingen. Det er et firma, som man ikke kan få fat i, og da man endelig efter lang tid og inddragelse af rådgivere får fat i vedkommende fra firmaet, er personen fjernet fra sagen, og den føres tilbage til Miljøstyrelsen, som så har en kontaktperson, der er langtidssygemeldt.

Langt om længe får man så klaptilladelsen den 2. januar 2023, men på grund af klager, der har opsættende virkning, venter man i dag i februar måned 2024 stadig væk på at få lov til at grave en sejlrende ud, som man ikke har gravet ud siden 2019. Det er normalt noget, man gør hvert år. Jeg synes, at eksemplet viser, at vi har en kæmpe udfordring.

Kl. 13:31

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:31

# Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Ja, det synes jeg også umiddelbart, når jeg hører den her beskrivelse. Der er jo fuld armslængde mellem mig som minister og de afgørelser, der træffes, men jeg har her redegjort for årsagen til, at der er kommet den her pukkel. Det var ikke lige det, spørgsmålet her handlede om i anden runde, men puklen er altså kommet, fordi Miljøog Fødevareklagenævnet traf en afgørelse, som gjorde, at man måtte

lave et nyt arbejde for at sikre, at man havde nogle vejledninger at gå ud fra.

Kl. 13:32

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Spørgeren, der har ½ minut.

Kl. 13:32

#### Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Er ministeren helt generelt enig i, at de mange manglende tilladelser til udvidelse af de danske erhvervshavne, som blev nævnt før, er med til at være bremsende i forhold til den grønne omstilling?

Kl. 13:32

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:32

#### Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det er der ikke nogen tvivl om, for vores erhvervshavne bliver, ud over at de jo bruges til skibstrafik – og det er jo på lange stræk fint, at fragten af varer bliver flyttet over til skibstrafikken – jo også brugt til udskibning af vindmøller, tagvindmøller m.m. Så der er da ingen tvivl om, at vores erhvervshavne er vigtige, også for den grønne omstilling. Det er en af de mange grunde til, at vi selvfølgelig har gjort os umage med at få lavet det arbejde, der skulle til, efter den afgørelse blev truffet af klagenævnet.

Kl. 13:32

#### **Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Så er det spørgeren for det sidste spørgsmål.

Kl. 13:32

# Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak. Hvordan vil ministeren sørge for at sikre afviklingen af den aktuelle sagspukkel med bl.a. klapningssagerne, der er opstået i de år, der er gået, siden Planklagenævnet såede tvivl om den gældende fortolkning af vandrammedirektivet?

Kl. 13:33

#### Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:33

#### Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Miljøstyrelsen har fået tilført ekstra ressourcer til netop de her opgaver vedrørende klapning, og det er jo præcis det, der spørges til her. Der ligger altså en pukkel her, og man har taget fat i en del af arbejdet, men man mangler bare lige det sidste, som afventer, at den her vejledning kommer. I næste uge vil man kunne gå i gang med de første, og så vil der jo stadig væk være en pukkel, men der er altså tilført ekstra ressourcer til, at man kan få den nedbragt, og så vil man være tilbage på den her gennemsnitlig 9 måneders sagsbehandlingstid, som er det, man har haft tidligere.

Kl. 13:33

#### Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarksdemokraterne.

Det næste spørgsmål er ligeledes til miljøministeren, og det bliver stillet af fru Theresa Scavenius, uden for grupperne.

Kl. 13:33

Spm. nr. S 574 9) Til miljøministeren af: Theresa Scavenius (UFG): Vil ministeren foranlediget af Nordic Waste-sagen tage initiativ til, at der igangsættes en undersøgelse af, hvorvidt tilsynet med listevirksomheder er tilstrækkeligt, heriblandt om lovgivningen og vejledningerne stemmer overens med de EU-direktiver, der er lovramme for tilsynet, og om tilsynsmyndigheden har tilstrækkelige midler til at prioritere og kvalificere tilsynet med listevirksomheder?

# Skriftlig begrundelse

Spørgeren henviser til artiklen »Juraprofessor om Nordic Waste: Jeg har advaret i snart 20 år« af 19. januar 2024 fra Børsen og artiklen »Ekspert i voldsom kritik af lovarbejde efter Nordic Waste-konkursbegæring: »Man har klokket i det«« af 19. januar 2024 fra dr.dk.

#### Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:34

#### Theresa Scavenius (UFG):

Spørgsmålet lyder: Vil ministeren foranlediget af Nordic Waste-sagen tage initiativ til, at der igangsættes en undersøgelse af, hvorvidt tilsynet med listevirksomheder er tilstrækkeligt, heriblandt om lovgivningen og vejledningerne stemmer overens med de EU-direktiver, der er lovramme for tilsynet, samt om tilsynsmyndigheden har tilstrækkelige midler til at prioritere og kvalificere tilsynet med listevirksomheder?

Kl. 13:34

# Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:34

# Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Jordskreddet ved Nordic Waste er en sag, som fortsat er alvorlig, men også en sag, hvor der er gjort et stort arbejde med at afværge miljøskader på vandmiljøet og arter i Alling Å – et arbejde, som vi kan se af GEUS-rapporten, der blev offentliggjort i går, har haft en betydning i forhold til at adskille det forurenede vand fra de rene vandmasser i åen.

Derfor er det afgørende, at vi lærer af sagen og kommer til bunds i, hvordan det kunne ende så galt, og hvad vi skal gøre for at undgå det fremover. Og derfor vil jeg tilkendegive, at vi skal gøre alt for at undgå, at vi i Danmark står med en lignende sag igen. Det er store konsekvenser, det kan have for natur og lokalsamfund, og selvfølgelig også store økonomiske konsekvenser.

Jeg er også enig i, at jordskreddet ved Nordic Waste kan give anledning til at overveje, om hele systemet er indrettet godt nok i forhold til at føre tilsyn med virksomheder, som kan handle uforsvarligt. Det skal vi selvfølgelig overveje nøje. Det er også sådan, at vi er i en situation, hvor langt størstedelen af virksomhederne i Danmark tager ansvar for at overholde vores miljøregler og sikre en forsvarlig drift. Men på baggrund af den her sag er vi i gang med at tilrettelægge en kommende undersøgelse af, hvordan det kunne gå så galt, herunder også af Randers Kommunes rolle som myndighed. Og jeg vil også sige, at vi er parate – jeg er parat, og det er regeringen også – til at drage de nødvendige konsekvenser af denne undersøgelse. Det er helt afgørende, at vi lærer af sagen og kommer til bunds i, hvordan det kunne ende så galt.

Kl. 13:35

#### Formanden (Søren Gade):

Fru Theresa Scavenius.

#### Theresa Scavenius (UFG):

Jamen jeg er tilfreds med, at ministeren siger, at han gerne vil overveje det og han gerne vil lære af det og vil gøre alt, og derudover også mener, at mange virksomheder tager ansvar. Spørgsmålet er, hvad det her gør, altså betyder. Det her spørgsmål handler jo slet ikke om Nordic Waste, det er bare foranlediget af det. Det kunne også have været foranlediget af stålvalseværket eller nogle andre sager, som foregår løbende. Så det er jo en generel diskussion om, hvad vi gør med landets mest forurenende virksomheder. Har vi det tilstrækkelige tilsyn? Der synes jeg da, vi har mange sager, der vækker bekymring, og derfor er spørgsmålet, hvad det er for nogle konkrete initiativer, som ministeren vil overveje.

I det hele taget handler spørgsmålet også om, hvad den sådan administrative praksis er. For det, der grundlæggende bekymrer mig, er, at vi i regeringsgrundlaget ser, at regeringen faktisk arbejder for, at vi skal have færre tilsyn og mindre kontrol og kun kigge på de virksomheder, vi ved forurener. Men hele pointen med kontrol og tilsyn er jo netop, at vi ikke ved, hvor forureningen sker, og hvilke risici der er. Derfor handler det om, hvorvidt vi har en politisk linje, der beskytter borgerne imod forurening, eller hvorvidt man har en linje i regeringen, som det ser ud til, hvor man i højere grad beskytter virksomheders ret til at forurene, og det har så de konsekvenser, som vi har set bl.a. i Nordic Waste-sagen, men også i alle mulige andre sager.

Så jeg vil gerne spørge igen: Hvad betyder ministerens svar, hvor han siger, han vil gøre alt, hvis det ikke også handler om at kigge på den administrative praksis og den her politiske prioritering og vægtningen af miljøhensyn og borgernes sundhed versus virksomhedernes ret til at forurene?

Kl. 13:37

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:37

# Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det betyder helt konkret, at når vi har fået kortlagt den her sag og lært de læringer, der er, må vi finde ud af, om det er den rigtige skillelinje, f.eks. den, der er, mellem, hvad der er kommunens ansvar, og hvad der er Miljøstyrelsens ansvar. Jeg kan sige, at på min vagt har Miljøstyrelsen jo overtaget ansvaret for virksomheden, der tidligere hed RGS Nordic, nu IWS, ved Stigsnæs, som er kendt for norsk oliespildevand m.m. Der har Miljøstyrelsen overtaget, og jeg må konstatere, at det var klogt, for der er kommet en række påbud, der ikke var kommet tidligere, og et stort, stort oprydningsarbejde er i gang der, så det mener jeg var klogt. Men vi er nødt til at komme til bunds i den her sag for at finde ud af, hvad der er det rigtige at gøre, for det vil jo have store konsekvenser for alle landets kommuner og virksomheder.

Kl. 13:38

Formanden (Søren Gade):

Fru Theresa Scavenius.

Kl. 13:38

#### Theresa Scavenius (UFG):

Jeg tror, at jeg gerne vil have, at vi løfter blikket lidt og ikke kun er optaget af de enkelte sager. For dem er jeg sikker på at systemet nok skal tage sig af. Det, jeg synes er den relevante politiske diskussion, handler om, hvordan vi vægter forskellige risici i den administrative praksis, der ligger i bl.a. Miljøstyrelsen, men selvfølgelig også andre steder i kommunerne.

Så jeg spørger bare, hvad regeringens politiske linje er i henhold til det, der står i regeringsgrundlaget, hvor den politiske linje er: mindre kontrol, mindre tilsyn. Så mit spørgsmål er bare, om det er den politiske linje. Det stemmer ikke særlig godt overens med, at ministeren samtidig siger, at vi også skal gøre alt, for at vi har de tilstrækkelige tilsyn. Så det er derfor, at jeg spørger ind til den politiske linje. Hvad prioriteres? Er det miljøet og sundheden på den ene side, eller er det virksomhedernes ret til at forurene?

Kl. 13:39

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:39

#### Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det er en fejllæsning af regeringsgrundlaget, at der skulle være nogen som helst skridt i retning væk fra miljø og sundhed og over til noget andet. Det har intet på sig. Det er på ingen måde det, som er den her regerings politik. Så det kan jeg fuldstændig afvise.

Den linje, der er lagt – det har jeg også gengivet her – handler om, at vi skal lære af de sager, der går galt. Det er rigtigt, at vi jo så skal lære af dem, så vi kan forebygge, at det går galt i andre sager. Så må vi se, om der er noget, vi skal ændre. Er der noget, der er gået galt? Er det en systemisk fejl, eller er det et lokalt svigt – hvis der er begået et svigt? Noget tyder jo på, at der kan være det i nogle tilfælde, siden det er gået galt; der må i hvert fald være nogen, der har svigtet. Så hvor er der svigtet, hvad er der sket, hvad kan vi så lære af det, og hvordan kan vi forebygge, at det sker fremover i andre lignende sager? Det er det, det handler om.

Kl. 13:39

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:39

# Theresa Scavenius (UFG):

Jeg tror, jeg vil fortsætte ned ad det spor. Der står i regeringsgrundlaget, at I går ind for færre tilsyn og mindre hensyn. Og når vi har en masse eksempler på, at der er bekymring omkring, hvorvidt tilsynet og kontrollen har været tilstrækkelig, og at det så har fået konsekvenser for miljøet, så synes jeg, det er naturligt at sige, at regeringen nedprioriterer muligheden for at føre tilsyn i forhold til miljø, herunder sundhed og borgernes sikkerhed. Det er så den politiske linje, der ligger, og jeg kan godt se, at ministeren ikke vil bekræfte det, men det undrer mig bare, når det faktisk står i regeringsgrundlaget, at ministeren ikke kan tage den fulde konsekvens af, hvad det betyder, at regeringen går ind for færre tilsyn og mindre kontrol.

Kl. 13:40

Formanden (Søren Gade):

Ministeren for et afsluttende svar.

Kl. 13:40

#### Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det, vi lægger op til, er at sikre, at der er en fornuftig læring af det her de steder, hvor det er gået galt, og der er vel to konkrete sager. Den ene er IWS, hvor påbuddene er regnet ned over virksomheden, efter at Miljøstyrelsen har overtaget ansvaret, så der har altså været noget galt. Det er for tidligt at drage konklusionerne på det arbejde, for det er stadig væk i gang. Og så er der Nordic Waste, hvor vi har en igangværende truende miljøkatastrofe for vandmiljøet stadig væk, selv om jordskreddet har stabiliseret sig. Det skal vi sikre os at vi lærer af, og lad os så samle kræfterne de steder, hvor vi ved at der er risiko.

#### Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet.

Det næste spørgsmål er ligeledes til miljøministeren og stillet af fru Theresa Scavenius, uden for grupperne.

Kl. 13:41

#### Spm. nr. S 576

10) Til miljøministeren af:

#### Theresa Scavenius (UFG):

Vil ministeren tage initiativ til, at der udarbejdes lovforslag, der korrekt implementerer de relevante miljøretlige EU-direktiver i dansk lovgivning, så Danmark i højere grad følger de rammer, EU har sat for vores miljølovgivning, og at risikovilligheden for miljøkatastrofer for fremtiden minimeres?

#### Skriftlig begrundelse

Spørgeren henviser til artiklen »Juraprofessor om Nordic Waste: Jeg har advaret i snart 20 år« af 19. januar 2024 fra Børsen og artiklen »Ekspert i voldsom kritik af lovarbejde efter Nordic Waste-konkursbegæring: »Man har klokket i det«« af 19. januar 2024 fra dr.dk.

#### Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:41

# Theresa Scavenius (UFG):

Spørgsmålet lyder: Vil ministeren tage initiativ til, at der udarbejdes et lovforslag, der korrekt implementerer de relevante miljøretlige EU-direktiver i dansk lovgivning, så Danmark i højere grad følger de rammer, EU har sat for vores miljølovgivning, samt at risikovilligheden for miljøkatastrofer for fremtiden minimeres?

Kl. 13:41

#### Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:41

# Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det er helt afgørende for mig og for regeringen, at miljølovgivningen, herunder også miljøskadeloven, er indrettet på en sådan måde, at vi bedst muligt kan forhindre og imødegå sager som dem, vi altså har drøftet og været vidne til.

Derfor vil jeg også sige: Jeg er klar til at drage de nødvendige konsekvenser af den konkrete sag i Randers. Det involverer også at se nærmere på de lovgivningsmæssige rammer for implementering af miljøansvarsdirektivet, og det gælder også regler for økonomisk sikkerhedsstillelse, som der henvises til i de to artikler, der er vedlagt det her spørgsmål.

Der er jo også tale om et område, må man sige, med stor kompleksitet. Det er nødvendigt, at vi er sikre på, at de skridt, vi tager, er nogle, som forbedrer sikkerheden og miljøet. Dertil vil jeg også sige, at arbejdet med en eventuel revision jo ville skulle bygge på Europa-Kommissionen, som har varslet, at de er i gang med en kommende evaluering af netop det her miljøansvarsdirektiv og også herunder vil få erfaringer fra andre medlemslande.

Hvornår den konkret foreligger, har Europa-Kommissionen ikke tilkendegivet endnu, så jeg kan ikke sige, præcis hvornår denne foreligger, men det er klart, at det jo vil være et væsentligt input. Altså, hvad er der sket lokalt i Randers – det talte vi om i sidste spørgsmål – og hvad kommer der så fra EU, når de evaluerer? Og den evaluering skulle faktisk have været i gang. Som jeg forstår det,

er den på trapperne, men jeg har ikke fået en præcis dato for det endnu

K1. 13:43

#### Formanden (Søren Gade):

Fru Theresa Scavenius.

Kl. 13:43

#### Theresa Scavenius (UFG):

Hele den her sag handler jo om, at vi i 20 år løbende har haft kritik af vores miljølovgivning, både fra eksperter og fra EU's side. Vi har også en hel masse verserende sager, traktatkrænkelsessager, som EU rejser mod Danmark, fordi der er en hel masse af vores miljølovgivning, som ikke i tilstrækkelig grad implementerer EU-retten.

Hvor det forrige spørgsmål jo handlede om den politiske vægtning mellem erhvervslivets ret til at forurene gennem vores allermest forurenende virksomheder versus miljø og sundhed på den anden side, handler det her spørgsmål om, hvorvidt den politiske linje, som jeg mener regeringen fører, og som vi kan se i regeringsgrundlaget, måske slet ikke er EU-komplementært, altså at det simpelt hen er EU-retsstridigt, hvis vi ikke implementerer den EU-lovgivning, der er.

Så det er faktisk ikke et spørgsmål om politisk afvejning, vægtning og interesser, men meget mere et spørgsmål om juraen, og om vi følger EU-retten. Der har vi i hvert fald en masse eksperters ord igennem mange år for, og det er foranlediget af en masse forskellige sager, at der er meget store bekymringer, og vi har masser af konkrete sager, hvor EU rejser specifikke kritikpunkter.

På baggrund af alt det synes jeg virkelig, vi i højere grad skulle kigge på det generelle, og det her handler ikke kun om miljøansvarsdirektivet; det handler om alle miljødirektiver og naturdirektiver i forhold til at se på, om vi kan sikre en bedre implementering af al den lovgivning, vi faktisk har været med til at vedtage. Vi skal jo igen lige huske, at EU-retten ikke er sådan et spøgelse derude, som nogle nogle gange vil gøre det til. Det er os selv, der har været med til at beslutte, at vi i Europa har en fælles prioritering af et sundt miljø, som vi så i praksis ikke har, fordi vi ikke har implementeret al den lovgivning.

Kl. 13:44

# Formanden (Søren Gade):

Miljøministeren.

Kl. 13:44

#### Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Hvis jeg lige må fokusere lidt mere på lov om miljøskade vedtaget i 2008 her i Folketinget. Den har kun været anvendt ganske få gange i Danmark, og jeg har prøvet at sammenligne os med andre lande som Sverige, Østrig, Finland, Frankrig og Belgien. Der er under ti sager, hvor man har konstateret en miljøskade, og det er måske en af grundene til, at Kommissionen har været lidt langsommere, end de havde regnet med. Det skulle have været i 2023, de kom med deres evaluering. De har skullet samle sager ind med eksempler på, hvordan det her har været brugt, for det er jo kun derfra, man kan se, om det er implementeret korrekt. Ud over juraen må man også se på, om implementeringen i praksis har fungeret efter hensigten. Det forventer vi altså offentliggøres her i løbet af i år, men præcis hvornår ved vi ikke. Det vil jo give os et grundlag for at se, hvad der så skal til i Danmark. Skal der nogle ændringer til? Vi må jo læse den, men det er lidt for tidligt at tage den debat nu.

Kl. 13:45

# Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

#### Theresa Scavenius (UFG):

Jeg ser, at ministeren forsøger at gøre det til et meget lille spørgsmål og til kun at handle om miljøskadeloven, men det er i virkeligheden den her generelle diskussion, jeg vil have. Jeg mener, der er rigeligt grundlag, rigeligt med ekspertudsagn og rigeligt med sager rejst af Kommissionen, der gør, at vi bliver nødt til at tage det her mere alvorligt.

Et sted, hvor jeg måske ser problemet ligger, er der, hvor vi har de her fem principper for, hvordan vi implementerer EU-lovgivning. Det handler om det her med, at det skal være erhvervsrettet, og det er også noget, der er udviklet ovre i Erhvervsministeriet og Beskæftigelsesministeriet under forskellige navne hen over tiden. Så spørgsmålet er ligesom også, om ministeren kan se, at det er et sted, der skaber nogle problemer, i forhold til at der kommer en politisk vægtning ind i en implementering, frem for at det bliver en mere korrekt implementering.

Kl. 13:46

#### Formanden (Søren Gade):

Miljøministeren.

Kl. 13:46

#### Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det er ikke noget, jeg kan genkende som et problem. Vi har jo også alene i det lidt over et år, jeg har været miljøminister, forhandlet en række forordninger – noget, som jeg selv har forhandlet i Ministerrådet. Vi har jo også haft lovgivning i Folketingssalen, hvor vi implementerer noget. Implementeringen af EU's drikkevandsdirektiv var på dagsordenen i går i Folketingssalen. På nogle områder laver vi en minimumsimplementering, fordi de danske regler simpelt hen er bedre. På andre områder går vi ind og gør det, der hedder overimplementerer, for der kan vi styrke de danske regler. Det forsøger vi at gøre efter miljøfaglige hensyn for at sikre, at miljøet er vores førsteprioritet.

Kl. 13:47

# Formanden (Søren Gade):

Fru Theresa Scavenius med sit afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:47

#### Theresa Scavenius (UFG):

Det lyder, som om ministeren alligevel ikke rigtig er bekymret og har behov for hele tiden at fremhæve nogle enkelte sager. Men hvis vi kigger på det i et 20-årsperspektiv, er der altså rigeligt med sager, og derfor bliver vi nødt til at kigge på de grundlæggende principper, som er indarbejdet i dansk lovgivning, for, hvordan vi implementerer EU-lovgivning. Der mener jeg altså, at de her erhvervsrettede måder at implementere EU-lovgivning på er en stor hæmsko, og jeg kunne godt tænke mig at høre ministerens kommentar på det.

Kl. 13:47

Formanden (Søren Gade):

Miljøministeren.

Kl. 13:47

#### Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Altså, jeg er meget interesseret i at fortsætte den her drøftelse, for vi har kun en interesse i at implementere det. Det er helt rigtigt, at det er vores egne regler, og at vi selv har været med til at lave dem, og vi har en interesse i, at alle lande, også Danmark, selvfølgelig skal overholde dem, for de er jo lavet af en grund, nemlig at beskytte vores miljø og vores sundhed imod miljøskade og miljøfarlige stoffer. Der er EU en stor hjælper, og vores arbejde dér er vigtigt, men

det er også vigtigt, at vi implementerer det korrekt, så det er vi kun interesseret i.

K1. 13:48

#### Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til miljøministeren og tak til fru Theresa Scavenius, uden for grupperne.

Jeg byder nu velkommen til beskæftigelsesministeren og velkommen til fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten, som stiller det næste spørgsmål (spm. nr. S 575).

Kl. 13:48

#### Spm. nr. S 565

11) Til social- og boligministeren af:

#### Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Mener ministeren, at det er rimeligt, at initiativet vedrørende en oversættelse og tilpasning af psykologiske tests til grønlandske forældre, som var fastsat i finansloven 2023, nu er blevet forsinket på ubestemt tid, og hvordan vil ministeren forhindre yderligere forsinkelser af initiativet?

(Spørgsmålet er udgået, da det er taget tilbage af spørgeren).

Kl. 13:48

#### Spm. nr. S 575

12) Til beskæftigelsesministeren af:

#### Victoria Velasquez (EL):

Vil ministeren svare på det rimelige i, at mindsteudbetalingsreglen i dagpengesystemet straffer bygningsarbejderne, når de hyres og fyres så tilfældigt, som de gør?

#### Skriftlig begrundelse

Ikke langt her fra byggede Christian d. 4 Rundetårn tilbage i 1600-tallet. Går man op i toppen af Rundetårn og kigger ud over byen, så kan man virkelig se, hvor stor en gevinst bygningsarbejderne her i landet er for det danske samfund. De har bygget det hele, og de bygger stadig. En værdi der holder langt ud over deres egen levetid. De er nogle af de arbejdere på det danske arbejdsmarked, der har de mest fleksible ansættelsesforhold. Bygningsarbejderes opsigelsesvarsler måles ikke i hverken måneder, uger eller dage – men i timer. Herudover har virksomhederne mulighed for at hjemsende dem uden varsel.

# Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:48

# Victoria Velasquez (EL):

Vil ministeren svare på det rimelige i, at mindsteudbetalingsreglen i dagpengesystemet straffer bygningsarbejderne, når de hyres og fyres så tilfældigt, som de gør?

Kl. 13:48

# Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:48

#### Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

I Danmark har vi et velunderbygget overenskomstsystem, der bl.a. er med til at sikre de omtalte bygningsarbejderes ansættelsesforhold. Det mener jeg er helt afgørende for et fair og ordentligt arbejdsmarked. Det skal meget gerne spille sammen med på den anden side et dagpengesystem, der har en særlig fleksibilitet og sikkerhed, både for arbejdsgivere og arbejdstagere.

Den nuværende regel stammer fra den seneste aftale om et tryggere dagpengesystem fra 2015. Dengang ændrede man reglerne og gik fra et ugebaseret til et månedsbaseret dagpengesystem. Det betød helt konkret, at man tilpassede reglen om mindsteudbetaling, så grænsen for ret til dagpenge blev ændret til mindst 2 dages ledighed på 1 måned frem for 1 dag på 1 uge. Det lempede reglerne, og det sikrede sammen med øvrige elementer i aftalen om supplerende dagpenge, at flere var berettiget til dagpenge, og at administrationen blev lettere.

Men til den historie hører også, at det oprindelig var sådan, at mindsteudbetalingsreglen blev indført for at mindske de administrative omkostninger for a-kasserne, når de manuelt skulle sidde og behandle de her sager. Derfor var det en del af at modernisere vores dagpengesystem, at udbetaling og administration blev mere digitaliseret.

Den virkelighed har selvfølgelig ændret sig – og derfor også tak for at bringe det op. Jeg mener, at det spiller ind i en større diskussion, og jeg vil også bare her i den her sammenhæng bringe frem, at regeringen både har planer og ønsker om at nytænke beskæftigelsesindsatsen i det hele taget, men at vi også stadig væk har den ambition, at vi vil have gennemskrevet dagpengereglerne, som tidligere er blevet aftalt. I lyset af det mener jeg, at det skal indgå i en større diskussion.

Kl. 13:50

Formanden (Søren Gade):

Fru Victoria Velasquez.

Kl. 13:50

#### Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Så tror jeg, at vi og flere af dem på tilhørerrækkerne, som jo er dem, der har formuleret spørgsmålet og har trukket det, de konkret oplever i deres hverdag, herind i Folketingssalen, gerne vil høre, om det så er en tilkendegivelse af, at det er noget af det, der skal ændres, når der skal ses på dagpengereglerne.

Netop argumentet for mindsteudbetalingsreglen, som har været, at man skulle lette a-kassernes udbetalingsadministration, er jo baseret på, at det skulle være manuelle processer, og at man ville skærme medlemmerne fra at skulle bruge alt for meget af deres uge på at lave dagpengepapirer og de dele, der har med udbetalingen at gøre. Men som ministeren netop var inde på, sker det jo digitalt i dag, og det betyder jo også, at det argument, der var for det før, er væk.

Derfor bør der jo ikke være nogen gode argumenter for at holde fast i den her regel. Så hvorfor skulle man gøre det? Så skulle det være, fordi man synes, at det er rimeligt, at bygningsarbejdernes indtægt er lige så utilregnelig som det danske vejr. Vejret spiller en enormt stor rolle, og det er det, vi især ser. Jeg tror også, at det er derfor, brevet og henvendelsen kommer nu. Det har en kæmpe betydning, om det regner eller sner, eller hvad vejrforholdene kommer til at være. Det er ikke fair, at der er nogle, der er så fleksible, som de faktisk er, og står så meget til rådighed, men at man kan se på deres lønningspose, at de betaler for den fleksibilitet. Så lever vi i hvert fald ikke op til, at der er det flexicuritysystem, som man siger at dagpengene skal være med til at sikre.

Derfor vil jeg gerne komme det lidt nærmere og spørge, om ministeren mener, at det er uretfærdigt, hvordan bygningsarbejderne straffes af mindsteudbetalingsreglen i dagpengesystemet, når de helt uden skyld sendes midlertidigt hjem, fordi vejret simpelt hen gør, at de ikke kan udføre deres arbejde – det er ikke dem, men det er vejret. Det er det spørgsmål, som jeg ved at flere af byggefolkene, murersvendene og de andre rigtig gerne vil have svar på her i Folketingssalen i dag.

Kl. 13:52

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:52

#### Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tak for det, og også tak for at bringe en sag herind, som jeg tror har fået nogle nye perspektiver i takt med digitaliseringen, men også i takt med det vejrlig, som vi oftere og oftere ser. Det er blevet meget voldsomt, og jeg tror også – hvis jeg må citere fra tilhørerrækkerne – at det er taget til, og at man ser nogle andre mønstre, i forhold til hvordan vejret sørger for, at man bliver sendt hjem oftere. Det sætter sig selvfølgelig også i, hvor vigtige de her ordninger er. Det er jo et samspil mellem overenskomst og dagpengesystem. Sidst man lavede det her om, lempede man det, så der var nemmere adgang til supplerende dagpenge.

Men det er jo i sidste ende en politisk diskussion om, hvordan vi synes at sikkerhedsnettet skal være. Jeg tror, at spørgeren og i hvert fald jeg har det sådan med både dagpengesystemet, men også systemet for supplerende dagpenge, at hvis man i årevis har passet sine ting og betalt ind til det, skal man også opleve, at der er et sikkerhedsnet, når man får brug for det.

Kl. 13:53

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:53

#### Victoria Velasquez (EL):

Ja, præcis, og man kan sige, at i forhold til sikkerhedsnettet gavner den her fleksibilitet jo i særdeleshed virksomhederne. Og hvis man oplever, at vi ikke får det løst lovgivningsmæssigt i dagpengesystemet, mener jeg for det første ikke, at det er rimeligt, at de skal bruge politisk kapital i overenskomstforhandlingerne på noget makværk, vi egentlig burde rette op på herinde fra Christiansborg, og for det andet gør det det jo på samme tid også mindre fleksibelt for de virksomhedsejere, som jo lige nu oplever stor fleksibilitet, ved at de kan sende folk hjem. Så hvornår kan vi se, at vi får rettet op på den her jo egentlig oldgamle regel, som ikke har noget formål længere?

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:54

# Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Men det er jo lige præcis udgangspunktet: Det er en regel, vi har haft i årevis og senest lavede om med en aftale i 2015 og med lovikrafttrædelse i 2017, som lempede det. Jeg synes, det er på sin plads, at spørgeren tager det op her i dag, i forhold til om det er på tide at se på det igen. Det vil jeg bestemt ikke afvise. Men jeg synes også, at der er mange ting i gang på beskæftigelsesområdet, som det skal ses i kontekst med. Og i sidste ende er det jo så også en politisk beslutning, om man vil prioritere pengene til det.

Kl. 13:54

Formanden (Søren Gade):

Fru Victoria Velasquez med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:54

# Victoria Velasquez (EL):

Det er på tide. I 2022 lovede den daværende beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard, at vi faktisk skulle have den gennemskrivning af dagpengereglerne i midten af 2022. Nu er vi i 2024. Vi har ikke fået gennemskrivningen endnu. Så jeg kunne rigtig godt tænke mig

at høre: Hvornår kommer gennemskrivningen af dagpengereglerne? Og mener ministeren, at det her skal være en del af den gennemskrivning, og at det her er noget af det, vi kan se frem til bliver ændret?

Kl. 13:55

#### Formanden (Søren Gade):

Beskæftigelsesministeren.

Kl. 13:55

#### Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

De gode folk, som spørgeren har siddende på tilhørerrækkerne, kunne jo næsten ikke beskrive dagpengelovgivningen uden at komme til at bruge mindre pæne ord over for mig, i forhold til hvor svær den er at forstå. Det er jo derfor, man har talt om en gennemskrivning. Det har jeg også bekræftet, efter jeg er trådt til i det seneste år, at jeg synes er på sin plads. Det er oplagt, at det så også er i den sammenhæng. Det er jo også derfor, der er forskellige organisationer osv., der har spillet ind med, om det her, når der kommer en gennemskrivning, så ikke er noget af det, der kunne ses på. Men som sagt er det i sidste ende en politisk afvejning, hvad man vil prioritere, og om det skal med.

Kl. 13:55

#### Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til beskæftigelsesministeren og tak til fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten.

Jeg byder nu velkommen til børne- og undervisningsministeren. Og det første spørgsmål til ministeren bliver stillet af fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:56

#### Spm. nr. S 585

13) Til børne- og undervisningsministeren af:

#### Karina Adsbøl (DD):

Hvad er ministerens svar til de bekymrede forældre på Borup Skole, der i et brev til ministeren spørger, om det er rimeligt, at offeret skal gå på samme skole som krænkeren efter at have været udsat for slemme forbrydelser?

#### Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Bekymrede forældre sender brev til minister: - Der må være konsekvenser« bragt den 15. februar 2024 på TV 2's hjemmeside.

#### Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:56

# Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, formand. Hvad er ministerens svar til de bekymrede forældre på Borup Skole, der i et brev til ministeren spørger, om det er rimeligt, at offeret skal gå på samme skole som krænkeren efter at have været udsat for slemme forbrydelser?

Kl. 13:56

#### Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:56

# Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak til spørgeren for et relevant og aktuelt spørgsmål. Jeg vil godt starte med at slå fast, at alle elever skal have mulighed for at kunne møde trygt i skole, og alle forældre skal være trygge ved at sende deres børn i skole. Det er skolens ledelse, der i den her situation har et stort ansvar, og det har de også lige nu på Borup Skole.

Folkeskolen er et kommunalt ansvar, og som undervisningsminister har jeg ikke beføjelser til at gribe ind i skolelederens eller i kommunalbestyrelsens afgørelser, heller ikke selv om det er meget alvorlige sager. Det er skolelederen, der skal have og har den faglige indsigt og viden i sager om skolens elever, og derfor er det også skolelederen, der har kompetencen til at træffe afgørelse i sager som dem, vi kan læse om i medierne for tiden.

Jeg vil også godt slå fast, at selv om der skal være plads til alle børn i folkeskolen – og det mener jeg der skal – så skal der ikke være plads til al opførsel. Hvis elever udviser en meget grænseoverskridende adfærd, findes der forskellige sanktioner, som skolelederen kan iværksætte, og vi har de regler, fordi de skal bruges, når det er relevant. Sanktionerne er reguleret af det, vi kalder ordensbekendtgørelsen. De går fra mildere sanktioner som f.eks. eftersidning til den allerhårdeste sanktion, som er relevant i særlig grove tilfælde eller i gentagelsestilfælde, og som i sidste ende indebærer overflytning af en elev til en anden skole, altså at eleven udskrives.

Det er allerede i dag muligt at overflytte en elev, også selv om eleven eller forældrene ikke samtykker til det. Men jeg forstår samtidig det politiske ønske om at overveje, om kommuner og skoler har de rigtige redskaber i dag. Samtidig mener jeg, at vi skal passe på med at lovgive på baggrund af en eller to enkeltsager. Det gælder ikke kun på skoleområdet, det mener jeg helt generelt, og derfor har jeg også allerede rakt ud til kommunerne for at danne mig et overblik over, dels omfanget af udfordringerne, dels karakteren af udfordringerne. Og jeg ser også frem til at drøfte de her politiske overvejelser med hele Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg på et planlagt møde i morgen.

Kl. 13:58

# Formanden (Søren Gade):

Fru Karina Adsbøl, værsgo.

Kl. 13:58

#### Karina Adsbøl (DD):

Tak. Jeg vil gerne kvittere for ministerens svar, netop i forhold til at ministeren har rakt ud til kommunerne. For det er også vigtigt for mig at understrege, at vi i Danmarksdemokraterne også ønsker, at alle parter får hjælp i de her sager. Det er børn, vi taler om, og det må vi ikke glemme.

Men efter det dialogmøde på Borup Skole i sidste uge, også i forhold til det efterfølgende pressemøde, er det jo åbenlyst, at der er nogle forældre her, der ikke føler, at der overhovedet er blevet lyttet til dem. Det er også derfor, vi har fået en henvendelse fra 136 forældre, som har underskrevet det her brev, netop i forhold til den bekymring, om deres barn skal sidde i klasse sammen med det barn, som har krænket deres barn. De mangler nogle klare svar, og på det pressemøde fik vi ikke nogen klare svar, så derfor havde jeg håbet på, at ministeren måske kunne sige noget om det. For Lars Nedergaard nævner, at kommunen har kendskab til tre episoder, som er særlig alvorlige, og her mener forældrene jo, at der er mange flere.

Så hvordan ser ministeren på det? For jeg tænker, at ministeren også må have en holdning til det. Det er jo ikke den eneste sag; der er også kommet flere sager frem fra skoler på Fyn og andre steder. Så derfor er det godt, at ministeren vil iværksætte en undersøgelse, men der mangler stadig væk nogle svar til de her forældre.

Kl. 14:00

# Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

K1. 14:00 K1. 14:02

#### Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg kan forsikre spørgeren hundrede procent, at jeg har holdninger, også stærke holdninger, til det her. En af dem er: Voksne skal være voksne, for at børn kan få lov til at være børn. Og det betyder, at vi som politikere i den her sal, kommunalpolitikere, kommunalforvaltning og skoleledelse er nødt til at træde i karakter som voksne og sørge for, at der er ro og orden og autoritet i den danske folkeskole. Jeg har også den holdning, at beslutninger skal træffes så tæt på borgerne som muligt. Det betyder, at det ikke skal være ministeren, der træffer afgørelse om, hvilke klasser børnene skal gå i, og hvilke skoleledere der skal fyres eller alt muligt andet, jeg har set i den offentlige debat. Jeg tænker, det ligger hos den kommunale forvaltning at afgøre, hvem der er ansat som skoleleder, og skolelederen må afgøre, hvilke klasser børnene går i, og hvorvidt man har benyttet sig af de sanktionsmuligheder, der er i ordensbekendtgørelsen.

Kl. 14:01

Formanden (Søren Gade):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 14:01

#### Karina Adsbøl (DD):

Men jeg ved ikke rigtig, hvordan jeg skal tolke ministerens svar. For der bliver i hvert fald efterlyst fra forældrenes side, at man adskiller, så krænkerne ikke skal gå med dem, de har krænket. Altså, en adskillelse er det, der bliver efterspurgt. I sit svar svarer ministeren ikke rigtig på, om ministeren har en holdning til det, altså til, hvordan man sikrer de børn, hvordan man sikrer hjælp og støtte, og herunder hvordan man sikrer, at forældrene også føler sig trygge ved at sende deres børn i skole.

Kl. 14:01

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:01

#### Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Når skoleledere i dag skal træffe afgørelser om sanktioner over for en elev, f.eks. i sidste konsekvens, ved at eleven skal udskrives af skolen, skal man også tage hensyn til en eventuelt forurettet elev. Det skal indgå i vurderingen.

Når man kigger i ordensbekendtgørelsen i dag, synes jeg så, at det, vi her kalder offeret, og offerets perspektiv godt kunne træde tydeligere frem i reglerne. Jeg synes, der er beskrevet rigtig meget om, at man skal foretage en vurdering af krænkeren, og hvorvidt det nu er det rigtige at gøre set fra krænkerens perspektiv. Jeg synes måske godt, at offerets perspektiv kunne stå tydeligere.

Kl. 14:02

Formanden (Søren Gade):

Fru Karina Adsbøl med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:02

# Karina Adsbøl (DD):

Så kunne jeg godt tænke mig at høre, om ministeriet og ministeren har rådgivet kommunen i håndteringen af de børn, der har været indblandet i de her tre episoder med bl.a. 7-10 børn, som Lars Nedergaard, chef for dagtilbud og skoler i Køge Kommune, netop på pressemødet den 14. februar nævner at skolen har kendskab til. Kan ministeren sige lidt om, hvilke indsatser der iværksættes i forhold til de her situationer? Ministeren siger, at ministeren ikke har nogen beføjelser. Men det er jo stadig væk sådan, at ministeren er minister for hele området.

#### Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:03

#### Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det er rigtigt. Jeg har ressortansvaret, men jeg har ikke mulighed for at gribe ind og træffe konkrete afgørelser uden at overtræde loven. Det er ikke min beføjelse. Det synes jeg heller ikke det skal være.

Men jeg har selvfølgelig været i dialog med Køge Kommunes borgmester om den her sag, efter at det er kommet frem i medierne. Jeg ved også, at Undervisningsministeriet så sent som i går har holdt møde med Køge Kommune, på baggrund af at kommunalbestyrelsen selv havde et ønske om at række ud til ministeriet og få rådgivning om, hvordan kommunen kan håndtere den her sag bedst muligt til gavn for familierne i Borup.

Kl. 14:03

#### Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet.

Det næste spørgsmål bliver ligeledes stillet til børne- og undervisningsministeren, og spørgeren er igen fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:03

#### Spm. nr. S 586

14) Til børne- og undervisningsministeren af:

#### Karina Adsbøl (DD):

Hvad er ministerens holdning til at iværksætte initiativer, der fremover tydeliggør, hvordan kommunalbestyrelser og skoler kan skærme børn, som har udvist grænseoverskridende adfærd og begået overgreb på andre børn, fra de krænkede børn med henblik på at iværksætte de rette indsatser for børnene, der har krænket og er blevet krænket, såvel som deres forældre?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Bekymrede forældre sender brev til minister: - Der må være konsekvenser« bragt den 15. februar 2024 på TV 2's hjemmeside.

#### Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 14:03

#### Karina Adsbøl (DD):

Er det det nye spørgsmål, jeg skal læse op? (Formanden (Søren Gade): Ja). Okay. Hvad er ministerens holdning til at iværksætte initiativer, der fremover tydeliggør, hvordan kommunalbestyrelser og skoler kan skærme børn, som har udvist grænseoverskridende adfærd og begået overgreb på andre børn, fra de krænkede børn med henblik på at iværksætte de rette indsatser for børnene, der har krænket og er blevet krænket, såvel som deres forældre?

Kl. 14:04

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:04

#### Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Igen tak for spørgsmålet. Jeg vil godt sige lidt om de regler, der findes i dag, og som jo kan anvendes i dag, både dem, der står i folkeskoleloven, i ordensbekendtgørelsen og i undervisningsmiljøloven.

Kommunerne og den enkelte folkeskole har inden for de rammer en væsentlig grad af frihed til at tilrettelægge undervisningen og øvrige aktiviteter på skolen med udgangspunkt i de konkrete elevers forudsætninger og behov. Skolerne har f.eks. mulighed for at iværksætte tolærerordninger, holdundervisning i mindre grupper, trivselsaktiviteter og meget andet, som skal understøtte skolens ordensregler og værdiregelsæt.

Ordensbekendtgørelsen indeholder foranstaltninger, der kan iværksættes, når en elev ikke overholder de ordensregler eller det værdiregelsæt. Der er bl.a. mulighed for udelukkelse fra undervisningen i op til 10 dage og overflytning til en klasse på tilsvarende klassetrin på en anden skole i kommunen. Hvis skolen vurderer, at elevens grænseoverskridende adfærd skyldes sociale eller emotionelle problemer, skal pædagogisk-psykologisk rådgivning inddrages. Skolens ledelse og medarbejdere har derudover en skærpet underretningspligt efter sociallovgivningen.

Herudover kommer reglerne i undervisningsmiljøloven, hvor det fremgår, at eleverne har ret til et godt undervisningsmiljø, og at det skal foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt. Skolens ledelse skal iværksætte en handlingsplan, senest 10 dage efter at man har konstateret problemer med det psykiske undervisningsmiljø, f.eks. hvis der er tale om mobning. Det kan f.eks. være indførelse af ekstra tilsyn i skolegården eller skærpelse af fokus på fælles retningslinjer for god klasseledelse. Der findes altså flere regelsæt, der kan bringes i anvendelse.

Når det er sagt, mener jeg også, at der er grundlag for at se på, om der er behov for yderligere regler for at forhindre, at sådan noget kan ske, og give skoleledelser og kommunale forvaltninger de bedst mulige værktøjer på hånden til at håndtere den her slags sager. Det er bl.a. noget af det, jeg meget gerne vil diskutere med Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg på vores møde i morgen.

Kl. 14:05

# Formanden (Søren Gade):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 14:06

#### Karina Adsbøl (DD):

Tak, og det møde ser jeg også frem til. Men jeg kunne godt tænke mig at høre: Med ministerens nuværende indsigt i sagen, forældrenes beretning og den dokumentation, der foreligger, for grænseoverskridende adfærd og krænkelse, er det så ministerens vurdering, at der er blevet handlet rettidigt og korrekt fra skoleledelsens og kommunens side – altså med den viden, der er tilgængelig? Det kunne jeg egentlig godt tænke mig at få ministerens svar på.

Kl. 14:06

#### Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:06

#### Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det er ikke sådan, at jeg har indsigt i de konkrete underretninger, der er indgivet til forvaltningen på Køge Rådhus. Jeg mener heller ikke, at jeg som undervisningsminister skal ned og forholde mig til konkrete afgørelser i enkeltsager.

Men det, vi har tilbudt fra Undervisningsministeriets side, er at understøtte og hjælpe Køge Kommune og skoleledelsen på Borup Skole med at bruge de eksisterende muligheder, der er i de eksisterende regelsæt og den eksisterende ordensbekendtgørelse, og hjælpe familierne i Borup med at komme igennem en svær situation, som de er i og har været i et stykke tid.

Kl. 14:07

#### Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 14:07

# Karina Adsbøl (DD):

Jamen jeg er bekendt med, at Køge Kommune selv har rakt ud til ministeriet for at blive kigget over skulderen.

Er ministeren så enig med borgmesteren og partifællen Marie Stærke, når hun siger, at der ikke er en finger at sætte på kommunens håndtering af sagen, fordi kommunen har fulgt op på de underretninger og henvendelser inden for 24 timer, som loven foreskriver? Jeg vil bare minde ministeren om, at vi altså har fået en henvendelse fra en række forældre, 136 forældre, der har skrevet et brev til os. Mener ministeren, at det er godt nok?

Kl. 14:07

# Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:07

#### Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg har selvfølgelig også læst den henvendelse, der er kommet fra en gruppe forældre, en større gruppe forældre i Borup, og jeg har ikke noget grundlag for at dømme Køge Kommunes sagsbehandling i det her forløb. Det har jeg simpelt hen ikke nok indsigt i grundlaget for de konkrete afgørelser, der er truffet, og de sagsskridt, der er taget undervejs, til. Noget af det er jo lovgivning, som er knyttet til folkeskoleloven og undervisningsmiljøloven, men det kan også være barnets lov eller anden socialpolitisk lovgivning, der hører til et helt andet ministerium. Derfor er det ikke kun Undervisningsministeriet, men også andre myndigheder, der er indblandet i støtten til Køge Kommune og lokalsamfundet i Borup.

Kl. 14:08

#### Formanden (Søren Gade):

Fru Karina Adsbøl med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:08

# Karina Adsbøl (DD):

Jamen det er jo netop det, det er, og derfor har jeg da også en stor forventning om, at ministeren har haft en dialog med sin kollega social- og boligministeren, for der er netop flere områder, det går ind over dér. Men må jeg ikke høre ministeren, om ministeren ikke er enig i, at der da er noget galt, når episoder som dem, vi har hørt om i Borup, kan stå på så længe, som de har. Hvad mener ministeren er forklaringen på, at det kan stå på så længe, uden at der er blevet sat ind med initiativer, der faktisk kunne løse de udfordringer, der er?

Kl. 14:09

#### Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:09

#### **Børne- og undervisningsministeren** (Mattias Tesfaye):

Jeg er enig i, at der er noget galt – det er bare at tænde for fjernsynet og se de forældre eller læse det brev, vi har fået. Men om det skyldes, at det eksisterende landsdækkende regelsæt ikke er tilstrækkeligt, for at skoleledere og kommunale forvaltninger kan håndtere de situationer, der opstår, eller om det skyldes, at man i en konkret kommune på en konkret skole ikke har benyttet sig af de muligheder, der allerede findes, mener jeg er for tidligt at konkludere hårdt på.

Men indtil videre er min overvejelse bare dels at få afdækket problemets omfang og karakter, dels at overveje, om der så er noget i det regelsæt, herunder i ordensbekendtgørelsen, der skal ændres – ikke med henblik på at afgørelserne skal træffes inde på Slotsholmen, men med henblik på at støtte kommuner og skoler i at træffe de rigtige beslutninger tidligt og forebyggende, inden det stikker helt af og kører i grøften.

Kl. 14:10

#### Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til børne- og undervisningsministeren og tak til fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Vi byder velkommen til udlændinge- og integrationsministeren, og det første spørgsmål bliver stillet af fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:10

#### Spm. nr. S 481 (omtrykt)

15) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

#### Susie Jessen (DD):

Hvad agter ministeren at gøre for at bekæmpe det, som Socialdemokratiets udlændinge- og integrationsordfører Frederik Vad Nielsen i et interview med Berlingske kalder for »herskerattitude« blandt ikkevestlige indvandrere?

#### Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Frederik Vad vil bekæmpe »herskerattitude« blandt særlig gruppe af indvandrere: De fylder hele fortovet og benægter holocaust« på berlingske.dk den 25. januar 2024.

#### Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 14:10

#### Susie Jessen (DD):

Tak. Hvad agter ministeren at gøre for at bekæmpe det, som Socialdemokratiets udlændinge- og integrationsordfører, Frederik Vad, i et interview med Berlingske kalder for »herskerattitude« blandt ikkevestlige indvandrere?

Kl. 14:10

# Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:10

# Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Først vil jeg sige, at jeg er fuldstændig enig i det, som hr. Frederik Vad siger, altså at integration ikke kan reduceres til alene at være, at man har et arbejde eller tager en uddannelse. Der er også mange andre vigtige ting, som gælder. Der er masser af eksempler på veluddannede muslimer, der ikke tager det danske samfund til sig, men derimod bliver veluddannede og veltalende forkæmpere for parallelsamfund og for islamisering. Det har vi alle sammen et ansvar for at bekæmpe, uanset hvor det foregår, men den bedste måde at bekæmpe det på er ved at føre en stram udlændingepolitik, så der ikke kommer mange flere til landet, som har den grundindstilling.

Det handler også om, at man har et ansvar på uddannelsesinstitutioner, i kommunerne, på skoler og andre steder, hvor man har kultursammenstød, og at man tager det ansvar på sig, når man har en opgave at udøve enten som ansat eller som almindelig borger. For det er først og fremmest i virkeligheden og i hverdagen, at man har den friktion og de kultursammenstød, som der er rigtig mange, der oplever: hvad man må spise, hvornår man må bade og alle de her andre ting, som vi kender. Der tror jeg, det er vigtigt, at vi bakker op fra Christiansborg og giver et klart mandat til, at vi her i Danmark selvfølgelig ikke går på kompromis med de grundlæggende værdier,

som vi står på. Det handler også om ikke at have berøringsangst over for den diskussion, og jeg synes egentlig, det er rigtig godt og sundt, at hr. Frederik Vad har startet den diskussion ude i offentligheden.

Kl. 14:12

#### Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen.

Kl. 14:12

#### Susie Jessen (DD):

Tak for det svar. Ja, jeg er faktisk enig i, at det er meget, meget vigtigt, at vi i Danmark ikke går på kompromis med de værdier, som vi står på her i Danmark. Det er utrolig vigtigt. Derfor er jeg også bare nødt til at sige, at det ikke helt virker, som om Socialdemokratiet altid praktiserer det, de prædiker. Jeg har nævnt det før her i salen. Det er, som om folk som hr. Frederik Vad bliver sat ind i den her rolle til at påtale nogle af de problemer, som vi alle sammen godt ved er her i Danmark – der er bander, som udøver den her herskerattitude over for andre mennesker.

Men når det så kommer til stykket og vi står hernede i salen og f.eks. har et beslutningsforslag fra et andet parti om at gøre det nemmere at skabe bedre rammer for undervisningsmateriale i forhold til Muhammedkrisen, så stemmer Socialdemokratiet imod. Når der er en koranlov, der bliver vedtaget af regeringen, dukker Socialdemokratiet reelt nakken for en herskermentalitet, der finder sted nede i Iran og Irak, hvor man vil bestemme dansk lovgivning. Uddeling af checks til arbejdsløse indvandrere kan også være et eksempel, jeg kunne nævne. Og da Socialdemokratiet tidligere, i sidste valgperiode, kom med den her handlingsplan mod antisemitisme, som vi i stor stil ser i Danmark i dag, fik man også kritik for sådan at danse rundt om den der varme grød og egentlig ikke tage fat der, hvor problemet er, og det ved vi jo alle sammen godt hvor er: Det er blandt islamister, som er meget antisemitiske – mange af dem i hvert fald.

Så det er jo det her med, at én ting er, hvad Socialdemokratiet siger, noget andet er, hvad Socialdemokratiet rent faktisk gør. Der vil jeg egentlig bare spørge ministeren, når jeg nævner de her eksempler: Kan ministeren så ikke også godt se, at der er noget galt? Det virker ikke helt, som om Socialdemokratiet praktiserer det, som Frederik Vad prædiker i Berlingske.

Kl. 14:14

#### Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:14

# Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Nej, det kan jeg ikke se, og jeg synes egentlig, det er en lille smule grænseoverskridende, når Socialdemokratiet og bl.a. hr. Frederik Vad er gået foran i diskussionen om at sikre, at de danske jøder har mulighed for at bo her i landet uden at være truet konstant, og også har fået stor anerkendelse for det arbejde bl.a. fra det jødiske samfund. Og så har man den frækhed at stå hernede i Folketingssalen og påstå, at Socialdemokratiet ikke gør noget for danske jøder. Vi står hundrede procent på mål for deres sikkerhed, og vi er hundrede procent bevidste om, at vi i Europa og også i Danmark har en historisk forpligtigelse til at sikre, at jøderne kan bo her. Jeg synes egentlig, det er grænseoverskridende at komme med den påstand i Folketingssalen.

Kl. 14:15

# Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen.

Kl. 14:15

#### Susie Jessen (DD):

Det var sådan set heller ikke det, jeg sagde. Nej, jeg sagde, at der er forskel på det, man siger, og det, man gør lovgivningsmæssigt, og hvis det er sådan, at Socialdemokratiet gerne vil gøre noget ved det her – det ville da være rigtig fint – hvad så med at tage fat i den handlingsplan mod antisemitisme igen, få den taget op igen og få kigget på, om vi ikke kan gøre det her på en anden måde?

Kan man ikke lade være med at kredse om den her varme grød, sådan at man slet ikke påtaler det problem, der er i islamiske grupper i Danmark, som jo har et helt andet syn på jøder, end man traditionelt set har i Danmark? Det kunne være en god måde. Jeg er helt med på, at vi skal tale om tingene – det skal vi – men der er altså også brug for noget lovgivning en gang imellem.

Kl. 14:15

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:15

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Jeg må bare sige, at jeg er helt uforstående over for det synspunkt. Når statsministeren, når Folketingets formand, når partilederen fra det tredje regeringsparti møder op og klart og tydeligt viser opbakning til danske jøders sikkerhed, så mener jeg, det er et meget, meget stærkt signal at sende. Og jeg mener selvfølgelig også, at vi i hele det arbejde, der foregår i Justitsministeriet med efterretningstjenesterne og politiet, sikkerhedsmæssigt har oprustet så meget, som vi kan, for at sikre, at folk kan gå i en jødisk fodboldklub, at man kan gå på en jødisk skole, og at man kan have de muligheder, som alle andre borgere tager som en fuldstændig naturlig del af deres hverdag. Og det kan jeg slet ikke se at Socialdemokratiet eller at regeringen som helhed ikke skulle tage alvorligt.

Kl. 14:16

#### Formanden (Søren Gade):

Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:16

# Susie Jessen (DD):

Jeg kan forstå, at ministeren så ikke vil svare på det her med en fornyet handlingsplan mod antisemitisme. Det må jeg jo så bare tage med. Men så kunne jeg måske godt lige tænke mig her til sidst at høre om det her med at bukke under for herskerattituder. Vil ministeren ikke også sige, at det var at bukke under for en herskerattitude fra Mellemøsten, da man lavede den her rædselsfulde koranlov, hvor man reelt lefler for Iran og Irak, islamiske diktaturer, som vil bestemme dansk lovgivning? Er det ikke at bukke under for en herskerattitude?

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:16

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Først vil jeg jo sige, at man, hvis man gerne vil stille et spørgsmål om antisemitismehandlingsplanen, så skal stille det til den relevante minister, som er på det område, og som har det ansvar. Men helt generelt vil jeg bare sige, at vi ikke bukker under for den herskerattitude, som hr. Frederik Vad beskriver, og som grundlæggende er, at folk, der typisk har en mellemøstlig baggrund, på S-togsstationer, i vaskekældre og i det offentlige rum optræder på en måde, som er utrolig intimiderende. Det mener jeg er en vigtig diskussion og en diskussion, som alle, mig selv inklusive, der har boet i udsatte

boligområder, og som har levet i den kulturkonflikt, der er nogle steder i Danmark, oplever, og som sætter sig i folk. Og det handler ikke om, hvad man vedtager af love på et bestemt område, men det handler først og fremmest om, hvad der foregår ude i virkeligheden, og det mener jeg er underbelyst, og det er godt, at hr. Frederik Vad sætter fokus på det.

Kl. 14:17

#### Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne.

Jeg byder nu velkommen til fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti, som stiller spørgsmålet, som ligeledes er til udlændinge- og integrationsministeren.

Kl. 14:17

#### Spm. nr. S 490 (omtrykt)

16) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Mette Thiesen (DF) (medspørger: Mikkel Bjørn (DF)):

Hvordan agter ministeren at komme ulovlige islamiske vielser af mindreårige til livs, når politiet, som i en sag, der er omtalt i Berlingske den 1. februar 2024, afstår fra at rejse sigtelse i et tilfælde, hvor et barn er blevet islamisk gift, og når ingen er dømt for at have overtrådt loven, siden den blev indført i 2021?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Politi valgte ikke at sigte imam efter vielse af mindreårig« på Berlingskes hjemmeside den 1. februar 2024.

#### Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 14:17

#### Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Det er jo sjovt at komme lige efter et parti, som ikke vil gøre, hvad der skal til for at løse problemerne på udlændingeområdet, og høre dem være kritiske over for et andet parti, som heller ikke vil gøre, hvad der skal til for at løse problemerne på udlændingeområdet. Det er altid lidt spøjst at være vidne til. Jeg repræsenterer jo heldigvis et parti, der gerne vil gøre, hvad der skal til for at løse problemerne på udlændingeområdet – som det eneste i Folketinget.

Mit spørgsmål til ministeren er: Hvordan agter ministeren at komme ulovlige islamiske vielser af mindreårige til livs, når politiet, som i en sag, der er omtalt i Berlingske den 1. februar 2024, afstår fra at rejse sigtelse i tilfælde, hvor et barn er blevet islamisk gift, og når ingen er dømt for at have overtrådt loven, siden den blev indført i 2021?

Kl. 14:18

#### Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Jeg har bare en lille bemærkning. Når man stiller spørgsmålet, læser man det op, der står i spørgsmålet. (*Mette Thiesen* (DF): Det gjorde jeg også). Så er det ministeren.

Kl. 14:18

#### Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak. Først vil jeg slå fast, at religiøse vielser af mindreårige er forkasteligt, og det hører selvfølgelig ikke hjemme i Danmark. Man skal være fri til at vælge det liv, man ønsker her i landet, og vi skal understøtte, at piger ikke bliver tabt i mørke lommer af samfundet, hvor middelalderlige værdier hersker. Derfor har den tidligere socialdemokratiske regering bl.a. forbudt religiøse vielser af mindreårige, ligesom vi også indførte andre regler i straffeloven med henblik på at modvirke negativ social kontrol. Med de lovændringer mener vi

at vi har sendt et klart signal om, at religiøse vielser af mindreårige er uacceptabelt, og at alle, der medvirker hertil, begår en strafbar handling.

Jeg kender ikke de nærmere detaljer i den konkrete sag, som der bliver henvist til, ud over hvad der er omtalt i pressen, og jeg kan ikke gå ind i den konkrete sag. Men regeringen er optaget af, at lovgivningen virker efter hensigten. Det er vigtigt, at vi har en konsekvent lovgivning, hvor religiøse vielser af mindreårige er strafbart.

Man kan sige, at problemet jo er, at vi stadig hører om, at det foregår. Hvis ingen er dømt efter lovgivningen, giver det mig selvfølgelig en indikation af, at den måske ikke er nok i sig selv, og derfor er der behov for at se på andre tiltag, som ofte kvinder skal beskyttes af, og også at give dem muligheden for at henvende sig til de myndigheder, som kan gøre noget ved sagen. Det er noget, vi ser med stor alvor på, og noget, som vi fra regeringens side også har tænkt os at præsentere flere initiativer om.

Kl. 14:20

Formanden (Søren Gade):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 14:20

#### Mette Thiesen (DF):

Tusind tak, og tak til ministeren for svaret. Det er jeg rigtig glad for at høre. Jeg er sådan set også fuldstændig enig i det, ministeren siger om, at vi skal bremse de her ægteskaber med mindreårige, som vi jo desværre stadig væk ser, og som ministerens kollega social- og boligministeren i øvrigt også har udtrykt meget, meget stor forargelse over stadig væk sker.

Men jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ministeren om noget. Vi ser jo konkret på det her område, altså i forhold til de her vielser af mindreårige, at det lader til, at politiet nogle gange vælger ikke at gå ind i sagen af forskellige årsager. Vi har også set det i forbindelse med eksempelvis tildækningsforbuddet. Der ser man folk gå på gader og stræder, eksempelvis til demonstrationer i forbindelse med Israel-Palæstina-konflikten, som jo er fuldstændig tildækket, hvilket er imod gældende dansk lovgivning, og der bliver der heller ikke grebet ind.

Har ministeren tænkt sig at gøre noget ved det og måske opfordre til, at man går ind i de her sager? For vi har jo lovgivningen af en grund.

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:21

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Kaare Dybvad Bek): Det er klart, at når vi har et tildækningsforbud, skal det selvfølgelig overholdes. Der kan selvfølgelig være nogle politimæssige begrundelser for, hvornår man træder ind i en konflikt med nogen, og hvornår man ikke gør det. Det er jo heller ikke på den måde mit område, så det skal jeg ikke gøre mig klog på.

Det er bare for at sige, at det er et problem, når vi hører om – jeg hører jo også om det fra folk – at man i danske myndigheder, hvad enten det er socialforvaltningen, uddannelsesinstitutioner eller nogle gange endda politiet, oplever, at der sidder nogle, som i deres handlinger er med til at opretholde et parallelsamfund og er med til at sikre, at man kan gøre ting, som giver kvinder færre muligheder, end de ellers ville have haft. Det er et væsentligt problem, og det er vi ikke i mål med overhovedet.

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 14:21

# Mette Thiesen (DF):

Tak. Det er jeg glad for at høre, for det må være vores fornemste opgave at beskytte især mindreårige piger imod, lad os bare sige islams meget, meget sørgelige kvindesyn, som det jo er, at man simpelt hen ikke ligestiller kvinder med mænd. Tværtimod er kvinder langt mindre værd i islam, og det er jo det, de her ægteskaber også er udtryk for. Altså, vi kender jo til talrige eksempler på genopdragelsesrejser og piger, der bliver lovet bort til fætre i fjerne lande i Mellemøsten, og som måske i bund og grund bare gerne ville være danske og have lov til at leve ganske almindeligt.

Ministeren åbner lidt posen for kommende initiativer. Kunne ministeren åbne endnu mere op for, hvad det kunne være for nogle initiativer til netop at sikre imod det her?

Kl. 14:22

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:22

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Jeg vil nok gemme det, til vi har diskuteret det i regeringen og er klar til at præsentere det; ellers ville det jo også blive en kedelig præsentation til den tid. Men en stor del, tror jeg, af den succes, vi har som samfund, hænger sammen med, at kvinder i Danmark, sammenlignet med mange andre lande, har utrolig gode muligheder for også at skabe sig det liv, som man gerne vil.

Jeg mener, at hvis folk kommer fra et land, der ikke fungerer, hvad mange lande i Mellemøsten jo ikke gør, og tager værdier med til Danmark, hvor tingene generelt fungerer godt, og så lever med nogle værdier, som ikke fungerer, så skal vi sørge for, at det ikke breder sig, for ellers vil Danmark jo til den tid heller ikke fungere. Det er ligesom grundforudsætningen her.

Kl. 14:23

Formanden (Søren Gade):

Tak. Og jeg byder nu velkommen til medspørger hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:23

#### Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Mener ministeren ikke grundlæggende, at det forholder sig sådan, at hvis ikke vi som offentlighed og som offentlige myndigheder slår hårdt ned på adfærd, som vi ikke kan acceptere inden for rammerne af det danske – i det her tilfælde vielse af mindreårige piger, og det kunne også være vold i hjemmet eller noget helt andet – så er det jo fænomener, som kommer til at brede sig meget mere, og derfor har offentlige myndigheder et skærpet ansvar for at sikre, at sådanne fænomener ikke breder sig i samfundet og bliver mere omfangsrige?

For det er jo afgjort vores analyse i Dansk Folkeparti, at hvis offentlige myndigheder afstår fra at skride ind, når de er vidner til eksempelvis vielser af mindreårige piger, sker det på baggrund af en eller anden forfejlet hensyntagen til nogle minoriteter eller et misforstået hensyn om, at hvis man undlader at skride ind, er det nok i den enkelte piges interesse, og så lader vi de fænomener brede sig helt overordnet set.

Kl. 14:24

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:24

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Jo, det er jeg helt enig i. Altså, der er ingen tvivl om, at den opfattelse, som man har, og som i hvert fald er udbredt i flere lande, om, at der på en eller anden måde skal være en mellemmand mellem individet og staten eller det offentlige, eller hvad man vil kalde det, det store fællesskab, er totalt forfejlet. Det der med, at fordi man tilhører en etnisk gruppe, har ledelsen af den etniske gruppe så nogle beføjelser og kan så til gengæld indrette sig kulturelt på en anden måde end flertallet, mener jeg er helt forkert.

Man står som borger fuldstændig individuelt og skal selvfølgelig have de rettigheder, som alle andre har, også hvis man har en anden etnisk baggrund. Og det er det, man går på kompromis med, når der sker det, som hr. Mikkel Bjørn omtaler her.

Kl. 14:25

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 14:25

#### Mikkel Bjørn (DF):

Netop. Og jeg kan jo bare sige, at som skolelærer er det afgjort min erfaring, at der i samfundet generelt – i skolen og også mange andre steder – er en kæmpe berøringsangst over for at skride ind over for den adfærd, som vi på ingen måde bør tolerere.

Men det er der, hvor jeg er nysgerrig på, hvad ministeren har tænkt sig at gøre for at indskærpe over for offentlige myndigheder, i det her tilfælde politiet, at de faktisk har et skærpet ansvar for ikke at tillade eksempelvis vielser af mindreårige piger og selvfølgelig for at skride ind, når de oplever det.

Kl. 14:25

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:26

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): På Udlændinge- og Integrationsministeriets område har vi indført det, man kalder sikkerhedskonsulenter, som er tilknyttet kommunerne, og som er en anonym linje, man kan ringe til for at melde om episoder som dem her, også om episoder, der ikke er helt så alvorlige. Men generelt set får vi indberetninger, som vi samler i Styrelsen for Integration og International Rekruttering for at sikre, at vi har et overblik over, hvad der foregår, og selvfølgelig kan give det videre til de relevante myndigheder.

Men jeg mener, at alle politikere, både på kommunalt niveau og herinde, har et ansvar for at sige til dem, der står for et område, om det er en skoleleder, eller hvad det kan være, at man selvfølgelig som repræsentant for det danske samfund og som en autoritet i det danske samfund også står på mål for de værdier, som vores folkestyre hviler på.

Kl. 14:26

#### Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til medspørger hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Det sidste spørgsmål til ministeren bliver stillet af fru Mette Thiesen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:26

# Mette Thiesen (DF):

Tak. Det er jo et ubestrideligt faktum, at når islam får magt i et samfund, så er det, at friheden, demokratiet og ligestillingen mellem kønnene forsvinder, og det er det skred, vi desværre har set, og som ministerens kollega hr. Frederik Vad i øvrigt faktisk også har

påpeget ret tydeligt. Det er vi nogle, der har set i mange, mange år, og heldigvis er vi mange, der ser det nu.

Hvad har ministeren konkret tænkt sig at gøre ved det, som min medspørger, hr. Mikkel Bjørn, også nævner her, altså så der bliver slået fuldstændig klart og tydeligt ned, når vi ser eksempler på de her ting? Det kunne være dominansadfærd, mindreårige piger, der bliver gift, og alle de her forskellige ting, hvor islam desværre får indflydelse i det danske samfund. Hvad har ministeren tænkt sig at gøre ved det konkret?

Kl. 14:27

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:27

# Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg mener, der er en række forskellige områder, hvor man kan tage tiltag. Det kan være i forhold til strafspørgsmålet, som vi tidligere er gået ind i, og at straffe f.eks. psykisk vold og negativ social kontrol meget, meget hårdere end tidligere.

Jeg mener, der er en myndighedsopgave i at koordinere det og sørge for, at man har et overblik over, hvad der foregår, og hvor det er, det foregår, sådan at man kan sætte ind de rigtige steder. Og jeg lover, at når jeg ved noget mere om, præcis hvad det er, vi foreslår i regeringen, så skal jeg nok præsentere det hele fuldt ud, sådan at vi også kan have den diskussion med Dansk Folkeparti.

Kl. 14:28

#### Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Og det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti.

Det næste spørgsmål er ligeledes til udlændinge- og integrationsministeren, og spørgsmålet bliver stillet af hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:28

#### Spm. nr. S 567

17) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

# Mikkel Bjørn (DF):

Hvad er ministerens holdning til, at Flygtningenævnet nu har vurderet, at folk fra Gaza, der kommer til Danmark, vil have ret til midlertidig beskyttelse i Danmark, og at statsløse palæstinensere vil blive anerkendt som konventionsflygtninge?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 14:28

# Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Hvad er ministerens holdning til, at Flygtningenævnet nu har vurderet, at folk fra Gaza, der kommer til Danmark, vil have ret til midlertidig beskyttelse i Danmark, og at statsløse palæstinensere vil blive anerkendt som konventionsflygtninge?

Kl. 14:28

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:28

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Jeg beklager, men jeg skal lige finde det rigtige papir. (*Mikkel Bjørn* (DF): Luk grænsen, står der). (*Munterhed*). Jeg beklager, det står der ikke præcis. ((*Formanden*): Så er det ministerens svar. Værsgo).

Som spørgeren ved, blander jeg mig ikke i de uafhængige udlændingemyndigheders generelle vurderinger og behandlinger af konkrete sager. Så det korte svar på spørgsmålet er, at jeg som minister

ikke har og egentlig heller ikke er interesseret i at have en holdning i forhold til Flygtningenævnets vurdering af forholdene i Gaza. Det er Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet, der løbende vurderer situationen i de lande, hvorfra Danmark modtager asylansøgere – det gælder også fra Gaza – og udlændingemyndighederne er til brug for det arbejde i besiddelse af en omfattende samling af baggrundsmateriale om forholdene i de lande, hvorfra Danmark får asylansøgere. Jeg har fuld tillid til, at Flygtningenævnet har foretaget vurderingen af forholdene i Gaza på et ordentligt og oplyst grundlag og også på baggrund af de rammer i udlændingeloven, som et stort flertal i Folketinget står bag, og også inden for rammerne af vores internationale konventioner

Kl. 14:29

**Formanden** (Søren Gade): Hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 14:29

#### Mikkel Bjørn (DF):

Ministeren vil ikke blande sig i Flygtningenævnets afgørelse, men det, ministeren som udlændingeminister kan og bør blande sig i, er selvfølgelig, hvad det er for en udlændingepolitik, vi fører i Danmark. Det er ikke nogen hemmelighed, at Dansk Folkeparti mener, at den her afgørelse fra Flygtningenævnet er en regulær udlændingepolitisk katastrofe. Statsløse palæstinensere er ubetinget den gruppe, der klarer sig dårligst i alle tænkelige statistikker. Det gælder alt lige fra forsørgelse til kriminalitet og generel kulturel tilpasning. Eksempelvis lavede man tilbage i 1992 palæstinenserloven, hvor Pia Kjærsgaard stod som den eneste og råbte til Socialdemokratiet og De Radikale, at det var en regulær katastrofe. Alligevel indførte man den med den konsekvens, at 30 år efter er størstedelen af de statsløse palæstinensere, der dengang fik opholdstilladelse i Danmark, dømt for lovovertrædelser efter straffeloven. Det er da dybt, dybt uholdbart.

Synes ministeren ikke, at det er vanvittig bekymrende, at mennesker nu får ret til at komme ind i Danmark og formentlig få permanent ophold resten af deres liv? For når du er statsløs palæstinenser og eksempelvis får børn i Danmark, arver de børn et statsborgerskab uden at skulle leve op til et eneste krav i vores indfødsretslovgivning, og forældrene får formentlig også lov at blive på grund af diverse tilknytningskrav og på grund af menneskerettighedskonventionens artikel 8, og jeg ved ikke hvad. De mennesker ender med aldrig nogen sinde at forlade Danmark, og det er de mennesker, der klarer sig absolut dårligst i stort set samtlige statistikker.

Det her kan få fatale konsekvenser for trygheden og sikkerheden for Danmark i det hele taget, og ministeren trækker lidt på skuldrene og siger, at han ikke blander sig i Flygtningenævnets afgørelse. Jeg vil gerne spørge ministeren: Hvad har han helt konkret tænkt sig at gøre, for at vi indretter vores udlændingelovgivning på en sådan måde, at de her mennesker aldrig nogen sinde kommer til Danmark?

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:31

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Jamen den eneste måde, man kan indrette vores udlændingelovgivning på, for at palæstinensiske flygtninge, der reelt har et reelt asylbehov, ikke kommer til Danmark, er jo at træde ud af flygtningekonventionen, og det vil jeg ikke gøre. Men jeg er ikke enig i vurderingen af, at palæstinenserne nødvendigvis på alle områder er dem, der klarer sig dårligst. Jeg vil mene, at f.eks. somaliere er en gruppe, der på nogle områder klarer sig dårligere, og det gælder også syriske flygtninge, hvor f.eks. kvinder i mindre grad end blandt

palæstinensiske flygtninge er i arbejde. Så jeg er ikke enig i den vurdering, men det er rigtigt, at på mange områder ligger palæstinensiske flygtninge i den rigtig tunge ende.

Kl. 14:32

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:32

#### Mikkel Bjørn (DF):

Jeg vil medgive ministeren, at statsløse palæstinensere og somaliere er de to grupper, der ligger og kappes om at medføre de værste konsekvenser for vores samfund i det hele taget. Men det ændrer ikke på, at to tredjedele af dem, der fik ophold efter palæstinenserloven i 1992, er dømt for lovovertrædelser. Det er da den fremtid, vi kigger ind i, hvis de mennesker endnu en gang nu og muligvis i langt, langt større antal ender med at få ophold i Danmark. Det er ikke en udvikling, vi ser med milde øjne på i Dansk Folkeparti, og det håber jeg så sandelig heller ikke at regeringen gør.

Kl. 14:33

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:33

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Hør nu her. Palæstinenserloven var da ikke en god lov, men den bygger jo på en lov fra 1983, som heller ikke var en god lov. Der er da ikke nogen, der står her og siger, at vi skal have en ny palæstinenserlov. Jeg mener i det hele taget, at det at lave en særlig lovgivning, fordi der kommer en gruppe af flygtninge, skal man være meget, meget påpasselig med. Og når vi alligevel af og til gør det, skal det være, fordi der er et helt sagligt begrundet hensyn, der f.eks. handler om, at det kan være svært at behandle folks sager inden for en rimelig tid, hvis det skal ske inden for de almindelige lovgivningsrammer. Altså, det er der jo ikke nogen der vil have skal ske igen.

Kl. 14:33

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:33

# Mikkel Bjørn (DF):

Det er jo fuldstændig irrelevant, om de mennesker kommer til Danmark på en særlov, eller om de kommer hertil, fordi de har et retskrav på asyl, jævnfør flygtningekonventionens bestemmelser. Det, der er essensen, er, at de mennesker kommer til Danmark og muligvis i et meget, meget stort antal, og at det samtidig er den gruppe, der klarer sig dårligst i stort set samtlige statistikker, når det kommer til kulturel tilpasning, arbejdsmarkedstilknytning og kriminalitet. De mennesker ender lige om lidt med at stå i Danmark, og ministeren har ingenting, han ønsker at gøre ved det, for han kan ikke gøre noget ved det. (*Tredje næstformand* (Karsten Hønge): Tak, så er det ministeren for et afsluttende svar, hr. Mikkel Bjørn!) Det er kun Dansk Folkeparti, der gør noget ved det, fordi vi er indstillet på at opsige konventionen.

Kl. 14:34

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Så er det ministeren for et afsluttende svar.

Kl. 14:34

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Kaare Dybvad Bek): Jamen jeg må bare sige, at hr. Mikkel Bjørn helt har misforstået det, hvis hr. Mikkel Bjørn ikke mener, at der er forskel på at lave en særlov og at opfylde de generelle flygtningebetingelser. Det er klart, at hvis vi i Folketinget, hver gang vi havde en gruppe, der f.eks. tog ophold i en kirke eller på andre måder demonstrerede en utilfredshed med at blive sendt hjem, fordi de ikke havde et reelt asylkrav, lavede en særlov for dem, så ville der selvfølgelig komme mange, mange flere flygtninge til Danmark. Det ville være helt uoverstigeligt, hvorimod at det, at vi holder fast i, at det kun skal gælde folk, der reelt har et asylkrav, selvfølgelig gør, at der er færre af dem, som ikke har det, som kommer til Danmark, hvilket jo er årsagen til, at Danmark er det land i Vesteuropa, der har det næstlaveste antal asylansøgere pr. indbygger i øjeblikket.

Kl. 14:35

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak til udlændinge- og integrationsministeren, og tak til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Det næste spørgsmål er til skatteministeren og stillet af hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 14:35

# Spm. nr. S 526

18) Til skatteministeren af:

#### Hans Kristian Skibby (DD):

Hvad er ministerens holdning til, at Skattestyrelsen, Udbetaling Danmark m.fl. sender opkrævninger til borgere på helt ned til 9 øre og tilmed truer med at sætte Gældsstyrelsen til at inddrive beløbet, hvis der ikke betales rettidigt, og vil ministeren være indstillet på at indføre en generel minimumsgrænse for opkrævninger, og i bekræftende fald, hvad ville niveauet for denne grænse, ifølge ministeren, med fordel kunne sættes til?

#### Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Efter skatteopkrævninger på ni ører – politiker kalder det vanvittigt«, TV MidtVest.dk den 8. februar 2024.

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:35

# Hans Kristian Skibby (DD):

Tak, hr. formand. Spørgsmålet til skatteministeren lyder: Hvad er ministerens holdning til, at Skattestyrelsen, Udbetaling Danmark m.fl. sender opkrævninger til borgere på helt ned til 9 øre og tilmed truer med at sætte Gældsstyrelsen til at inddrive beløbet, hvis der ikke betales rettidigt, og vil ministeren være indstillet på at indføre en generel minimumsgrænse for opkrævninger, og i bekræftende fald, hvad ville niveauet for denne grænse, ifølge ministeren, med fordel kunne sættes til?

Kl. 14:35

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Skatteministeren.

Kl. 14:35

#### Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Tak for spørgsmålet. Jeg kan sådan set godt forstå, at både spørgeren her, men også de borgere, der oplever at få en opkrævning på 9 øre og måske lidt rentetilskrivninger på det, kan synes, at det virker meget besynderligt. De sager, der er om opkrævning af små beløb, som jo med mellemrum bliver omtalt i medierne, handler stort set alle sammen om for sent betalte motorafgifter, hvor der på grund af en for sen betaling, f.eks. en grøn ejerafgift, løber renter på, som skal betales.

De nuværende regler om motorkrav indeholder ingen bagatelgrænser for, hvor små rentebeløb der må opkræves. Skattestyrelsen bliver derfor også, selv om der er tale om helt små beløb, nødt til at opkræve disse beløb og sende dem til inddrivelse, hvis der ikke bliver betalt. Skattestyrelsen arbejder på at etablere en ny opkrævningsløsning for bl.a. motorafgifter, og i den forbindelse vil Skattestyrelsen se på, hvordan beregningen og opkrævningen af renter kan styrkes. Det er klart, at håndteringen af småbeløb også er en naturlig del af det arbejde.

Jeg vil gerne understrege – og det ved jeg efter 2 år som skatteminister, og jeg vidste det også før, men nu har jeg fået syn for sagn, kan man sige – at der ikke er nogen nemme og hurtige løsninger. Det kommer til at tage tid at udvikle de her nye opkrævningsløsninger, og helt grundlæggende set tænker jeg, at vi alle sammen ved, at vi jo skal betale det, vi skal betale, til tiden, og hvis ikke vi betaler til tiden, løber der renter på. Derfor er der nogle steder, hvor der er bagatelgrænser, men her på motorområdet er man altså i gang med at lave en ny opkrævningsløsning.

Kl. 14:37

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:37

#### Hans Kristian Skibby (DD):

Tak til skatteministeren. Jeg tror såmænd heller ikke, at det er, fordi folk ikke vil betale deres skyldige renter på 4 øre, 9 øre, 16 øre, 22 øre, måske ligefrem endda 17 kr., det tror jeg faktisk godt folk vil. Det er sådan set ikke det, der er ærindet med det her, så jeg forstår egentlig ikke, at skatteministeren går så meget op i det. Jeg er selvfølgelig glad for, at skatteministeren så siger, at man vil begynde at se på det, men jeg synes også, det er lidt blodfattigt, i forhold til at der jo er gået så lang tid. Vi lever jo i den digitale tidsalder.

Dengang jeg selv var 18 år og gik på handelsgymnasium og kunne få 117 kr. om måneden i su, var det baseret på forældreind-komsten, og man sørgede for, at hvis den var under 100 kr., fik man ikke udbetalt pengene. Det kunne man finde ud af dengang, hvor man ikke havde computere i den helt store milliardklasse, som vi har i dag. Derfor er det lidt underligt nu, at det godt og vel 30 år efter åbenbart er en stor udfordring at få sat en minimumsbegrænsning på. Det er noget, der skal ses på, som skatteministeren siger.

Jeg er faktisk egentlig ked af, at jeg er kommet til i det her spørgsmål at skrive 9 øre som det mindste, for i mellemtiden er vi kommet helt ned på 4 øre nu, som der bliver sendt regninger ud til folk på, og hvor man tilbyder en tilbagebetalingsordning, hvis man får det at vide af Gældsstyrelsen, men vi skal jo komme med faktuelle tal. Jeg håber da, at også skatteministeren kan se, at det ikke er noget, vi bare skal se på, men at det er noget, vi skal fikse, som det hedder ovre i Jylland. Det er jo ikke rimeligt, at folk får ting i deres e-boks vedrørende opgørelser i den beløbsklasse. Der må man altså kunne lave nogle modeller, hvor man får gjort op med den rigide tilgang til det med at sige, at en rente er en rente, og at en rente skal betales. Det skal den selvfølgelig, men det, vi spørger om, er, om den så som det helt logiske blot kunne blive overført til den næste månedsopgørelse, halvårsopgørelse, årsopgørelse, eller hvad det nu måtte være, der kommer.

Kl. 14:39

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:39

# Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Jeg har lige et par ting. For det første tror jeg ikke, jeg beskyldte spørgeren for at sætte spørgsmålstegn ved, om folk skal betale eller kan betale 9 øre eller 4 øre, og det behøver vi ikke bruge lang tid på at diskutere. Selvfølgelig både kan og vil man det, så det er ikke det, vi snakker om. For det andet har spørgeren siddet i Folketinget længere, end jeg har, og det er jo rigtigt, at det kan virke besynderligt, for hvorfor kan man ikke bare fikse det? Der må man bare sige ved selvsyn som skatteminister, at det, der kan lyde nemt, ikke altid er nemt i forhold til bare lige at fikse et system. Det er måske også udtryk for, at systemet faktisk fungerer, altså at der ikke sidder en medarbejder, der manuelt sender de her ting ud, men at det hele kører elektronisk. Og det sidste skal være, at jeg ikke sagde, at de må se at arbejde, for de arbejder på at lave en løsning. Jeg vil også bare lade være med at stå og foregive, at det så er overstået i morgen.

Kl. 14:40

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:40

#### Hans Kristian Skibby (DD):

Vi takker da også for, at skatteministeren siger det, og det er fint, at man vil gøre noget ved det – med et eller andet tidsperspektiv – men det ændrer jo bare ikke ved, at det ikke kun er skattevæsenet, der har de her problematikker. Altså, vi har noget fra Udbetaling Danmark. Jeg har selv kendskab til folk, der har fået en årsopgørelse, hvor de skal betale 17 kr. De har fået 17 kr. for meget udbetalt i varmehjælp i 2022. Der ender man med at sende tre fysiske rykkerskrivelser til en folkepensionist med porto og hele molevitten. Man må jo også, synes jeg, prøve at gribe i egen barm og så acceptere, at der skal gøres noget ved det.

Kl. 14:40

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:40

#### Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Men det er vel egentlig også det, jeg svarer – er det ikke det? Altså, der er nogle steder, hvor der er bagatelgrænser. Man arbejder på at lave en ny løsning.

Kl. 14:41

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:41

# Hans Kristian Skibby (DD):

Ja, der er nogle steder, hvor der er en bagatelgrænse, men vi må så også konstatere, at der er nogle steder, hvor der ikke er det. Lad os kigge på nogle af de eksempler, der har været. Per Hjortshøj fra Lystrup skal af med 38 øre, Susanne Hansen fra Videbæk skal af med 30 øre, Tomas Karlsbjerg skal af med 8 øre, og Peter Christensen skal af med 9 øre. Og så er der en, der hedder Vilmer Christiansen, som skal af med 21 øre. Og så er der sikkert rigtig, rigtig mange andre, som ikke har været i B.T., Ekstra Bladet, TV MIDTVEST og alle mulige andre steder. Men det er da et tegn på, at det altså er en glidebane, man er ude på, når man bruger en så rigid lovgivning. Det håber jeg at ministeren trods alt vil anerkende.

Kl. 14:41

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak. Ministeren.

Kl. 14:41

# Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Jeg tror godt, at man kunne nævne navne, så man kom hele alfabetet igennem. Som jeg sagde før, tror jeg, at det, mange af de her sager har tilfælles, er, at det er på motorområdet. Der er udfordringer, og man er i gang med at lave en ny løsning.

Jeg er også nødt til at sige, at hvis man nu kigger på det i et historisk perspektiv, er det også udtryk for, at man i en del år desværre har skåret relativt meget ned på skattevæsenet og har troet, at man har kunnet løse tingene nemt og enkelt. Nu er vi så i gang med en genopbygningsfase og at rydde op i mange af de fejl, man har lavet i fortiden. Der er ikke nogen nemme og hurtige løsninger. De arbejder på sagen, og det kommer til at tage noget tid.

Kl. 14:42

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak til skatteministeren, og tak til hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne.

Det næste spørgsmål er stillet til uddannelses- og forskningsministeren af fru Lotte Rod.

Kl. 14:42

#### Spm. nr. S 525

19) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

#### Lotte Rod (RV):

Hvad er ministerens holdning til, at en ny pædagoguddannelse skal give meget mere legemod?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Vores legemod skaber bedre legekultur for børnene« i magasinet Børn&Unge, nr. 1/2024.

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren får nu ordet til oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:42

# Lotte Rod (RV):

Hvad er ministerens holdning til, at en ny pædagoguddannelse skal give meget mere legemod?

Kl. 14:42

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:42

#### Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Tak formand, og tak til spørgeren for spørgsmålet. Altså, jeg vil starte med at slå fast, og det ved jeg ligger spørgeren meget på sinde, at vi skal have en ny pædagoguddannelse. En ny pædagoguddannelse skal kunne mange forskellige ting. Den skal først og fremmest bryde med nogle meget negative strukturelle spiraler. Vi skal have flere til at søge ind på pædagoguddannelsen. Vi skal have færre til at falde fra undervejs, og vi skal også sikre på længere sigt, at dem, der så er uddannet pædagog, faktisk også bliver i faget og arbejder som pædagog i længere tid, end tilfældet er nu. Og så skal den selvfølgelig kunne det helt grundlæggende: De uddannede pædagoger skal klædes rigtig godt på til at arbejde som pædagog, når de er færdige med deres uddannelse. Alt det her kræver en helt ny uddannelse, og derfor er det selvfølgelig også godt, at regeringen sammen med SF, LA, Danmarksdemokraterne og Det Konservative Folkeparti har sikret, at vi faktisk har penge til at løfte kvaliteten af en ny pædagoguddannelse.

Når vi så skal lave den nye uddannelse, synes jeg – og det kan man have forskellige tilgange til i politik – at vi skal være meget varsomme og have et stærkt blik for en rigtig arbejdsfordeling mellem, hvad det er, vi politikere skal blande os i eller detailstyre, og hvad det er, vi skal udarbejde i et tæt samarbejde med interessenter. Jeg må sige, at dybest set tror jeg, jeg ser det sådan, at vi skal sikre rammerne for en rigtig, rigtig god uddannelse og et kvalitetsløft af pædagoguddannelsen. Det konkrete indhold skal i meget høj grad udarbejdes i samarbejde med selvfølgelig uddannelsessektoren selv og alle mulige andre interessenter.

For nu bare at være helt ærlig, når jeg skal svare på spørgerens spørgsmål: Jeg ved ikke, om legemod er det rigtige, tungtvejende hensyn i indholdet af en ny uddannelse. Jeg er ikke pædagog. Det har jeg simpelt hen ikke forstand på. Det er der heldigvis andre der har, og dem synes jeg vi skal lytte til, når man skal udarbejde en ny uddannelse. Men så vil jeg da, når det er sagt, gerne sige: Intuitivt lyder det da rigtigt, at det har et stærkt fokus. Men så dyb en viden om pædagogik har jeg simpelt hen ikke, at jeg vil lægge mig fast på det her.

Kl. 14:44

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:44

#### Lotte Rod (RV):

Men vores opgave som politikere er jo også at sætte formål og værdier og retning. Og når jeg spørger til det her, er det jo, fordi legekulturen har ændret sig. Altså, i gamle dage legede børn bare med hinanden, men nu fylder skærm og fritidsaktiviteter så meget, at der er rigtig mange børn, som faktisk ikke *kan* lege af sig selv, og som derfor ender uden for fællesskabet. Derfor spiller det en helt afgørende rolle, at pædagoger kan hjælpe børn ind i legen. Forskeren Ditte Winther-Lindqvist siger sådan her:

»Ligesom man på kokkeskolen lærer fire grundsaucer, skal man på pædagoguddannelsen lære fire grundlege, der passer til forskellige størrelser børnegrupper, som man kan justere og variere i det uendelige.«

Er ministeren enig i det?

Kl. 14:45

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:45

#### **Uddannelses- og forskningsministeren** (Christina Egelund):

I sommer, da de unge mennesker skulle søge ind på en uddannelse, tror jeg, at der var 951 forskellige uddannelser at vælge imellem. Jeg kan ikke have en holdning til det konkrete indhold på alle uddannelser. Det har jeg heller ikke på pædagoguddannelsen. Jeg er ikke ekspert i det. Jeg er ikke pædagog. Jeg synes, at legemod intuitivt lyder som et rigtigt fokus, når vi nu skal i gang med et løft af uddannelsen og en egentlig reform af hele det professionsrettede område, vil jeg ikke på forhånd stå og konkludere noget, som vi skal have en inddragende proces om med dem, der faktisk har forstand på det.

Kl. 14:46

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:46

#### Lotte Rod (RV):

Men der går jo nærmest ikke en uge i Folketinget, uden at vi taler om, hvor mange børn og unge der mistrives. Og hvis vi gerne vil have, at børn skal være en del af et fællesskab, at de skal kunne komme ind i et fællesskab og kunne komme ind i en leg, så kræver det jo også, at pædagogerne skaber fundamentet for, at børnene kan det. F.eks. siger pædagog Sonja Storgaard Hove:

»Især udenfor på legepladsen kan det være svært for nogle af vores børn at komme med i en leg. Der skal vi pædagoger sætte gang i legen. Når vores børn får leget legene flere gange, ser vi, at de lige pludselig leger selv.«

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren til, om ikke vi står over for et afgørende skift i pædagoguddannelsen, hvor pædagogers evne til at lege er fuldstændig central i uddannelsen.

Kl. 14:46

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak. Vi får svaret nu af ministeren.

Kl. 14:46

#### Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Vi står absolut over for et afgørende skifte i pædagoguddannelsen. Vi skal have en ny pædagoguddannelse; vi skal reformere hele det professionsrettede område. Jeg mener ikke – og der anerkender jeg, at man kan have en forskellig tilgang til politik – at vi skal stå her som politikere i Folketingssalen og gøre os til eksperter, her så i pædagogik, med hensyn til præcis hvad det indholdsmæssige fokus i alle mulige uddannelser skal være. Det mener jeg at der er andre der er mere velplacerede til at sætte de rigtige ord på, end vi er.

Kl. 14:47

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:47

#### Lotte Rod (RV):

Men det her er en formålsdiskussion, en værdidiskussion om, hvad der er vigtigt. Jeg tror på, at pædagoger både skal kunne klassiske fælleslege, altså dåseskjul, jorden er giftig og gemmeleg, men at det er lige så vigtigt, at de kan fantasilegene. Det er jo især de her fantasilege, som man ikke kan sætte på formel, men som kan være rigtig svære at komme ind i, især for børn, som kommer fra udsatte familier. Og der gør det bare en forskel, at pædagoger læser og fortæller eventyr, man kan blive inspireret af, og at pædagoger viser forskellige lege. Derfor vil jeg bare til sidst igen spørge: Mener ministeren ikke, at det er vigtigt, at pædagoger både leger fælleslege og fantasilege i løbet af uddannelsen?

Kl. 14:48

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak. Ministeren får ordet til at svare.

Kl. 14:48

# **Uddannelses- og forskningsministeren** (Christina Egelund):

Jeg synes, det er vigtigt at kende sine begrænsninger. Og jeg vil gerne vedstå, at jeg ikke er kompetent til at vurdere, om den rigtige leg er jorden er giftig eller dåseleg eller fantasileg. Det ved jeg simpelt hen ikke. Og jeg vil heller ikke påtage mig at skulle være dommer over, om det er det vigtige. Det mener jeg der er andre, som er mere velplacerede end os, og som har et politisk ansvar for at tilrettelægge en ny uddannelse, der kan være.

Kl. 14:48

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Det afslutter spørgsmålet.

Næste spørgsmål er også til uddannelses- og forskningsministeren og er også stillet af fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 14:48

#### Spm. nr. S 527

20) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

#### Lotte Rod (RV):

Hvad er ministerens holdning til at give pædagogstuderende pædagogik og kreative fag på alle semestre?

#### Skriftlig begrundelse

Der henvises til BUPL's forslag, der fremgår af publikationen »En ny pædagoguddannelse med fokus på pædagogik, praktik og kreative fag«, på bupl.dk.

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:48

#### Lotte Rod (RV):

Hvad er ministerens holdning til at give de pædagogstuderende pædagogik og kreative fag på alle semestre?

Kl. 14:48

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:49

# Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Jeg kommer sådan set til at læne mig lidt op ad samme princip, som jeg gjorde i besvarelsen af det foregående spørgsmål. Jeg ved, det ligger spørgeren meget på sinde, at vi får en ny pædagoguddannelse, og jeg ved, at spørgeren har arbejdet med det i mange år. Når vi skal tilrettelægge den indholdsmæssige del af en ny pædagoguddannelse, skal det ske med indspark fra alle mulige interessenter. BUPL har peget på det, som spørgeren spørger til her. Jeg er rigtig glad for, at BUPL, som selvfølgelig er en superrelevant interessent i forhold til at lave en ny pædagoguddannelse, er kommet med et udspil. Det skal vi tage med ind i arbejdet. Men jeg vil ikke stå her i Folketingssalen i dag og sætte to streger under, at det er præcis pædagogik og kreative fag, som død og pine skal følges på alle semestre. Det kan jeg simpelt hen ikke stå her og afgøre.

Kl. 14:49

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:49

#### Lotte Rod (RV):

Det er nemlig rigtigt, at det er et forslag fra pædagogerne, og de siger:

»En ny pædagoguddannelse skal skabe fagligt stolte pædagoger med tydelig professionsidentitet, som er stærkt funderet i en faglig kerne. Derfor skal pædagogik på skemaet i alle semestre som et fag, der skaber progression samt faglig og personlig dannelse.«

Jeg ved godt, at ministeren ikke vil sætte to streger under det, men er ministeren ikke enig i, at det bør være fuldstændig grundlæggende i en ny pædagoguddannelse?

Kl. 14:50

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:50

# **Uddannelses- og forskningsministeren** (Christina Egelund): Jeg er fuldstændig enig i det fokus, som der refereres til her fra BUPL, fuldstændig enig. Og det tror jeg også er umuligt at være uenig i. Men jeg synes, det er præmaturt på forhånd at konkludere,

at med det indspark springer vi hele rammeprocessen og hele den politiske behandling over, og konkluderer, at det lige præcis er det faglige indhold, som skal være til stede på alle semestre, før vi har haft en diskussion om alt det strukturelle, om uddannelsens opbygning, om, hvordan vi styrker praktikken osv. osv.

K1. 14:50

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:50

#### Lotte Rod (RV):

For en pædagog er aktiviteter midlet til at indfri de pædagogiske intentioner og nå børnene, de unge eller de voksne. Derfor skal der være et gennemgående bånd af kreative fag med praktiske aktivitetsbårne discipliner, hvor man dygtiggør sig inden for musik, drama, kunst, håndarbejde, håndværk, mediefag, natur eller bevægelse.

Er ministeren enig i, at det at være dygtig til musik og håndværk bør være helt grundlæggende i det nye pædagoguddannelse?

Kl. 14:51

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:51

#### Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Jeg må indrømme, at jeg synes, at spørgeren går meget detaljeret til værks her, også mere detaljeret, end jeg egentlig synes at vi skal gøre som politikere.

Jeg har f.eks. ikke dyb forstand på, hvordan den indholdsmæssige opbygning af uddannelsen til atomfysiker skal være, og det mener jeg heller ikke jeg skal have, og på samme måde har jeg heller ikke nogen dybdegående viden om pædagogik, eller præcis hvad for nogle fag eller hvilke pædagogiske principper der skal være gældende i en ny pædagoguddannelse. Det mener jeg at vi skal afholde os fra at detailstyre meget nidkært herfra. Uanset vores individuelle passion for ting mener jeg, det er vigtigt, at vi har en respekt for, at der er en opgavefordeling og en arbejdsfordeling her, og dermed også respekterer, at der også findes eksperter uden for det her hus.

Kl. 14:51

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak. Spørgeren.

Kl. 14:52

#### Lotte Rod (RV):

Men det er ministerens opgave. I dag er der ikke et pædagogikfag, og der er ikke kreative fag nok, og derfor burde regeringen jo for lang tid siden være kommet med et forslag til en ny pædagoguddannelse, hvor de ting indgår. Og når regeringen ikke kommer med det, stiller jeg spørgsmålene her i Folketingssalen.

Så mener regeringen, at der skal undervises i pædagogik og kreative fag på alle semestre?

Kl. 14:52

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:52

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Regeringen mener, at vi skal lave en ny pædagoguddannelse. Regeringen har endda gjort sig den umage sammen med andre partier – desværre ville spørgerens parti ikke være med til det – at tilvejebringe ægte finansiering til faktisk at kunne lave et kvalitetsløft af pædagoguddannelsen. Jeg synes så, at vi både skal have respekt for, at der findes eksperter på området uden for det her hus, og også

for den politiske forhandlingsproces, der ligger foran os, sådan at vi ikke på forhånd konkluderer, at præcis det faglige fokus, som spørgeren synes er vigtigt, skal optræde på fag i alle semestre på en uddannelse, før vi overhovedet har taget fat på en forhandling.

Kl. 14:53

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Det afslutter spørgsmålet. Tak til uddannelses- og forskningsministeren, og tak til fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Det næste spørgsmål er til klima-, energi- og forsyningsministeren og er stillet af fru Samira Nawa, Radikale Venstre.

Kl. 14:53

# Spm. nr. S 573

21) Til klima-, energi- og forsyningsministeren af: **Samira Nawa** (RV):

Hvad er ministerens holdning til, at vi i Danmark står til at have opbrugt vores andel af jordens ressourcer den 16. marts 2024, hvilket betyder, at Danmarks såkaldte Overshoot Day, der på dansk kan forklares som dagen, hvor menneskehedens efterspørgsel efter økosystemressourcer og -tjenester i et givet år overstiger, hvad jorden kan regenerere i det år, i år indtræffer 12 dage, før den gjorde sidste år?

#### Skriftlig begrundelse

Der henvises til oversigten »Country Overshoot Day", som kan findes på Earth Overshoot Days hjemmeside.

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:53

#### Samira Nawa (RV):

Tak. Hvad er ministerens holdning til, at vi i Danmark står til at have opbrugt vores andel af jordens ressourcer den 16. marts 2024, hvilket betyder, at Danmarks såkaldte overshootday, der på dansk kan forklares som dagen, hvor menneskehedens efterspørgsel efter økosystemressourcer og -tjenester i et givet år overstiger, hvad jorden kan regenerere i det år, i år indtræffer, 12 dage før den gjorde sidste år?

Jeg beklager den lidt kringlede formulering.

Kl. 14:53

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:53

#### Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak for det. Jeg deler spørgerens bekymring og ønske om ambitiøs grøn handling. Vi står i en global klimakrise, der kræver, at alle lande gør en indsats for at mindske deres klimaaftryk, og hvor vi nøje forholder os til, hvordan naturens ressourcer bruges på en bæredygtig måde. Det gælder selvsagt også i Danmark. Det indeks, der tages udgangspunkt i, vedrører jo mange ting, som ikke er direkte relateret til klimaet, så i min egenskab af klima-, energi- og forsyningsminister vil jeg tillade mig lige at fokusere på den del, der er mit ressortansvar, altså klima- og energisiden.

Vi skal nå vores klimamål. Det arbejder vi sammen om i Folketinget, og jeg vil gerne kvittere for det samarbejde, jeg har med spørgeren og spørgerens parti. Den næste store opgave bliver at omstille det danske landbrug og dermed reducere dets klimapåvirkning. Vi skal have indført en klimaafgift på landbruget og fremlægge en ambitiøs skovplan med et mål om etablering af 250.000 ha ny skov i Danmark. Vi skal omstille vores energisektor til vedvarende energi,

så vi kan nedbringe klimaaftrykket af vores energiforbrug. Det har vi bl.a. gjort ved at tage de første skridt til at sikre rammerne, der kan muliggøre en firdobling af VE på land og danmarkshistoriens største udbygning af havvindsenergianlæg, og vi skal fange og lagre CO<sub>2</sub>. Det er alt sammen noget, som vi har aftalt sammen.

Regeringen ønsker ikke kun at omstille Danmarks energiforbrug. Vi vil bidrage med grøn energi til Europa. Så vi skal se ud over egne grænser. Vi har et større ansvar. Hver enkelt af os udleder for meget CO<sub>2</sub> via vores forbrug. Det kan vi ændre, når vi laver grøn transportpolitik, grøn industripolitik, grøn landbrugspolitik osv., og vi skal videre. Regeringen vil derfor undersøge konsekvenserne af at opsætte et mål for CO<sub>2</sub>-aftrykket af det danske forbrug. Vi skal fremme grøn teknologi og grønne løsninger i hele Danmark.

Selv om spørgeren fokuserer specifikt på Danmark, er klimakrisen en global krise. Verdens lande rykker tilsammen for langsomt, og det påvirker også Danmark og danskernes hverdag. Vi skal have de store udledere med, og det arbejder regeringen for gennem bilaterale aftaler i FN-regi og i EU og ved at gå foran og vise, at det kan lade sig gøre. Vi skal tage klimakrisen alvorligt og hver dag arbejde for at komme et skridt nærmere en grønnere fremtid.

Kl. 14:56

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:56

#### Samira Nawa (RV):

Tak. Når jeg fokuserer på Danmark, er det jo, fordi det er der, hvor vi har mulighed for at lave noget lovgivning, som så netop kan nedbringe vores aftryk fra forbruget. Jeg synes, at det her med, at Danmark er i den grønne førertrøje og et foregangsland, er nogle ord og sætninger, som man hører ved officielle besøg og også herinde fra Folketingets talerstol. Men der er bare nogle områder, hvor vi er bagud, i forhold til hvor vi gerne ville være. Det er ikke nok alene at omstille produktion, vi er også nødt til at have fokus på forbruget, og netop når det kommer til forbruget, er Danmark jo ikke et grønt foregangsland. Tværtimod, når man ser på overshootday, falder den jo meget tidligt i første kvartal af året, og den er rykket 12 dage frem i 2024 i forhold til 2023.

Der er mange tiltag, man kan gøre, for at kigge på vores forbrugs udledninger. Vi har haft gode diskussioner omkring fradrag for reparationer og om, hvordan vi ellers kan nedbringe det aftryk, der kommer fra vores forbrug af tøj, sko, elektronik og andre ting. Men vi er også nødt til at se på, hvad det er, vi kan gøre, for at overshootday, som relaterer sig til Danmark, ikke rykker yderligere frem, altså så vi ikke kommer frem til årsskiftet, hvor vi så allerede har forbrugt de af jordens ressourcer, vi har til vores rådighed.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om han ikke kan komme ind på nogle mere konkrete tiltag, som regeringen har tænkt sig at sætte i værk, og også sætte ord på, hvad der er regeringens holdning til, at overshootday har rykket så enormt meget, og at det jo allerede på nuværende tidspunkt falder i første kvartal?

Kl. 14:58

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:58

# Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Først er det af hensyn til folkeoplysningen vigtigt lige at bemærke, at de data, overshootday hviler på, er foreløbige data fra 2022, altså fra dengang spørgerens parti var støtteparti. Det er bare for at sige, at den bevægelse, der er, jo ikke skyldes politik, der er ført i denne regeringsperiode. Den skyldes det, der var tilfældet, før regeringen blev dannet.

Når man kigger på overshootday – og igen fokuserer jeg på den del, der er mit ressort, nemlig klima- og energidelen – så er noget af det, man peger på der kan rykke datoen bagud i tid, bl.a. mere vedvarende energi, og det er brint. Det er jo nogle af de ting, som vi arbejder på sammen. Og så er det rigtigt, at der kan være nogle elementer af forbruget, som ikke er fanget af de nationale klimamål, som vi har, der virker internationalt. Det er derfor, at det af regeringsgrundlaget fremgår, at vi vil undersøge mulighederne for at fastsætte et mål, der fokuserer på forbruget, og det skal ske på et analytisk grundlag.

Kl. 14:58

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:58

#### Samira Nawa (RV):

Jeg er ikke så interesseret i at pege fingre ad, om det er den her eller den tidligere eller den forrige regerings skyld, men jeg er sådan set optaget af, at når overshootday rykker med 12 dage fra det ene år til det næste, har vi et kæmpe problem. Det er derfor, jeg spørger om den her regerings holdning, flertalsregeringens holdning, til det. Mener regeringen, at det er et problem, at overshootday har rykket de her 12 dage?

Kl. 14:59

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 14:59

#### Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jeg mener bestemt, at det er et problem, at vi globalt har et træk på naturens ressourcer, som er alt for stort, og det kan vi gøre forskellige ting ved i Danmark. Jeg har bl.a. nævnt nogle ting på energisiden, mere skov, og den reform, vi skal igennem med CO<sub>2</sub>-beskatningen af landbruget, vil også have nogle effekter på, hvordan vi bruger vores naturareal, og det er noget af det, der indgår i overshootday.

Så det er bare for lige at slå fast, at det, der skaber bevægelsen i det pågældende indeks, som spørgeren tager udgangspunkt i, er mange andre ting end forbrugssiden. Det har også noget at gøre med, hvordan vi bruger vores arealer. Alle de ting har vi fokus på. Ud over det, som jeg har sagt, vil vi undersøge muligheden for at fastsætte et mål for det danske forbrug, når det handler om klima.

Kl. 15:00

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:00

# Samira Nawa (RV):

I forhold til det sidste om at undersøge muligheden for at fastsætte det her mål for det globale forbrug vil jeg spørge, om regeringen så mener, at vi skal have et globalt mål. For jeg synes, at det her med at undersøge ikke helt svarer på spørgsmålet om, hvorvidt man gerne vil have eller ikke vil have et CO<sub>2</sub>-mål for vores globale forbrugsaftryk.

Kl. 15:00

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 15:00

#### Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Vi er en meget seriøs regering, og derfor er det godt at lave analyse før konklusion, og derfor undersøger man, før man konkluderer. Man skal have et mål, hvis det hjælper til at drive fornuftig politik. Det skal undersøges først, før man kan svare på det.

K1. 15:00

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Det afslutter spørgsmålet. Tak til klima-, energi- og forsyningsministeren, og tak til fru Samira Nawa, Radikale Venstre.

Hermed er spørgetiden afsluttet.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

# 2) 1. behandling af lovforslag nr. L 108:

# Forslag til lov om socialt frikort.

Af social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil). (Fremsættelse 07.02.2024).

Kl. 15:00

#### **Forhandling**

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører, der får ordet, er fru Maria Durhuus, Socialdemokratiet. Velkommen.

Kl. 15:01

# (Ordfører)

#### Maria Durhuus (S):

Tak for ordet. Ordningen med et socialt frikort er jo en social indsats, der har været i brug i en del år efterhånden, og som har vist sig bare at vokse og blive udviklet og blive bedre. Siden ordningen trådte i kraft, har mere end 11.500 borgere fået et socialt frikort, og mere end 5.200 af dem har brugt deres frikort i forbindelse med en eller flere ansættelser. Det er mere end fem gange så mange som dem, der havde brugt deres sociale frikort ved udgangen af 2020.

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi i Socialdemokratiet tror på, at det at være en del af arbejdsmarkedet og bidrage til et samfund, til en forening, til et fællesskab er med til at øge trivslen og menneskers psykiske helbred. I dag behandler vi et lovforslag om at permanentgøre frikortet. Det er i sig selv en stor sejr for mange mennesker, og det er en virkelig god udvikling, vi har set.

41.280 kr. årligt kan mennesker nu tjene, uden at de bliver trukket i deres indtægt, som en del af at kunne øge indtægten til eget liv. Det giver tryghed, og det giver værdi at være en del af et fællesskab og kunne stå op til noget og møde mennesker, og det baner vejen for at skabe plads til og mulighed for at skabe nye tankegange. Vi har set det med den nye kontanthjælpsreform, hvor man også har lagt ind, at de borgere, der får kontanthjælp, får mulighed for at have en indtjening for sig selv.

Jeg har mødt mange mennesker i min tid, inden jeg kom i Folketinget. Jeg har set starten på det sociale frikort, men jeg har også været med til at tage det til mig i f.eks. socialpsykiatrien. Jeg har været ude at besøge virksomheder, der har taget unge ind som en del af et resocialiseringsprojekt og på den måde bevist, at man lige så stille kan inkluderes i et arbejdsmiljø; man starter med at komme måske 2 timer, og lige pludselig kommer man tre gange om ugen, fordi nogen venter på en, og fordi man har noget at stå op til.

Som ordfører vil jeg sige, at det her er så vigtig en dag i dag, hvor vi førstebehandler forslaget om det sociale frikort. Det er en meget, meget stolt dag, og jeg synes, at vi på alle mulige måder skal være stolte af, at vi har udviklet noget sammen på tværs af partier, på tværs af regeringer, og at vi i dag skal førstebehandle

permanentgørelsen af noget så vigtigt for så mange mennesker. Tak for ordet

Kl. 15:04

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til fru Maria Durhuus, Socialdemokratiet. Den næste ordfører er fru Linea Søgaard-Lidell, Venstre.

Kl. 15:04

#### (Ordfører)

#### Linea Søgaard-Lidell (V):

Tak for det. Det sociale frikort er et rigtig godt eksempel på god socialpolitik. Det her lovforslag er en vigtig sejr for de udsatte danskere, som med det sociale frikort får en mere overskuelig vej ind på arbejdsmarkedet. I Venstre har det været en mærkesag for os længe. For os at se er det vigtigt for menneskers trivsel, at de har mulighed for at bidrage og for at være en del af det fællesskab, som et arbejde giver, og få en tilværelse med værdighed og formål. Forsøgsordningen med det sociale frikort blev startet op i 2019. Det viste gode erfaringer og blev forlænget, og nu er vi altså rigtig glade for, at det bliver gjort permanent. Det betyder, at endnu flere mennesker, som er udsatte, i fremtiden får mulighed for at have noget at stå op til om morgenen, få en fod indenfor på arbejdsmarkedet og bidrage til fællesskabet med det, de kan, uden at blive trukket i f.eks. kontanthjælp.

For os handler det om livskvalitet og muligheder for den her gruppe af danskere, som har det særlig svært. Og erfaringerne viser, at nogle også får mod på at bevæge sig længere ind på arbejdsmarkedet og i retning af et mere selvstændigt liv. Det er rigtig godt. I Venstre er det vigtigt for os, at vi sikrer, at der findes en overskuelig vej til en tilværelse med uddannelse eller med arbejde, også for dem, som måske lige nu står langt fra det. Vi tror på, at alle skal have mulighed for at bidrage med det, som de kan. Nogle har bare brug for ekstra støtte på vejen, og her er det sociale frikort et godt værktøj. Så vi mener, at permanentgørelsen er det eneste rigtige, og det gælder både for den enkelte og for samfundet. Vi støtter lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:06

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til fru Linea Søgaard-Lidell, Venstre. Næste ordfører er fru Sofie Lippert, SF.

Kl. 15:06

#### (Ordfører)

# **Sofie Lippert** (SF):

Mange tak for ordet. Jeg har fået æren af at være vikar for SF's socialordfører, som er til forhandlinger i Ældreministeriet. Som vores socialordfører har nævnt i tidligere ordførertaler, synes vi i SF, at det sociale frikort er en rigtig god idé. Derfor har vi også længe arbejdet for, at det skulle gøres permanent. Af den grund er vi virkelig glade for, at vi fik sat penge af til det på finansloven.

For de gode effekter ved det sociale frikort er mange. Jeg ved, at både borgere og det lokale erhvervsliv rundtomkring er glade for ordningen, og at kortet er med til at skabe stabilitet, værdighed og selvværd for mange mennesker, som ellers har haft og har det svært i livet. En ny rapport fra ROCKWOOL Fonden peger på, at udsatte borgere langt oftere dør af selvmord, overdosis og stoffer og alkoholrelaterede sygdomme, såkaldte fortvivlelsesdødsfald. Det kan frikortet ikke ændre på alene, men det er et lille skridt i den rigtige retning. Det betyder nemlig meget at have noget at stå op til og komme ud af sin lejlighed og hen og møde andre mennesker. Ordningen er derfor med til at øge livskvaliteten og trivslen for udsatte borgere.

Der er flere eksempler på, hvordan det sociale frikort skaber værdi for mange mennesker. Jeg vil derfor bruge talen på at fremhæve et af de mennesker, som er stået offentligt frem om, hvilken positiv forskel frikortet har gjort for hende. Hun hedder Heidi og har i mange år været stofbruger på H17, som er Nordens største stofindtagelsesrum. Heidi benytter det sociale frikort ved at gøre rent på H17 og er dermed med til at sørge for, at andre udsatte kan tage deres stof i sikre og trygge rammer. Ifølge hende selv betyder de muligheder, som det sociale frikort har givet hende, at hun igen er begyndt at se sine børn, og at hun er gået fra 30-40 fix om dagen til kun et par stykker om ugen.

De positive fortællinger har også spredt sig til andre lande. Bl.a. har det sociale frikort inspireret forskellige aktører i Sverige, som nu ønsker at indføre samme system for de mest udsatte svenske borgere. Derfor er det også rigtig godt, at vi nu permanentgør frikortet.

De gange, vi tidligere har forlænget ordningen, har der dog været en række obspunkter fra flere organisationer. Det gælder bl.a. i forhold til bureaukrati og kontrol i ordningen. Det er også en problemstilling, som SF løbende har rejst. For man har nemlig tilrettelagt det sådan, at borgerne hvert år skal kontrolleres, i forhold til om de stadig har ret til kortet. Det har en lang række sociale organisationer samt bl.a. også KL påpeget er uhensigtsmæssigt, både i forhold til tillid og forholdet mellem borgere og sagsbehandlere og i forhold til det øgede bureaukrati, det skaber i kommunerne, der jo ellers skal spare på administration. Samtidig er der tale om den mest udsatte gruppe, og mange organisationer vurderer, at der er et meget lille udbytte ved kontrollen. Man kunne derfor forestille sig, at det ville være hensigtsmæssigt blot at foretage kontrollen hvert andet år. Derfor vil vi bruge udvalgsbehandlingen konstruktivt til at prøve at gøre ordningen endnu bedre

Samtidig skal jeg også sige, at vi mener, at vi løbende bør arbejde videre med at bygge oven på erfaringer fra ordningen. Til sidst skal jeg understrege, at permanentgørelsen af frikortet er et vigtigt skridt i den rigtige retning, men at vi i højere grad skal stille vores mest udsatte borgere bedre. Kommende oplagte skridt kan f.eks. være at sikre, at hjemløse selv kan vælge deres bostøtte, at sikre nok stofindtagelsesrum, så udsatte brugere kan tage deres stof under trygge og værdige forhold, samt sikre, at de ikke bliver straffet, og i det hele taget sikre hjælp til, at udsatte borgere kan finde rundt i systemet.

Som sagt er vi meget positive over for forslaget, og de positive effekter ved det sociale frikort er mange. Derfor støtter SF selvfølgelig op om lovforslaget.

Kl. 15:10

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til fru Sofie Lippert, SF. Næste ordfører er fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance.

Kl. 15:10

# (Ordfører)

#### **Katrine Daugaard** (LA):

Tak for det, og undskyld forsinkelsen. Den 15. april 2015 fremsatte Joachim B. Olsen, Laura Lindahl og Marianne Jelved et beslutningsforslag om et socialt frikort. Det gjorde de, på baggrund af at Joachim B. Olsen ved et besøg hos Gadejuristen havde mødt en hjemløs ved navn Krølle. Krølle berettede om sin idé om et socialt frikort. Det skulle gøre det muligt for socialt udsatte at tage forskellige småjobs uden at betale skat eller blive modregnet i kontanthjælp eller boligstøtte. Jeg ved, at Krølle var meget stolt over, at hans forslag til et mere værdigt liv som udsat blev virkeligt, takket være at Joachim B. Olsen ikke blot lyttede, men konkretiserede idéen, som blev til en forsøgsordning.

Siden har en lang række udsatte brugt det sociale frikort. Nogle bruger det på redelig vis til at skaffe lidt ekstra penge til stoffer, og i andre tilfælde har det sociale frikort ledt nogle af landets mest marginaliserede borgere ind i et fællesskab, som har fået dem i arbejde eller fået dem videre i uddannelse.

Jeg har bemærket, at der er høringssvarene tales for at mindske bureaukratiet og kun kontrollere, om borgerne lever op til betingelserne for at have et socialt frikort, hvert andet år i stedet for en gang om året, og det kunne jeg rigtig godt tænke mig at vi kigger nærmere ind i i udvalgsarbejdet.

Det sociale frikort har indtil nu kørt som en forsøgsordning, og det har selvsagt været en mærkesag for Liberal Alliance at få ordningen gjort permanent. Så et stort tak til ministeren for, at dette nu bliver virkelighed. Liberal Alliance stemmer naturligvis for, og jeg skulle hilse fra DF og sige, at det gør de også.

Kl. 15:12

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen ønsker om korte bemærkninger. Tak til fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance. Næste ordfører er fru Nanna W. Gotfredsen, Moderaterne. Velkommen.

Kl. 15:12

#### (Ordfører)

#### Nanna W. Gotfredsen (M):

Tak for ordet, formand. Ja, så er vi her igen i anledning af det sociale frikort. Jeg tror, det er tredje gang på det gode år, man har tilbragt herinde – og den her gang er det for endelig at få permanentgjort det sociale frikort. Det er socialpolitik, når den er dejligst, fordi den virkelig kan noget for dem med de største og mest komplekse behov.

Hvor ville jeg dog bare ønske, at Krølle, som netop blev nævnt af ordføreren fra Liberal Alliance, min virkelig gode gadeven, stadig havde været her og kunne have været med i dag. For som I ved, var først og fremmest han ophavsmand til den her stjernegode idé. Også Krølle ville nemlig ligesom så mange andre gadefolk afsindig gerne have sig en plads på arbejdsmarkedet, en plads, han kunne udfylde, og hvorfra han kunne bidrage med det, han nu kunne, og på den måde blive en del af fællesskabet – der var ikke meget fællesskabsfølelse i Krølles liv – og ja, så også tjene en ærlig skilling, som han ofte understregede. Det havde også kæmpe værdi for ham.

Politiske løsninger kan netop blive særlig gode og virksomme, når dem, det handler om, sikres mulighed for at byde ind; når vi lytter, forstår at sætte os i den andens sted, formår at give os, forstår at designe løsningerne til succes og forstår og formår at give det, der skal til. Lykkeligvis lyttede man altså til Krølle, mens han stadig havde en stemme. Og ja, det var Liberal Alliance, der først lyttede der tilbage i den tid, det er over 10 år siden, og det er der al mulig grund til at huske at anerkende. Tak for det.

Jeg var i øvrigt sammen med Krølle den sommerdag på Vesterbro for altså mere end 10 år siden, hvor Krølle af TV Avisen, tror jeg det var, blev bedt om at forholde sig til liberal socialpolitik, som man netop havde publiceret. Han sagde – på i øvrigt syngende fynsk, for han var fynbo – at den var god. Og så sagde han med et kæmpe smil: Med den politik kan jeg blive helt lovlig. Han var så glad den dag. Han følte sig i den grad lyttet til, set og synlig, og jeg tillader mig altså at glæde mig over, at resten af Folketinget efterhånden også lyttede. Men lad mig benytte anledningen til også at sige: Lad os få mere af det her. Vi må inddrage dem, det handler om. Vi må lytte til dem, det handler om. Intet om dem uden dem.

Moderaterne støtter op om alle Krøllerne derude, ikke mindst om de allermest krøllede af dem. Vi skal kunne være bekendt at være kendt for, hvordan vi behandler de allermest udsatte i det her land. Vi bakker op om lovforslaget.

Kl. 15:16

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der kom lige en kort bemærkning til allersidst fra hr. Torsten Gejl, Alternativet.

Kl. 15:16

#### Torsten Geil (ALT):

Tak. Og tak for alt det arbejde. Uden ordføreren havde vi nok ikke stået med et socialt frikort. Der er også nogle sjove ting i det. Det har kostet 40 mio. kr., så vidt jeg kan se. Er det ikke utroligt, at sådan en ordning, som betyder, at en hjemløs kan gå ind og tage et par flasker og hjælpe lidt til i flaskeafdelingen, skal koste 40 mio. kr.? Det synes jeg er lidt spøjst.

Men noget, jeg lige vil spørge til, er: Hvad tænker ordføreren om, at det ser ud, som om det her også bliver brugt som beskæftigelsesforanstaltning – altså at nogle kommuner kan sende folk i småjobs på det sociale frikorts ordning?

Kl. 15:17

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:17

#### Nanna W. Gotfredsen (M):

Det sociale frikort er socialpolitik. Det er også social- og boligministeren, der er her i dag. Det er ikke beskæftigelsespolitik, og det er også designet temmelig meget anderledes end alle mulige andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Jeg håber sandelig ikke, at det foregår, uden at man får en ærlig skilling i lommen, når man går derfra. Det har aldrig været min drøm, at det skulle koste den slags beløb. Det tror jeg også at ordføreren er vældig meget klar over. Ordføreren skulle have siddet med, dengang jeg primært var eller faktisk kun var gadejurist, i lokalerne i Socialministeriet og vidst, hvad vi har ryddet ud i af alt muligt andet vanvittig. Vi opgav at få mere ud, for nu skulle vi bare have det igennem. Det var også en særlig ordning, og den var svær at få igennem, men det lykkedes jo.

Kl. 15:17

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren ønsker ikke endnu en kort bemærkning. Den næste korte bemærkning er fra fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance.

Kl. 15:17

# Katrine Daugaard (LA):

Jeg vil gerne høre ordførerens holdning til alle de her høringssvar, der er kommet, i forhold til revurderinger og netop i forhold til måske at gøre det lidt billigere og mindske bureaukratiet ved kun at lave revurderinger hvert andet år i stedet for hvert år.

Kl. 15:18

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:18

#### Nanna W. Gotfredsen (M):

Jeg kan faktisk godt forstå behovet. Det er systemets behov for at vurdere løbende, om folk stadig væk tilhører målgruppen. Det er en meget afgrænset målgruppe. Det kunne vi måske snakke om, altså om andre kunne have gavn af at lave lignende ordninger. Men jeg kan godt forstå det, og jeg kan også forstå det på den baggrund, at det jo har vist sig i de evalueringer, der ligger, at der er sket det, jeg ikke havde forestillet mig kunne ske, nemlig at en ret stor andel faktisk flytter sig ud af den kreds, som det sociale frikort handler om. Det skal jo heller ikke være en foranstaltning, der holder fast i folk; man skal kunne flytte sig, og de anledninger skal gribes. Er det så den bedste måde at gøre det på? Det kunne vi da godt diskutere. Men jeg forstår godt behovet.

Kl. 15:19

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:19

#### **Katrine Daugaard** (LA):

Men nu er det jo heller ikke alle dem, der flytter sig, som misbruger et socialt frikort, de så stadig har mulighed for at bruge, selv om de måske ikke er i målgruppen. Så det er vel altid en balancering, i forhold til om man skal bruge penge på at kontrollere igen og igen. Og vi siger jo alle sammen, at vi gerne vil have mindre bureaukrati og mindre kontrol. Så mener ordføreren, at det, som det koster at kontrollere det her hvert år, er det værd, i forhold til hvad man kan risikere bliver misbrugt?

Kl. 15:19

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:19

#### Nanna W. Gotfredsen (M):

Det er faktisk ikke så længe siden, at jeg mødte nogle gode gamle gadevenner, som netop havde været til genvurdering. Og det var helt fantastisk, for det, de sagde, var, at for første gang havde det faktisk været hyggeligt at komme op og tale om det, de selv opfatter som et arbejdsmarked, og selv sig på et arbejdsmarked, og de havde haft positive fortællinger at bidrage med. Der er mange negative møder med systemet og genvurderinger og kontrol, og jeg ved ikke hvad, men det kan faktisk også bruges glædeligt og positivt, og der er jeg helt fyldt med historier om folk, der har gjort det lige her for nylig.

Kl. 15:20

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Tak til fru Nanna W. Gotfredsen, Moderaterne. Næste ordfører er fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:20

#### (Ordfører)

# Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, formand. Da vores socialordfører, fru Marlene Harpsøe, ikke kan være til stede i salen i dag, vil jeg på vegne af Danmarksdemokraterne fremføre partiets holdning til det her lovforslag. Jeg har været med hele vejen og kender hele historikken. Det er jo rigtigt, som der er blevet sagt, at det her er udtænkt af en hjemløs stofbruger – Krølle – som kom med det her forslag, og det blev så bragt videre med ind i Folketinget.

Det er jo sådan, at man i sin tid lavede en aftale i det, der hed satspuljekredsen, og alle partier syntes, at det her var spændende. Så startede vi op med en forsøgsordning, og nu står vi her i dag efter mange år. Og jeg er helt enig i, hvad der blev sagt, nemlig at det kunne have været helt fantastisk, hvis Krølle også havde været her i dag til at følge hele udviklingen af det sociale frikort.

At stå op hver dag og tjene sine egne penge er dagligdag for de fleste, men nogle mennesker lever i en helt særlig udsat livssituation, der kan gøre det svært at overskue det at stå op hver dag, passe et hjem og passe et arbejde. Det er mennesker, der lever med social udsathed, som både består af psykiske lidelser, dobbeltdiagnoser, afhængighed og hjemløshed. Uanset hvor svært nogle mennesker har det, må man aldrig give op. Det er muligt at rejse sig igen, selv fra en svær social situation. Vejen til et bedre liv er forskellig fra person til person, men at have et arbejde og noget at stå op til hver dag kan for nogle også være vejen ud af social udsathed og ikke

mindst ensomhed, og man må se på den enkeltes ressourcer frem for begrænsninger.

Et socialt frikort giver mennesker i en meget udsat livssituation mulighed for at arbejde og tjene penge uden at blive trukket i de sociale ydelser. Vi har ad flere omgange forlænget forsøgsordningen med det sociale frikort. Og så kan vi endelig, et enigt Folketing, stå her i dag – og der er jeg jo helt enig i, at det er socialpolitik, når det er bedst – for at gøre ordningen permanent nu. Det er jo til stor gavn for mennesker, for hvem vejen til et bedre liv kan gå igennem det at have et arbejde. I Danmarksdemokraterne er vi derfor også glade for at være med i finanslovsaftalen fra 2024, som netop sikrer, at det sociale frikort gøres til en permanent mulighed.

En evaluering fra marts 2022 viser, at 94 af landets kommuner har visiteret borgere til et socialt frikort, og i 89 af kommunerne har det jo ført til, at borgerne er blevet ansat i en virksomhed. Samtidig ses der også en stigning i andelen af borgere, der kommer i ordinær beskæftigelse eller uddannelse inden for halvandet år, og det er jo utrolig positivt. Vi håber i Danmarksdemokraterne, at flere vil komme i arbejde eller uddannelse med det sociale frikort.

På falderebet her vil vi i Danmarksdemokraterne da også nævne, at der med udbredelsen af housing first-tilgangen kan ske positive forandringer for landets mest udsatte og sårbare borgere, så flere kommer ud af hjemløshed og får tag over hovedet med hjælp fra en bostøtte. I Finland har de massivt reduceret antallet af mennesker, som er hjemløse. I Danmark har vi vedtaget en lovgivning i 2023 med henblik på at omlægge indsatsen mod hjemløshed og gøre housing first-tilgangen til dansk standard. I Danmarksdemokraterne har vi store forventninger til de kommende års arbejde med at sikre et bedre liv for de mest udsatte og sårbare mennesker i vores samfund.

Men nu til indeværende lovforslag om det sociale frikort: Det mindsker barrieren for, at flere udsatte kan komme fra et liv på kanten af samfundet og i stedet blive en del af fællesskabet, og det er utrolig positivt. Derfor støtter vi også i Danmarksdemokraterne op om lovforslaget – det er en rigtig god dag i dag. Tak for ordet.

Kl. 15:24

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak. Der er en kort bemærkning til hr. Torsten Gejl, Alternativet.

#### Torsten Gejl (ALT):

Tak for talen. Jeg synes, jeg kan huske, at vi var sammen om at forhandle det her i Socialministeriet i sin tid, og der var meget velvilje. Det skal der være, når man sætter noget i søen til 40 mio. kr.

Noget, jeg til gengæld har det svært med, er, at ifølge et ministersvar, jeg har fået, bruger kommunerne det sociale frikort til en lang række beskæftigelsesindsatser. Der står i hvert fald noget om en håndfuld forskellige metoder, hvormed kommunerne bruger det sociale frikort i forbindelse med deres beskæftigelsesindsats. Man aner dog ikke hvor meget, og det vil sige, at vi ikke aner, hvor meget det her bliver brugt som beskæftigelsesindsats i forhold til småjobs, eller hvor meget det i virkeligheden bliver brugt på den måde, som det i sin tid blev tænkt. Hvad tænker ordføreren om det? Hvordan får vi styr på det?

Kl. 15:25

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:25

# Karina Adsbøl (DD):

Jeg tænker først og fremmest på Krølle og de intentioner, der var omkring det sociale frikort, og så synes jeg da også, at det er noget, vi bliver nødt til at følge op på i aftalekredsen. nu er ministeren også til stede i dag, og det er jo, som det blev sagt tidligere, netop også social- og boligministeren og ikke beskæftigelsesministeren, der er her i dag, og det er også der, hvor lovgivningen ligger. Det, der jo netop er vigtigt, når vi laver noget lovgivning – og det er jeg helt enig med hr. Torsten Gejl i – er, hvordan det så bliver modtaget derude. Der er det faktisk vores vigtigste og fornemste opgave netop at følge op på, om den bliver implementeret efter de intentioner, vi havde, da vi lavede den aftale.

Kl. 15:26

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:26

# Torsten Gejl (ALT):

Det er jeg glad for at høre, og jeg tror, jeg vil prøve at se, om jeg kan skabe noget konsensus omkring det og finde ud af, om det er et problem. For hvis det ikke er et problem, er det selvfølgelig sådan, men beskæftigelsesministeren skriver ligefrem, at det bliver brugt til en håndfuld beskæftigelsesindsatser, og det kan måske også give mening, hvis det er på den rigtige måde. Men lad os prøve at få det trævlet op og finde ud af, hvad det handler om, og hvis det er sådan, at det i virkeligheden er en stor beskæftigelsesindsats, vi står her og taler om i dag, så synes jeg, vi skal få det på ret kurs igen, sådan at det er de mennesker, som vi retter det mod, der får glæde af det i fremtiden.

Kl. 15:26

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:26

#### Karina Adsbøl (DD):

Ja, og det er jo netop også noget, vi tit har diskuteret, når vi har siddet sammen enten i udvalget eller i ministeriet, altså beskæftigelsesog socialpolitik. Det er jo nogle af de diskussioner, der har været, og jeg synes faktisk, at det, der er vigtigt at holde sig for øje og huske på, jo netop er, hvad intentionerne var, da vi lavede det her, og hvorfor vi lavede det. Det synes jeg bare er vigtigt at holde fast i. Så det må vi jo følge op på i udvalget og også over for ministeren.

Kl. 15:2

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne. Den næste ordfører er fru Brigitte Klintskov Jerkel, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:27

#### (Ordfører)

#### **Brigitte Klintskov Jerkel** (KF):

Tak for ordet. Lovforslaget her er jo en del af den politiske aftale om finansloven 2024, og den skal medvirke til, at den nuværende forsøgsordning med det sociale frikort bliver permanentgjort fra 2025 og frem. Det sociale frikort er jo med til at understøtte socialt udsatte borgeres muligheder for at deltage i og bidrage til samfundets arbejdsfællesskab, og det giver øget trivsel, det giver livskvalitet, og det giver værdi i dagligdagen. Samtidig giver det også muligheden for at tjene lidt ekstra penge, og det ved jeg i hvert fald at der er flere af de brugere af ordningen som er rigtig, rigtig glade for.

Så Det Konservative Folkeparti støtter selvfølgelig op om lovforslaget her, og vi er jo også en del af finanslovsaftalen. Så det giver god mening. Tak.

Kl. 15:28

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Torsten Gejl, Alternativet.

Kl. 15:28

#### Torsten Geil (ALT):

Tak. Som ordføreren sikkert allerede har hørt, er jeg sådan lidt på jagt efter at finde ud af, om det her bliver brugt lige lovlig meget som en beskæftigelsesindsats. Det var jo tænkt som en ren indsats, hvor en hjemløs kunne gå ind og gøre en lille dagsdont i en butik og så få lidt penge med ud, og hvis det i nogen særlig grad bliver brugt som en beskæftigelsesforanstaltning, hører det til i et andet ministerium.

Vil ordføreren også sammen med aftalekredsen være med til at finde ud af, i hvor høj grad det er, det sker, og om det muligvis skal stoppes?

Kl. 15:29

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:29

#### **Brigitte Klintskov Jerkel** (KF):

Det synes jeg da helt bestemt er relevant at få kigget på, hvis det bliver brugt på en anden måde end det, der egentlig var tiltænkt. Så det vil jeg da meget gerne være med til at vi dykker mere ned i.

Kl. 15:29

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren ønsker ikke en anden kort bemærkning. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Brigitte Klintskov Jerkel, Det Konservative Folkeparti. Den næste ordfører er fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Velkommen.

Kl. 15:29

#### (Ordfører)

# Victoria Velasquez (EL):

At Krølle blev hørt, og at Christiansborg handlede, er nogle ting, vi bør gøre meget mere. Vi bør have mange flere gode idéer og tiltag uden for Christiansborg, som faktisk bliver til virkelighed, og som opnår politisk opbakning herfra.

Helt konkret synes jeg, vi skal lytte til den kritik, der bl.a. kommer i høringssvarene, i forhold til at det bliver for bureaukratisk, og hvad vi kan gøre, for at det bliver lettere at gøre brug af det. Flere beretter også om, at netop det her med at kunne komme ind og samle nogle flasker og have oplevelsen af at levere noget, som faktisk har en værdi, ikke er så ligetil, som det egentlig kunne være. Så er der noget, vi kan gøre for at gøre ordningen endnu bedre, så synes jeg, vi skal gøre det, og det er noget, vi bakker op om i Enhedslisten.

Men vi skal gøre endnu mere end det sociale frikort. For os i Enhedslisten er det det, frihed handler om. Det er faktisk en frihedskamp fra neden. Det handler om at have et fundament at stå på, hvor man bliver stærkere, hvor man ser muligheder i fremtiden, og hvor det at tænke på fremtiden ikke er noget, man får ondt i maven over, men faktisk er noget, hvor man tør at have drømme. Det handler om at have ret til en bolig, som man kan betale, og som man kan bo i, hvis det er det, man ønsker, ret til receptpligtig medicin, ret til sunde, raske tænder og ret til et trygt og godt og værdigt og sundt liv. Det er det, frihed handler om, altså om muligheder.

Så jeg glæder mig til, at vi forhåbentlig kommer til at se endnu flere tiltag som disse. Det er der brug for. Tak for ordet.

Kl. 15:31

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Torsten Gejl, Alternativet.

Kl. 15:31 Kl. 15:34

#### Torsten Geil (ALT):

Den kommer sikkert ikke som nogen overraskelse. Jeg skulle bare høre ordføreren, om ordføreren også vil være med til at prøve at afdække, om det her rammer rigtigt, i forhold til i hvor høj grad det bliver brugt som en beskæftigelsesforanstaltning. Jeg har jo stillet et spørgsmål til beskæftigelsesministeren, som faktisk siger, at det bliver brugt til en håndfuld beskæftigelsesforanstaltninger, og det kan jo godt give mening, hvis det er sådan, at det er den type borger, som det egentlig var tiltænkt.

Men skal vi ikke prøve at finde ud af det og se på, om vi, hvis det bare er sådan en beskæftigelsesforanstaltning for såkaldt mere almindelige mennesker, så skal have det rettet ind, så det bliver brugt til dem, det er tænkt til?

Kl. 15:32

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:32

#### Victoria Velasquez (EL):

For måske er det sådan – det er det, vi ikke ved – men til gengæld kender vi konsekvenserne af, at socialpolitikken er blevet skubbet ud af vejbanen, og at det i stedet for er en kæmpe lastbil, der kommer med en beskæftigelsespolitik, som ikke altid har for øje, hvad det er, den konkrete borger, du står over for, har brug for.

Vi har brug for, at det, der sker, er, at man ser på det hele menneske, og at det ikke bliver en eller anden tjekliste, hvor man så sætter et flueben her og et flueben der, men at man faktisk ser på, hvad det er, du har brug for, for at lykkes, og hvor vi faktisk hjælper folk, i stedet for at folk bliver trampet ned under gulvbrædderne. Så det er det, vi har brug for, og det skal vi have langt mere af, så det ikke bare bliver beskæftigelsespolitik, men det bliver en helhedsorienteret indsats, der ser på det enkelte menneske. Vi skal have socialpolitikken tilbage.

Kl. 15:33

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Den næste ordfører er fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 15:33

# (Ordfører)

# Lotte Rod (RV):

Tak for det, formand. For en socialliberal er velfærd ikke en ydelse, og det er heller ikke en ret, men velfærd er at være noget for nogen. Derfor har vi i Radikale Venstre arbejdet for det her forslag i lang tid. Marianne Jelved var med til at fremsætte det første forslag, og jeg er derfor også ligesom en række andre ordførere i dag så glad for, at vi nu gennem årene har arbejdet så tæt sammen om at nå hertil, hvor vi gør det permanent, og jeg vil derfor gerne bruge min taletid på at sige tak til ministeren og til alle jer ordførere, som har stået sammen om, at vi nu tager det her skridt. Det synes jeg er rigtig godt, og så vil vi i Radikale Venstre gerne vil være med til at kigge på, om vi kan gøre det endnu mere fleksibelt.

For at tage Alternativets hr. Torsten Gejls spørgsmål her på forhånd tænker jeg jo, at det på nogle måder godt kan give mening, at det er tænkt ind i forhold til beskæftigelsen, men at den rigtige vej ind i det her må være, at ministeren ligesom giver en vurdering af, om der er et problem eller der ikke er et problem, inden vi sætter alt muligt i værk. Det ville jeg synes var den rigtige vej at gå. Så med de ord kan Radikale Venstre varmt støtte det her forslag.

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ikke desto mindre er der en kort bemærkning fra hr. Torsten Gejl, Alternativet.

Kl. 15:34

#### Torsten Gejl (ALT):

Nå, jeg nåede at få trykket mig ind. Jeg er enig – vi skal passe på, at vi ikke begynder at forvente, at bare fordi der er tale om beskæftigelsespolitik, så er det forfærdeligt. Men jeg har den bekymring, også i forhold til at meget socialpolitik er blevet beskæftigelsespolitik. Det, som jeg godt kan lide ved, at det her kommer fra Socialministeriet, er, at man her kan man hjælpe mennesker for deres egen skyld. Altså, et liv er suverænt. Man gør det ikke, fordi de skal i arbejde; man gør det, fordi vi har ret til at få det bedre, og den ret skal også være tydelig i det her forslag, så det ikke bliver en eller anden måde, hvorpå man kan sætte nogle flueben i beskæftigelsesforvaltningen ved at få nogle folk hurtigt ud ad døren.

Kl. 15:35

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:35

#### Lotte Rod (RV):

Jeg er enig. Det har en værdi i sig selv.

Kl. 15:35

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Lotte Rod, Radikale Venstre. Næste ordfører er hr. Torsten Gejl, Alternativet.

Kl. 15:35

#### (Ordfører)

# Torsten Gejl (ALT):

Tak, formand. Jeg havde også glæden af at være med i Socialministeriet, dengang den her ordning blev lanceret via Gadejuristen og fru Nanna W. Gotfredsen; før det var det Krølle, og derefter var det via Liberal Alliance. Det var jo et forslag, der gik rent ind. Det er sjældent, at der kommer så god en idé. Der kommer mange gode idéer, men den her var særlig.

Jeg kunne godt have fundet på at drille LA lidt med, at det blev så gigantisk et bureaukrati. Vi har lavet en gigantisk mastodont af et bureaukrati. Jeg ved, at LA har en afbureaukratiseringsordfører, som måske lige skulle have været indeover.

Det har også været ekstremt dyrt. Det er virkelig ikke så let at give folk mulighed for at kunne træde ind ad døren og hjælpe til på gulvet i et varehus og så gå ud af døren med lidt sedler i lommen. Der skal betales skat, og der er modydelse, og der er, jeg ved ikke, hvor mange ministerier der skal involveres. Så det er da i sandhed noget af en ordning, vi har fået lavet her. Men nu har vi brugt alle pengene, så lad os da komme videre med den.

Men en af grundene til, at jeg trods alt synes, at det var godt, var, at det var et meget, meget godt forslag, og en af grundene til, at jeg ikke driller LA så meget med det, er, at jeg selv var med til at vedtage det, og det var en fornøjelse.

Men jeg har fået at vide via spørgsmål til beskæftigelsesministeren, at der er en håndfuld beskæftigelsesindsatser, det her bliver brugt i. Og jeg strandede ligesom, for i det sidste svar, jeg fik, sagde man: Vi ved ikke, hvor mange det er. Vi ved ikke, i hvor høj grad det er. Vi ved heller ikke, hvad det er for nogen. Så det kan jo godt være, at det er nogle dygtige sagsbehandlere, der sender lige præcis de rigtige mennesker ind i det her tilbud, sådan at flere folk får adgang til det, som måske ikke vidste noget om det. Men jeg kender også

beskæftigelsesindsatsen godt nok til at vide, at det også kan være alt muligt andet.

Så jeg synes, at vi skal prøve at få det afdækket nu og få et bedre svar. Jeg ved ikke helt hvordan, men det kan være, at ministeren kan hjælpe, for vi er nødt til at finde ud af, om den her ordning bliver brugt, som den var tænkt. Det var virkelig, virkelig tænkt godt.

Men vi vil selvfølgelig gerne støtte forslaget og vil være med til at gøre det her permanent, og det er dejligt at være med til en forhandling, hvor vi taler om noget, der er så ægte og giver så meget mening, og hvor der er så meget smil på læben i Folketingssalen. Tak, formand

Kl. 15:38

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den første korte bemærkning til ordføreren er fra fru Maria Durhuus, Socialdemokratiet.

Kl. 15:38

#### Maria Durhuus (S):

Tak. Nu har jeg hørt ordføreren stille det samme spørgsmål til de andre ordførere, og jeg bliver lidt ramt af at blive ved med at høre det samme spørgsmål med en antagelse om, at det her bruges som beskæftigelsesindsats. Jeg mener, vi har brug for en drøftelse af det, og det vil jeg gerne spørge ordføreren hvad han mener om, for for mig er grænsen ikke helt hårfin, i forhold til om det er beskæftigelsespolitik eller socialpolitik. Når jeg møder en ung kvinde, der sidder på et herberg ramt af kriminalitet og stofmisbrug, og som via det sociale frikort får et job, hvor hun ikke kunne have mødt op, hvis det var ordinær beskæftigelse, men hvor hun via det sociale frikort langsomt bliver indrulleret og nu er på vej til at kunne møde tre gange om ugen og overgå til ordinær beskæftigelse, så mener jeg jo, det er socialpolitik af fineste klasse, som baner vejen for, at man kan overgå til ordinær beskæftigelse, og ikke beskæftigelsespolitik.

Så jeg bliver ked af det, hvis vi allerede nu begynder at dreje det, for det sociale frikort handler om Krølle, men det handler godt nok også om mange andre mennesker end Krølle lige nu.

Kl. 15:39

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:39

# Torsten Gejl (ALT):

Ordføreren må endelig ikke blive ked af det eller føle sig ramt, for vi vil det samme. Vi vil sikre, at det lige præcis er dem, som ordføreren nævner, der får adgang til det her. Og det kan også godt være, at det fungerer fint gennem en beskæftigelsesindsats. Jeg vil bare sikre, at det ikke er mennesker, der ikke står med de umiddelbare kriser, udfordringer, behov og problemer, som er dem, det er tiltænkt. Så jeg tror egentlig, vi taler samme sprog, og jeg vil lige præcis gerne være med til at undersøge, om det bliver brugt til dem, det er tiltænkt.

Kl. 15:39

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren ønsker ikke ordet igen. Næste korte bemærkning er til fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance.

Kl. 15:40

#### **Katrine Daugaard** (LA):

Jeg er meget enig i fru Maria Durhuus' pointe her. Liberal Alliance er heller ikke glad for bureaukrati, så det er jeg glad for at ordføreren også pointerer. Derfor håber jeg også, at hr. Torsten Gejl har lyst til at dykke ned i, hvad det er, økonomien her bliver brugt på, også i forhold til de her revurderinger, altså om det virkelig skal være hvert eneste år, de skal foretages, eller om det i virkeligheden er for dyrt, i

forhold til hvor meget eller hvor lidt man kan udnytte det her sociale frikort. Det synes jeg kunne være ret spændende at dykke ned i i udvalget, og det håber jeg ordføreren vil være med til.

Kl. 15:40

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:40

#### Torsten Gejl (ALT):

Ja, bestemt. Vi hører til dem, der mener, at der skal være en ansvarlighed ude i sidste led, og at vi på det her felt ikke skal kontrollere for meget og bruge for mange penge på det – vel at mærke hvis det bliver brugt af de mennesker, som det er tiltænkt, i stedet for at være en beskæftigelsesforanstaltning, der bliver brugt til den forkerte målgruppe. Så vi er på den fløj, der ikke ønsker at kontrollere det her for meget. Nu har vi haft det igennem Folketinget tre gange, og det kører, og vi får en god historie om det. Så giv det lidt frihed, og få det til at fungere.

Kl. 15:41

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Kl. 15:41

#### Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. De tidligere bemærkninger giver mig lyst til at stille ordføreren spørgsmålet om, hvorfor vi har den her bekymring. Det bliver taget lidt ud af kontekst, som om man ikke ser på det årti, hvor beskæftigelseslovgivningen er blevet det primære og trumfer så mange andre hensyn. Altså, det er jo ikke for sjov, at nogle siger, at hvis jobcentrene virkelig er så gode til at gøre en rask, kunne man sløjfe hospitalerne og så bare sende folk ned på kommunen.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at stille et spørgsmål til ordføreren: Hvorfor er der den her bekymring? Altså, hvad er grundlaget for, at ordføreren stiller det her spørgsmål? For det kommer jo ikke ud af det blå. Det vil jeg bare give ordføreren mulighed for at uddybe.

Kl. 15:42

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:42

#### Torsten Gejl (ALT):

Tak for det. Vores bekymring har været, at socialpolitik i høj grad er blevet til beskæftigelsespolitik. Det er, som om arbejde er blevet til medicin. Vi har set i beskæftigelseslovgivningen, hvordan tusinder og atter tusinder af syge danskere er blevet tvunget til at jage et arbejde, som de ikke kunne tage, under trussel om, at man vil tage deres hjælp fra dem. Det har bragt utrolig mange familier i en meget, meget uværdig situation. Derfor er jeg lidt bange for, at beskæftigelsessystemet kommer ind i det her med forkerte målgrupper.

Vi taler i dag om Socialministeriet, og her har vi lov til at betragte mennesker som nogle, der har lov til at få det bedre uden at skulle i arbejde eller leve op til noget som helst andet, men fordi de er til. Det er utrolig vigtigt, at vi holder det adskilt, og at der er den ret for mennesker, for folk med handicap, for folk med sygdomme og for alle mulige mennesker med udfordringer, at man faktisk gerne må få det bedre, fordi man er til, i stedet for at det er, fordi man skal være en produktionsenhed i et eller andet stort produktionssystem.

Kl. 15:43

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:43

#### Victoria Velasquez (EL):

Vi har jo også i samme ministerie vedtaget en lov, som er en helhedsorienteret lov og handler om at lave en helhedsorienteret indsats, hvor du har én koordinerende sagsbehandler, i stedet for at du bliver sendt i tvangsaktivering, samtidig med at du måske er ved at miste din bolig eller det går rigtig dårligt for dit barn i skolen. Der kunne jeg godt tænke mig at høre Alternativet, om Alternativet ser en åben dør i de forhandlinger, der kommer til sommer, og hvor der skal findes de her milliarder i jobcentrene, så vi faktisk tænker helhedsorienteret. Eller hvad tænker Alternativet der?

Kl. 15:44

# **Tredje næstformand** (Karsten Hønge): Ordføreren.

Kl. 15:44

#### Torsten Gejl (ALT):

Der mener vi, at det selvfølgelig ville være en utrolig positiv konsekvens af de forhandlinger i forhold til fremtidens jobcentre. Jo mere du møder den samme sagsbehandler, jo bedre. Det er altid godt. Men vi vil gerne gå videre og have et forsøg med kontanthjælp uden modkrav og altså ophæve ydelsen. Folk vil gerne arbejde. Forsøg rundtomkring i verden viser, at hvis du lader være med at tvinge folk, virker det faktisk direkte motiverende. Når folk får lov til at sige nej, begynder de faktisk at sige ja. Så det kunne vi godt tænke os at få bevist på et mere videnskabeligt plan.

Kl. 15:44

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke ønske om flere korte bemærkninger. Tak til hr. Torsten Gejl, Alternativet. Vi er nu igennem ordførerrækken, og den næste, vi byder velkommen på talerstolen, er social- og boligministeren.

Kl. 15:45

#### Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Nu skal jeg lige have de rigtige dokumenter frem, for jeg havde et enkelt svar på et enkelt spørgsmål, som jeg næsten på forhånd kan gætte bliver stillet.

I dag er en efter min mening vanvittig vigtig dag. Det er en af de der dage, hvor man har lyst til at kalde alle tropperne sammen, og så skal der festes og åbnes champagne, for så godt er det forslag, der ligger her. Og jeg kan tillade mig at sige det, for det er ikke mig, der har fremsat det, og jeg var faktisk imod det dengang. Jeg var med til at forhandle det og syntes: Hvad fanden, det her er da noget mærkeligt noget. Hvad skulle vi få ud af det? Jeg endte med at gå med til det som en del af sådan en pakket aftaletekst med alle mulige ting, hvor jeg så havde fået noget andet, og jeg tænkte: Ja, giv det der et par år, og så viser det sig at være helt knald i låget, og så bliver det lagt ned igen, og så er vi videre.

Men der var nogle partier, der stod meget fast på det, herunder Liberal Alliance og Radikale Venstre – Alternativet var også glade for forslaget undervejs – og jeg tænkte: Vissevasse, vi tager det og ser, hvad der sker. Og det har bare vist sig at være noget af det bedste socialpolitik, jeg har set, hvilket jo også siger alt om, hvorfor det er vigtigt, at vi har de udviklingsprojekter med, som der indimellem bliver givet penge til i Socialministeriet, selv om vi ikke på forhånd kan se, hvad udkommet er.

Det er jo simpelt hen, fordi vi, når vi har at gøre med nogle af de allermest udsatte borgere, bare bliver nødt til at sige, at vi jo ikke har fået skabt en værdig tilværelse. Altså, tager vi f.eks. de 10.000 mest udsatte borgere i Danmark, er det jo ikke sådan, at vi bare, hokuspokus, med vores velfærdssamfund er lykkedes med at få skabt ordentlige, værdige liv – tværtimod. Derfor skal vi selvfølgelig

også teste forskellige ting af, som vi så gjorde i forbindelse med det sociale frikort.

Nu skal jeg lade være med at sætte konkret navn på, for det har jeg ikke fået tilladelse til, men jeg mødtes med en kvinde, som primært arbejder i prostitution, og som har været stofafhængig rigtig, rigtig mange år og har levet et alt, alt for hårdt liv. Hun ville fortælle mig om det sociale frikort, som hun var kommet ind på, og jeg kommer aldrig til at glemme den blødhed, der kom i hendes ansigt, og stoltheden, der bare lyste ud af hende, fordi hun for første gang i sit liv havde kunnet levere på noget af det, som hun kaldte normalsamfundets krav. Hun havde altid været udenfor, og hun beskrev det som, at her havde hun endelig kunnet levere noget, og så siger hun, at det havde fået hende til at drømme om at blive rengøringsdame. Hun ville så gerne have et fast rengøringsjob. Hun sagde, at hun jo godt vidste, at med det stofmisbrug, hun havde, ville hun ikke kunne det, som situationen var nu, men hun håbede sådan på, at hun kunne trappe op og med tiden få et rengøringsjob.

Resten af den samtale, vi havde med hinanden, når vi talte om alle mulige andre ting, var lyset fuldstændig slukket i øjnene på hende. Og det er det jo for rigtig mange mennesker, der lever langt væk fra kanten af vores samfund. Altså, de lever ikke engang på kanten; de ligger langt, langt væk fra kanten af vores samfund. Der er lyset meget tit slukket i øjnene, desværre. Men at se det lys, der var i øjnene på hende, når vi talte om det her med at have kunnet det med det sociale frikort, kommer jeg aldrig til at glemme.

Det er fuldstændig rigtigt, at idéen kom fra Krølle, og rigtig mange gange kommer de bedste politiske idéer selvfølgelig fra de mennesker selv, det handler om. Så også herfra skal der lyde en hyldest til ham for at bringe det ind og ikke mindst faktisk også en hyldest til fru Nanna W. Gotfredsen, som var den, der politisk bar det ind, altså kom som budbringer for Krølle til det politiske landskab herinde og sagde, at det her var en rigtig god idé.

Jeg har et andet eksempel, og det er en fyr, der hedder Earl, der ligesom hende, jeg fortalte om, har haft stofmisbrug i årevis, har været hjemløs og har kæmpet sig tilbage til et liv. Det, der for ham bliver definerende, og det, der bliver hans vendepunkt, er også lige præcis det sociale frikort-job, hvor han fikser cykler. Han beskriver selv, at han ingenting vidste om cykler. Han kunne ikke engang finde ud af at lappe en punkteret cykelslange, men han kunne godt bruge de penge, man kunne få ud af det sociale frikort, til at finansiere sine stoffer, og det var det, der motiverede ham i starten, og det, der drev ham i starten. En af hans første opgaver blev så at montere et baghjul, og han anede ikke, hvad han lavede, men han prøvede sig frem, og til sidst lykkedes det.

Igennem hele sit liv har han sagt til sig selv, at han ikke duede til en skid. Sådan har han gået og sagt til sig selv: Du duer ikke til en skid. Men det her var han faktisk god til, og det gav ham en følelse, som han siger at han aldrig havde oplevet før. Han kom hjem fra arbejde, og han var udmattet på en god måde, og han havde fået penge på lommen. På arbejdet blev han altid mødt med et smil, også når han kom tilbage efter lange perioder, hvor han bare havde siddet derhjemme og røget kokain. Men det kunne arbejdspladsen rumme, fordi det er de vilkår, der er omkring det sociale frikort. Der var ikke nogen faste mødetider, der var ikke nogen krav om, hvor mange timer han skulle arbejde; det var fuldstændig op til ham selv.

En dag sagde indehaveren, Henrik, til ham: Vi er ligeglade, når du ikke kommer, men vi bliver glade, når du kommer. Den sætning blev hængende hos Earl. Han var ikke vant til at blive mødt med den slags tillid; at nogen ønskede ham og nogen troede på ham og nogen regnede med ham, også med udgangspunkt i, hvor han faktisk var, hvor misbruget havde en stor del af magten over ham.

Kl. 15:50

Han er stadig væk ikke helt clean, men han er et godt sted i dag, og han har fået et sted at bo. Han tjener sine egne penge og har mad i sit køleskab. Han ser sin søn igen, og han er i gang med en ny slags misbrugsbehandling, og så har han fundet et fællesskab – dvs. et sted, hvor han føler sig hjemme, og et sted, hvor han føler at han bliver accepteret, og hvor han føler at han har noget at bidrage med.

Man skal ikke have bevæget sig særlig meget rundt i det landskab, der er i Danmark, af den gruppe, der er allermest udsat, før man godt ved, at det altså er mere, end hvad de fleste kan sige om deres tilværelse i den gruppe af mennesker, desværre. Det er mennesker, der har følt sig udenfor hele deres liv, og som kommer fra hjem, hvor de ikke har fået kram nok, og har gået på skoler, hvor de er blevet mobbet. De har altid følt sig udenfor, de har altid været ved siden af, og de har altid følt sig forkerte. Det vil sige, at de ting, der står her, ikke er selvfølgeligheder. Det er en fuldstændig anden måde at leve på, at man føler sig som en del af et fællesskab.

Der findes rigtig mange andre eksempler end dem, jeg har nævnt her, og det er rigtigt, at vi har passeret 10.000 nu, som har et aktivt socialt frikort, og der er flere end 3.000 virksomheder, der har ansat medarbejdere igennem det sociale frikort, og der er ikke nogen tvivl om, at det øger livskvaliteten for nogle af samfundets allermest marginaliserede mennesker.

Til hele den her diskussion om beskæftigelsesindsats vil jeg sige, at rigtig meget af vores lovgivning i Danmark, herunder selvfølgelig beskæftigelseslovgivningen, jo er lavet for folk, som folk er flest. Sundhedsloven er lavet for folk, der er syge på den måde, folk er syge på, som folk er flest. Skoleloven er lavet med henblik på den måde, børn går i skole på, som børn er flest osv. osv. Det, der jo er udfordringen for den her gruppe, er, at de ikke er, som folk er flest. De har aldrig kun brug for én lovgivning, de har brug for 15 lovgivninger på en gang. Det er der ingen af os andre der har. Og så har de typisk brug for en helt anden slags lovgivning. F.eks. bare det, at det kan lykkes at miste sit MitID 15 gange på en uge, hvis man ellers kunne nå at genåbne det mellem gangene, er jo nok til, at det er anderledes end for de fleste af os andre. Jeg vil sige, at der er nogle teenagebørn, der også kan komme derhenad, men ellers bliver man altså udsat for nogle ting, når man lever med et misbrug, som er anderledes end det, der gælder for alle os andre. Derfor skal vi også indrette vores system på en anden måde, hvis vi faktisk vil den her gruppe af borgere det godt.

Så når det, der bliver spurgt til, er, om det sociale frikort bliver brugt som en del af en beskæftigelsesindsats – læs: at man bliver sanktioneret, hvis ikke man dukker op – så er det ikke noget, vi har kendskab til skulle være udbredt eller skulle være sket. Det er klart, at hvis vi støder på eksempler, hvor det er det, der er tilfældet, vil vi selvfølgelig gerne høre om det, for det er jo ikke det, der er meningen med lovgivningen. Men det er ikke det, vi hører. Så hvis det, der ligger i det, er, at det sociale frikort bliver brugt i en beskæftigelsesindsats, sådan at folk bliver sanktioneret i deres ydelse, hvis ikke de dukker op, jamen så ryger hele meningen med det sociale frikort. Det er jo slet ikke det, der er idéen med det, for vi har netop at gøre med en gruppe borgere, som typisk lever i et hårdt stofmisbrug, og som under ingen omstændigheder kan være mødestabile og derfor kommer til at forbryde sig mod reglerne den ene gang efter den anden. Så hele idéen er jo at fritage dem fra nogle regler, de ikke er i stand til at honorere, og til gengæld give dem nogle muligheder for at træde ind i et fællesskab, selv om de ikke kan gøre det på fællesskabets normale præmisser.

Spørges der til gengæld til, om der er nogle kommuner, der bruger det sociale frikort som et led i en beskæftigelsesindsats, hvor man ser nogle forskellige trin for sig, hvor det her kan være noget af det, så er svaret, at ja, det har vi set eksempler på at der er nogle kommuner der gør. Det synes jeg er uproblematisk. Det er klart, at hvis der er nogen kommuner, der begynder at gøre det på en måde, der er anderledes end den, jeg har set, så vil jeg da gerne kigge på det.

Men hvis det, der er tanken med det – jeg havde et enkelt eksempel med herop – er, at man f.eks. i Tønder Kommune har tænkt det sociale frikort sammen med et praktikforløb, synes jeg jo det er kløgtigt. Det vil sige, at når en borger starter i praktik hos en virksomhed, kan kommunen f.eks. hjælpe borgeren med at gå i dialog med virksomheden om muligheden for, at man kan få ordinær beskæftigelse, eller om man kan få det sociale frikort og i den forbindelse være i virksomheden. Og i Næstved Kommune har man f.eks. etableret et samarbejde med deres virksomhedsservice, som har taget det sociale frikort med ind i viften af de forskellige varianter af anderledes måder at komme ind på et arbejdsmarked på. Det synes jeg da er klogt.

Så hvis det, der ligesom ligger i spørgsmålet – derfor var det også godt, at Enhedslisten fik spurgt ind til, hvad baggrunden for det er – er de sanktioner, vi andre, der lever, som folk er flest, er underlagt i beskæftigelsessystemet, så er det ikke det, der er meningen med det sociale frikort. Men hvis det, der er tanken, er at kunne få en helhedsorientering i en vifte af forskellige tilbud, der er, eller få gjort virksomhederne, som man alligevel har kontakt med i forbindelse med ens beskæftigelsesindsats, opmærksomme på, at der også er mulighed for socialt frikort, så synes jeg da sådan set, det er ret godt tænkt.

Kl. 15:55

Jeg synes jo altid, vi skal tage snakken om det, og høringssvarene er også ret klare i forhold til at melde ud om, at en gang om året er for meget. Noget af det, der kan gøre mig allermest rasende på socialområdet, og som vi ved gud i himlen skal have gjort noget ved inden for en overskuelig fremtid, er, at man f.eks. med sklerosepatienter går ind en gang om året og revisiterer dem til det samme. Sclerose er ikke noget, der lige går over, og derfor har man nok det samme behov for hjælp året efter, medmindre nogen har opfundet noget sklerosemedicin, der gør, at sklerosen kan gå over. Der bliver det jo simpelt hen en hån mod borgerne at gå ind og revurdere.

Når jeg alligevel her har lagt ind, at der skal være en revurdering en gang om året, er det, fordi det jo ikke er en permanent tilstand, og jeg synes faktisk, at evalueringen af det sociale frikort viser, at det i den grad ikke er det. Socialrådgiverforeningen råber indimellem vagt i gevær, når jeg siger, at jeg vil af med revurderinger – og det vil jeg, fordi jeg virkelig har et horn i siden på revurderinger, og det er ikke på grund af bureaukratiet, selv om det selvfølgelig også er åndssvagt, at vi går og betaler penge for revurderinger; det er, fordi det er en hån mod borgerne, og det er ydmygende at skulle revurderes til noget, man åbenlyst stadig væk har behov for. Men det gør Socialrådgiverforeningen, fordi de siger, at det også er der, rehabiliteringsmuligheden ligger.

Det var præcis det, fru Nanna W. Gotfredsen sagde heroppefra, nemlig at den samtale, man har den ene gang om året, jo også kan være der, hvor man tager stilling til, om man måske er ved at være klar til at gå et skridt videre, om det var nu, man skulle kigge på, om man skal tage et kørekort, så man kan køre bil, fordi man nu har været clean et halvt år og man derfor måske også kan noget andet og noget mere. Det vil sige, at det jo også bliver en anledning til, at man får talt med hinanden om, hvad de næste skridt er.

Derfor har det faktisk været min opfattelse, efter vi har set det sociale frikort virke i nogle år, at det, fordi vi kan se, at folk flytter på sig i et omfang, vi slet ikke havde troet, er blevet mere relevant, at man så revurderer en gang om året, end hvis det, vi havde set de første par år, var, at alle dem, der var der, blev der hele vejen igennem og ikke flyttede sig nogen steder. Så ville det jo være fuldstændig idiotisk at have en revurdering. Så ville det bare være spild af administrative og bureaukratiske ressourcer, samtidig med at det ville være en hån mod borgerne. Men det mener jeg faktisk ikke det er her.

Jeg har været lidt nysgerrig på det og har selvfølgelig læst høringssvarene og hører også de ting, der bliver sagt her i salen. Det er bare for sige, at det for mig ikke har været en nobrainer, at vi bare kører revisitationer en gang om året. Jeg synes, det er et område, hvor man lige skal ind og have overvejet for eller imod. Det er bare for at forklare, hvorfor jeg og regeringen er landet der, hvor vi er på det her område.

Det tror jeg nogenlunde var svar på de ting, der har været oppe. Så er der bare noget, jeg har lyst til at sige til sidst. Der var en, der sagde, at det her er en af de dage, hvor der er smil i Folketingssalen – jeg tror, det var hr. Torsten Gejl – og det er nemlig rigtigt. Nogle gange er det bare ufattelig konkret, så stor en forandring man kan skabe i menneskers helt konkrete livssituation, og det her er altså bare en af de gange. Tusind tak for, at vi havde det fællesskab i Folketinget, og tusind tak til jer, der bragte det ind i første omgang, og tak for, at I har haft tålmodighed med os andre, der lige skulle med om bord og skulle overbevises om, at det faktisk virkede.

Tak for debatten.

Kl. 15:58

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den første korte bemærkning er fra fru Victoria Velasquez, Enhedslisten.

Kl. 15:58

#### Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Jeg vil gerne gå ned ad det spor, som ministeren også kommer ind på, nemlig det med uigennemskuelige incitamenter og krav, man ikke kan leve op til, og et sanktionsregime, som faktisk gør, at man måske står et svagere sted, end da man kom ind i systemet. Så kan man tale om, at lyset bliver slukket i øjnene på nogle af dem, som er udsatte, og som ikke kan gennemskue, hvordan det er, man faktisk får hjælp, og den indsats, der er fra f.eks. kommunen. Der kunne jeg godt tænke mig at høre – netop med fokus på, når noget konflikter med det konkrete menneskes livskvalitet og muligheden for, at den enkelte kan mestre sit eget liv, som er noget af det, vi bl.a. har også har haft til hensigt, når vi har lavet HOI-loven - hvordan Socialministeriet bliver inddraget i regeringens forhandlingsoplæg til sommer om en nytænkning af fremtidens beskæftigelsesindsats, og hvad Socialministeriet faktisk kan spille ind med i forhold til den erfaring, man har gjort sig, så vi får besluttet nogle gode ting og også får tænkt nogle af de udsatte mere ind i det.

Kl. 15:59

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 15:59

# Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Altså, hvordan vi tilrettelægger arbejdet internt i regeringen, er ikke sædvanligvis noget, vi svarer på i Folketingssalen, og det gør jeg så heller ikke i dag. Men sædvanligvis har jeg et ufattelig godt samarbejde med beskæftigelsesministeren.

Kl. 15:59

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 16:00

# Victoria Velasquez (EL):

Jeg tænker, at man måske godt kunne sige noget om – uden at det behøver at være referater af møder eller sådan noget, men mere sådan overordnet – hvad vi gør for at sikre, at det faktisk bliver en helhed, i stedet for at det, som det desværre ofte bliver fra Christiansborgs side, bliver sådan en silotænkning, som nogle gange bliver konfliktende. Det kunne også være, at det var noget, vi skulle tage i udvalget. Jeg synes, det kunne være rigtig spændende, hvis det var noget, som ministerierne kunne være med til, sådan at man eventuelt kunne supplere den arbejdsgruppe eller ekspertgruppe, der består af økonomer, med en høring på tværs af Socialministeriet, Beskæftigelsesministeriet og udvalgene eller noget andet. Hvad tænker ministeren dér?

K1. 16:00

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 16:00

#### Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg vil heller ikke blande mig i, hvordan Folketinget tilrettelægger sit arbejde. Så hvad man ønsker at holde af høringer her, skal jeg selvfølgelig overhovedet heller ikke blande mig i. Hvis jeg bliver inviteret, vil jeg selvfølgelig gerne deltage, men høringer er et redskab, som Folketinget bruger.

Hvis jeg skal svare på det, der egentlig bliver spurgt til, nemlig om regeringen har et ønske om, at tingene bliver set på samlet, er svaret bare et klart ja, altså forstået på den måde, at når der står i regeringsgrundlaget, at vi gerne vil gå ind og gøre tingene forfra og gøre det mere værdigt i forhold til den gruppe af meget udsatte borgere, som jo også er dem, vi beskæftiger os med i forbindelse med dagens lovforslag, ja, så skal vi da tænke både Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Socialministeriet, Beskæftigelsesministeriet osv. osv. sammen. Ellers giver det ikke nogen mening, netop fordi de her borgere har brug for lovgivning på alle de forskellige punkter på én gang. Og det er regeringen selvfølgelig meget optaget af.

Kl. 16:01

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til hr. Torsten Gejl, Alternativet.

Kl. 16:01

#### Torsten Gejl (ALT):

Tak for talen. Grunden til, at jeg blev opmærksom på det her med Beskæftigelsesministeriet, var, at jeg talte med en organisation i København, som arbejder med hjemløse og udsatte, men som ikke bryder sig om at få deres navn nævnt her. Jeg forstod på dem, at der var gået lidt industri i det. De så det i hvert fald sådan, at der blev sendt nogle i småjobs, som måske ikke helt havde de behov, som det handler om her. Så det er egentlig begge dele. Det handler dels om, at man selvfølgelig ikke kan bruge det her, hvor du bliver sanktioneret, hvis du bliver væk, til noget, dels om, at det også skal være den rigtige målgruppe.

Det fik mig til at spørge beskæftigelsesministeren, i hvor høj grad det her faktisk var tilfældet, og hvis formanden tillader det, læser jeg lige kort op fra det svar, jeg fik. Det lød:

Ministeriet er bekendt med en håndfuld forskellige metoder, hvormed kommunerne bruger det sociale frikort i forbindelse med deres beskæftigelsesindsats. Ministeriet er dog ikke bekendt med, hvor udbredt brugen er af det sociale frikort som en del af kommunens beskæftigelsesindsats.

Kl. 16:02

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 16:02

#### **Social- og boligministeren** (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg kender jo udmærket svaret, som har været sendt forbi mig, inden det blev sendt over til Folketinget. Jeg vil sige det sådan, at hvis der er nogen, der gør noget, der ikke er lovmedholdeligt, dvs. visiterer folk, der ikke er i målgruppen, og der står jo i lovgivningen, hvad målgruppen er, og at hvis man oplever som organisation, at en kommune gør noget, der er ulovligt, er det en rigtig god idé, at man siger det højt. Så skal man jo komme med det konkrete eksempel, hvor man siger, at her har kommunen truffet den her afgørelse, og at den mener man er ulovlig, fordi de her mennesker ikke er i målgruppen, eller fordi de bruger sanktioner på et område, hvor der ikke kan bruges sanktioner.

Det er jo enormt svært at forholde sig til, når nogle siger, at de gerne vil være anonyme, men kender til alle mulige eksempler, de i øvrigt ikke vil komme med konkret. Jeg bliver nødt til at anmode om, at hvis jeg skal forholde mig til det som minister, kommer der nogle konkrete eksempler på, at det er sket, som vi så kan forholde os til, så man kan tage fat i den pågældende kommune og sige, at det har de vist tænkt lidt forkert. Så så længe det bliver ved med at være så fluffy, som det har været i Folketingssalen i dag, er det svært at forholde sig til det.

Kl. 16:03

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 16:03

#### Torsten Gejl (ALT):

Jeg synes ikke, det er fluffy, at vi bruger 40 mio. kr. og rigtig, rigtig meget tid på noget, som Beskæftigelsesministeriet ikke aner hvor udbredt er, altså om de gør brug af den her ordning, og hvad det går til. Når nu ministeren har et så ufattelig godt samarbejde med beskæftigelsesministeren, kunne man så ikke prøve at hjælpe mig lidt. Jeg er strandet her; jeg kan ikke rigtig komme videre med det. Hvad gør man? Hvordan kommer jeg videre med at finde ud af det? Det kan sagtens være, at alt er fuldstændig okay, men jeg synes, vi har brugt så mange penge på det, at det kunne det være rart at vide, at det ikke bare bliver brugt til småjobs for sådan lidt mere almindelige ledige.

Kl. 16:04

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 16:04

# Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Den måde, ordføreren kommer videre med det på, er jo at sandsynliggøre, at der er et problem. Det er ordføreren ikke lykkedes med endnu. Jeg ved jo heller ikke, hvor mange af dem der har blå sokker på, og det er også komplet irrelevant. Derfor bruger jeg ikke ministeriets ressourcer på at undersøge, hvor mange der har blå sokker på af dem, der er på socialt frikort, for det ville være et komplet spild af tid og penge.

Hvis jeg skulle gå dybere ind i at undersøge, om tingene bliver brugt på den måde, som ordføreren siger, er det jo en rigtig god idé, at det gøres relevant, dvs. at man finder nogle konkrete eksempler på, at det er blevet misbrugt, og gerne mere end et, for så er det, det begynder at være relevant, og så undersøger det. Men så længe der ikke tyder på at være et problem, ville det være en relativt tåbelig anvendelse af ressourcer at gå i gang med at undersøge det dybere. (*Tredje næstformand* (Karsten Hønge): Tak!). Så jeg er helt åben over for ...

Kl. 16:05

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak! Den næste korte bemærkning er til fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:05

#### Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Og så lige som et sidespring vil jeg sige, at jeg har sendt noget over til ministeren omkring BPA. Men det er så lige et sidespring i forhold til et brev, som jeg har fået fra Ombudsmanden. Og vil ministeren kigge på det? Så det var i hvert fald et konkret eksempel, der er sendt over til ministeren

Nu blev jeg lidt nysgerrig på, at ministeren siger »revurderinger«. For noget, jeg også har kæmpet med i mange år som socialordfører, er netop det, at vi skulle have gjort det nemmere, også i forhold til genbevilling af hjælpemidler, og vi fik jo kæmpet i forhold til at gøre det obligatorisk, så man, når man ikke havde ændringer i sin funktionsevne, skulle anvende obligatoriske tro- og loveerklæringer, så man hurtigt fik sit hjælpemiddel igen. Men jeg oplever bare stadig væk, at der er udfordringer ved det, og derfor ville jeg bare lige nævne det her, når vi har den her debat, og når ministeren nu siger »revurderinger«.

Jeg ved godt, at det er lidt uden for skiven i forhold til lovforslaget, men jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad ministeren tænker sig, netop i forhold til at vi kan lave noget lovgivning herindefra, og at kommunerne skal anvende det obligatorisk ved genbevilling af hjælpemidler. Men hvad, når man ikke gør det? Og så vil jeg lige høre, om ministeren vil sætte nogle flere ord på revurderinger: Hvad gør vi?

Kl. 16:06

# **Tredje næstformand** (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 16:06

#### Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Altså, det er jo komplet og hundrede procent væk fra overhovedet at handle om det, vi har på dagsordenen i dag, men ikke desto mindre er det et spørgsmål, jeg også går mægtig meget op i, så derfor vil jeg gerne svare på spørgsmålet. Men det er bare for at sige, at det ikke er i nærheden af det dagsordenspunkt, vi er på.

Jeg mener jo, at vi skal gå ind at kigge på at skabe et mere tillidsbaseret system, og jeg er selvfølgelig også inspireret af det, der foregår på ældreområdet lige nu, hvor der bl.a. er taget initiativ til, at man skal udarbejde en positivliste, hvad angår hjælpemidler. Det er bare for at sige, at jeg synes, det er dybt problematisk, særlig der, hvor vi har at gøre med tilstande, som ikke forandrer sig.

Jeg nævnte sklerosepatienterne tidligere i dag. Det kan også være andre grupper, hvor man ved, at det jo aldrig kommer til at forandre sig. Muskelsvind går ikke over, sklerose går ikke over, man begynder ikke lige pludselig at se, hvis man er blind, eller noget andet, og her virker det på mig fuldstændig tosset, at man skal ind at foretage de revurderinger. Og om det så også skal være en positivliste på socialområdet, eller hvad det skal være, er jeg ikke klar til at sige noget offentligt om endnu, men jeg synes da, der er god grund til at lade sig inspirere.

Kl. 16:07

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 16:07

# Karina Adsbøl (DD):

Men det skal man sådan set heller ikke i forhold til hjælpemidler, for der skal man jo, når ens situation er uændret, sådan set bare have genbevilget det hjælpemiddel, og så skal der ikke indhentes nye akter, og det mindsker også bureaukratiet, og det er jo helt fantastisk.

Nu ved jeg godt, at det var uden for det her emne, men det var, fordi ministeren selv nævnte det med revurderinger i sin tale. For

jeg har jo personligt kæmpet for opsættende virkning, så man ikke fik frataget sin hjælp, og der er als-startpakker, som vi også har gennemført sammen, i fællesskab. Så der er rigtig mange ting, vi kan lave i fællesskab, og derfor var jeg jo nysgerrig på, hvor vi så kan komme hen nu i forhold til de udfordringer, der fortsat er på socialområdet.

Kl. 16:08

#### Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Som både spørgeren og ministeren har konstateret, er det her helt ved siden af i forhold til det, vi diskuterer, på dagsordenen. Så det er helt op til ministeren, om ministeren ønsker at svare.

Kl. 16:08

#### Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jamen det ønsker jeg for så vidt. Som ordføreren også sagde, er der, uanset hvordan reglerne er indrettet, meget ofte en diskrepans, og det vil sige, at folk jo oplever at skulle revurderes i forhold til det, eller at der bliver sat spørgsmålstegn ved, om de ting, de indtil nu har haft behov for, også er noget, de nu engang stadig væk har behov for.

Det er selvfølgelig enormt problematisk, for det hjælpemiddel kan for en borger være det, der gør, at hverdagen kommer til at hænge sammen. Det vil sige, at det skaber en enorm utryghed, og derfor er jeg meget optaget af det spørgsmål, og det er en af de ting, der bliver drøftet i Sammen om handicap.

Derfor vil jeg sige: Jeg er ikke klar til at konkludere på det endnu, men det er bare for at sige, at der håber jeg da, at vi kan finde fælles fodslag om at få noget forandring i de her ting.

Kl. 16:09

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Tak til social- og boligministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 16:09

#### Meddelelser fra formanden

# Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 22. februar 2024, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 16:09).